

Maar eens waren wij broertjes

1. Sammie
2. Kelders
3. Blote voeten
4. Niet zomaar een jongetje
5. Een echte oma
6. Onder water
7. Indringers
8. Onaangenaam gezelschap
9. Stof tot nadenken
10. De vriendinnen
11. Dames met parasolletjes
12. Friet
13. Vroeg
14. Liever niets zeggen
15. Het Trefpunt
16. Geen vriendje maar een broertje
17. Bootje
18. Gesnapt
19. Afsproken
20. Tot ziens

1. Sammie

Het is de geur van de linnenkast die hij het ergste vindt, een geur van oud en ooit en nooit meer. Milan klemt zijn stapel T-shirts nog even tegen zich aan, nu ruiken ze nog naar thuis. Hij weet dat als hij ze niet in de kast legt, Filly het dan zelf zal doen en op haar manier. Het liefst wil hij zijn kleren gewoon in zijn tas laten zitten en daar per dag uitplukken wat hij nodig heeft. Zo'n tas met alles er nog in, dat ziet er tenminste uit alsof je ieder moment weer kunt vertrekken. Maar hij weet dat het eerder weken dan dagen zal gaan duren, deze logeerpartij. Met tegenzin schuift hij het stapeltje op een plank.

‘Straks stinken al m'n kleren naar ouwe kast,’ mompelt hij zuur.

Thuis heeft hij een volle rommelkast op zijn kamer, waarin sokken en onderbroeken en truien gezellig door elkaar liggen. Maar in het huis van je oma gelden andere regels. Milan kent die regels inmiddels goed, want hij heeft hier al heel vaak gelogeed, al was dat meestal maar voor een paar dagen. Deze keer is anders. Er is geen einddatum afgesproken, en dat voelt alsof hij maar af moet wachten wanneer hij weer naar huis mag.

Liever was hij bij zijn andere oma gaan logeren, de oma waar ook nog een opa bij hoort. In gedachten noemt Milan die oma altijd zijn *echte* oma. Ze ziet eruit zoals een oma eruit hoort te zien, met kortgeknipte grijze krulletjes en een grote bril die altijd van haar neus glijdt. Heel anders dan Filly, die niet eens oma genoemd wil worden. Terwijl ze toch ooit, lang geleden, blijkbaar best *mama* genoemd wilde worden, want dat hoort Milan zijn moeder immers nog steeds tegen haar zeggen. Haar naam is Felice, maar dat kon Timon, haar eerstgeboren kleinzoon, niet zeggen. Hij maakte er Filly van en het is nadien altijd Filly gebleven. Nu is er nog maar één kleinzoon en dat is Milan. Kleindochters zijn er al helemaal niet, nooit geweest ook. Milan is tegenwoordig de enige die de naam Filly nog gebruikt en ze schijnt het leuk te vinden om te horen. Milan moet toegeven dat het woord *oma* haar niet gepast zou hebben, ook al heeft ze staalgrijze haren die ze in een deftige en ingewikkelde knot achter op haar hoofd draagt. Filly is actrice en actrices, denkt Milan, zien er nooit uit als oma's. Avond aan avond staat ze op een toneel voor volle zalen en daar is haar stem luid en duidelijk van geworden. Filly praat niet, Filly *spreekt*. Je zult haar ook nooit krom zien lopen of slungelig rond zien hangen; haar lange, slanke lichaam staat altijd keurig rechtop, de schouders naar achteren, dat heeft ze waarschijnlijk zo geleerd. Milan snapt ook wel dat een beetje met afgezakte schouders over een toneel heen en weer sloffen geen gezicht zou zijn, maar toch schrikt hij soms van Filly als ze plotseling zo kaarsrecht voor hem staat en hem toespreekt.

‘Opa en oma Feltman zijn te oud voor zo'n lange logeerpartij,’ had Milans vader gezegd toen Milan wilde weten waarom hij daar niet een tijdje heen kon. ‘Filly heeft twee maanden zomerstop en vindt het gezellig als je komt, dan heeft ze tenminste wat omhanden.’

Milan weet dat niet zo zeker, dat *gezellig*, zoals papa dat zei, Milan heeft Filly dat woord nog nooit horen gebruiken. Ook niet vanmiddag toen ze aankwamen met de auto, papa en hij. Filly gaf alleen orders als een sergeant die voor een peloton soldaten staat: dat hij eerst aan tafel mocht komen zitten om een glas limonade te drinken, dat hij daarna zijn tas uit moest gaan pakken, zijn spullen in nette stapeltjes in de kast moest leggen, dat ze om zeven uur zouden eten en dat Milans vader na een kopje thee maar meteen weer rechtsomkeert moest maken want ze moesten nog boodschappen doen. Punt uit. Niets tegenin te brengen.

Als Milan klaar is met uitpakken, loopt hij naar het raam. Dat staat open. ‘Om de boel een beetje door te luchten,’ had Filly gezegd. Milan vindt niet dat het veel helpt, de geur van de linnenkast zit in zijn neus en eigenlijk hangt er in het hele huis zo'n oud luchtje. Het is ook een heel oud huis, dat er zelf niks aan kan doen dat het in de loop der tijd een beetje is gaan ruiken.

In haar eigen linnenkast heeft Filly zakjes lavendel opgehangen. Maar dat vindt Milan bijna net zo erg, of misschien nog wel erger dan gewoon de geur van ouwe kast. Stel je voor, je zult naar buiten moeten in kleren die een uur in de wind naar lavendel stinken, om je dood te schamen!

Het zijn oude arbeidershuisjes die aan de rand van een dorp staan, dit rijtje waar Filly woont. Vroeger hoorden ze bij een landgoed en woonden hier de mensen die op het landgoed werkten. In het huisje naast dat van Filly woont een heel oud meneertje dat wel honderd moet zijn, want hij heeft nog echt voor de deftige familie van het grote huis gewerkt. ‘In de stallen,’ zo heeft hij Milan tijdens een vorige logeerpartij verteld. Hij heeft er mooie verhalen over, die Milan leuk vindt om te horen. Maar de buurman zelf is blij dat die tijden voorbij zijn, zegt hij altijd. ‘Je werkte je kapot,’ grijnslacht hij dan tandeloos, ‘en aan het end van de dag zat je met pijn in je rug. Maar o wee als de meneer of mevrouw zelf eens langs liepen, dan sloeg je dubbel als een knipmes en als je een pet op had dan moest je zeker niet vergeten om die keurig af te nemen! Ze zagen je nauwelijks staan, die lui, zeien heus geen gedag tegen je, maar wee je gebeente als je niet netjes genoeg boog voor ze, dan zagen ze je inene wél!’

In het dorp heet dit rijtje huisjes *de emmetjes*. Zo worden ze genoemd omdat ze allemaal een bordje met de letter M van Monumentenzorg naast de voordeur hebben. Toch mogen er gewoon mensen in wonen. Het grote landgoed heeft ook zo’n M. Maar daar woont niemand meer. Als je geld betaalt dan mag je erin, om te kijken. Het is niet leeg, het staat vol oude en dure spullen. Er is ook een gids die je rondleidt als je dat wil. Of je kunt bij de ingang, in de hal, een foldertje krijgen met plaatjes en beschrijvingen. Milan heeft dat eens gedaan, daar rondgelopen met zo’n boekje, samen met zijn vader. Hij vond er niks aan. Maar dat kwam ook omdat hij toen de verhalen van het meneertje nog niet gehoord had. Nu zou hij er wel eens opnieuw naar binnen willen, met al die verhalen in zijn hoofd.

Filly woont hier nog niet zo lang, ze is hier gekomen omdat het huisje lekker klein is zegt ze, en omdat ze altijd al in een dorp heeft willen wonen. Milan kan zich haar vorige huis nog wel herinneren, omdat het pas vier jaar geleden is dat Filly verhuisd is en toen was hij zes. Van de man die bij Filly hoorde weet hij echter niets meer, die ging dood toen Milan drie was. Hij weet niet eens of die zich wel opa liet noemen. Ja, hij weet wel hoe die opa eruit zag, maar dat komt door alle foto’s. Hij was ook toneelspeler, maar volgens Filly niet zo’n goeie. Hij dronk te veel borreltjes en dan wist hij op het podium zijn tekst niet meer. Als je dat iets te vaak doet, dan gaan de mensen er wat van zeggen.

Milan heeft vanuit zijn logeerkamerraam uitzicht op het bos dat bij het landgoed hoort. Wel mooi, maar ook saai. Liever had hij aan de andere kant van het huis een kamer met een raam gehad, zodat hij het dorp in kon kijken. Maar er zijn maar twee kamers op de bovenverdieping en het andere is van Filly. Vanuit het badkamerraam kan hij net de kerktoren van het dorp zien. Op Filly’s kamer komt hij nooit. Filly is niet het soort oma waar je nog even gezellig bij in bed kruipt voor een verhaaltje. Milan kan zich niet herinneren ooit door haar voorgelezen te zijn, wat wel gek is, vindt hij, want toneelspelen is toch ook een soort verhalen vertellen?

Gelukkig is hij inmiddels oud genoeg om zelf te lezen. Hij heeft drie boeken meegenomen. Hij haalt ze uit zijn tas en legt ze op het nachtkastje. Zal hij er al in beginnen? Misschien moet hij er zuinig mee zijn, want wie weet hoe lang hij hier moet blijven. Hij pakt het dikste boek en langzaam, heel langzaam leest hij de eerste bladzijde. Nu kan hij dat nog wel, zo woordje voor woordje lezen, omdat het verhaal nog helemaal moet beginnen. Maar hij weet dat, als het boek een eindje verderop spannend is geworden, hij het niet meer weg zal kunnen leggen en hij ongeduldig door zal lezen om de ontknoping te ontdekken. En het is nog wel een griezelverhaal ook, zijn lievelingssoort, dus schuift hij nu na de eerste bladzijde een papiertje tussen de volgende twee pagina’s en legt het boek zuinig terug op het stapeltje.

Hij had misschien beter met Filly mee kunnen gaan om boodschappen te doen. Hij dacht dat hij daar geen zin in had, maar bij nader inzien is op je bed zitten en je vervelen erger.

In de tuin is het warm. Eigenlijk is het geen echte tuin, het is een stenen plaatsje. Filly heeft geen tijd voor tuinieren. Het is een mooi stenen plaatsje, dat wel. Het ziet er heel oud uit maar dat is nep. De kleine, bruine keitjes zijn door Milans vader bij het tuincentrum gekocht en door een handige meneer in mooie, slingerende patronen hier neergelegd. In het midden van het plaatsje liggen ze in een keurige cirkel om een mager perenboompje heen.

De oude meneer van verderop, het kereltje dat nog in het deftige huis gewerkt heeft, heeft een mini-moestuintje achter zijn huis. En ook nog een stukje gras. Het past net. Twee rijtjes sla, een veldje aardbeien, een rij stokken voor de bonen. En zo krom en oud als-ie is, hij staat er iedere dag om te wieden en te plukken of hij loopt een rondje met zijn gieter.

Filly wilde helemaal niets waar iets aan te wieden of te plukken viel of dat bij warm weer veel water zou moeten hebben. Ze doet zelfs niets aan de keitjes, die al behoorlijk groen en mossig beginnen te worden. Ze houdt niet van dingen verzorgen.

Het oude meneertje wel. Die heeft ook een kat, een logeerkat. Niemand weet van wie de kat is, maar als hij bij het meneertje binnen komt wandelen krijgt hij altijd een schoteltje melk en een stuk leverworst en uit dankbaarheid blijft hij dan een poosje gezellig in de vensterbank slapen.

Als Milan bij de oude buurman komt dan krijgt hij melk uit een beker en geen plakje worst maar een koekje uit een heel oud trommeltje. Soms zijn de koekjes zelf ook heel oud.

‘Ik zou er nu naar toe kunnen gaan,’ zegt Milan tegen zichzelf, ‘maar het is vijf uur geweest en misschien zitten oude buurmannen dan net te eten.’ Wat zou hij eten? Vast iets met gekookte aardappels en jus. En natuurlijk groente uit zijn eigen tuintje. Iets dat hij vanochtend geplukt heeft. Sperziebonen, is het daar nu de tijd voor? Milan kan over de heg de lange stokken in de moestuin zien staan, waar de bonen tegenaan klimmen. En de buurman eet vast en zeker een gehaktbal. Of een speklapje. Zulk soort dingen krijgt Milan wanneer hij wel eens bij echte opa en oma eet.

Milan veert overeind als hij het geluid van een auto hoort. Hij rent het huis binnen, naar het raam aan de voorkant. Ja, het is Filly’s auto. Opgelucht zwaait Milan met twee armen tegelijk, maar Filly ziet het niet, ze is veel te druk met parkeren. Dat doet ze op dezelfde ongeduldige manier waarop ze altijd alles doet en het gaat maar net goed.

Milan sprint naar buiten. ‘Moet ik helpen dragen?’

Maar er is maar één boodschappentasje en dat kan Filly zelf wel binnen brengen.

‘Wat eten we?’ vraagt Milan kieskeurig als hij de boodschappen ziet die Filly op het aanrecht legt.

‘Een of andere salade.’

Milan fronst. ‘Weet je nog niet wat je gaat maken?’

‘Het is al gemaakt. Door de groenteman.’ Ze laat hem een plastic bakje zien. ‘Kant en klaar, heel handig.’ Ze trekt een stokbrood uit de tas.

‘Stokbrood vind ik wel lekker,’ zegt Milan zuinigjes. Maar van die salade weet hij het nog niet zo zeker.

‘Drink je nog steeds melk bij je eten?’

‘Soms.’

‘Goed zo,’ knikt Filly en ze legt een pak melk in de koelkast. Voor zichzelf legt ze er een fles witte wijn naast.

‘Wanneer gaan we eten?’ wil Milan weten.

‘Zodra de wijn koud is.’

‘Duurt dat lang?’

‘Heb je honger? Snij vast een stuk stokbrood voor jezelf af. Kom, dan gaan we even achter zitten, in de zon.’

Er staan twee stoelen op het stenen plaatsje. In die ene heeft papa vanmiddag nog gezeten. Ze hebben thee gedronken buiten, de kopjes staan nog op de houten tuintafel. Milan kijkt ernaar. Papa heeft zijn kopje niet helemaal leeg gedronken, er zit nog wat in. Papa houdt niet zo van thee, weet Milan, thuis drinkt hij alleen maar koffie.

Filly trekt het dunne jasje dat ze de hele middag aangehad heeft uit en hangt het over de rugleuning van haar stoel. Het jasje hoort bij de broek die ze draagt, het is dezelfde stof, grijs en glanzend. Milan weet niet wat voor stof het is, maar het ziet er heel duur en sjiek uit. Is dat misschien wat ze *zijde* noemen? Zijde klinkt wel duur. Filly draagt altijd zulk soort kleding als ze de deur uit gaat. Maar als ze straks, vanavond, binnen zitten dan schopt ze haar schoenen uit en trekt ze haar benen op de bank. Als ze het koud krijgt wurmt ze haar voeten in rare, dikke sokken en trekt ze een veel te grote trui aan of het grijze, grofgebreide vest dat nog van haar man is geweest. Zo heeft Milan haar vaak zien zitten, met dikke stapels papier in haar handen, lezend, een leesbril op haar neus, een glas wijn op het tafeltje naast de bank. Waarschijnlijk is dat Filly’s soort *gezellig*, maar als kleinzoon heb je er niet veel aan want als je dan iets zegt dan hoort ze je maar half en de televisie gaat maar zelden aan.

‘Filly...’ begint Milan aarzelend, ‘...wonen hier kinderen van mijn leeftijd in de buurt?’ Nu hij hier zo lang moet zijn, kan hij toch niet almaar met een oude dame van vijfenzestig optrekken? Het is dat ze toneelspeelster is, anders zou ze al lang gepensioneerd zijn. Gelukkig voor Filly zitten in genoeg toneelstukken oude dames. Ze heeft laatst zelfs weer eens in een film meegespeeld. Iets over een moeder en een dochter die ruzie met elkaar hadden. Milan heeft hem gezien maar hij snapte er niet veel van. Dat kwam ook omdat hij de tweede helft had zitten knikkenbollen en gapen. Het was een saaie grotemensenfilm.

‘Ik zou het niet weten, knul. Ja wacht, ik geloof drie huizen verderop. O hemel, ik ben zo slecht in namen. Sammie of zoiets. Ga het straks, na het eten, maar eens vragen.’

Milan trekt een gezicht. ‘Dan moet ik zeker aanbellen en vragen: woont hier soms een *Sammie of zoiets!*’

‘Waarom niet?’

Ja, waarom niet. Hoe kon je Filly, die altijd alles durfde, nou uitleggen dat je iets een beetje stom vond om te doen? Milan pulkt met zijn duim en wijsvinger in zijn stuk stokbrood en eet het zachte, witte binnenste eruit. Hij breekt een stukje korst af en gooit het naar een mus die een eindje verderop zit. De mus schrikt ervan en vliegt haastig weg.

‘Hij heeft het wel gezien, hoor,’ zegt Filly. ‘Kijk, nou zit-ie in de heg te loeren naar die kruimel. Straks komt hij terug, als hij zeker weet dat het veilig is.’ Ze werpt Milan een geamuseerde blik toe. ‘Misschien moet jij ook eerst even een poosje gaan loeren, als je het zo eng vindt om zomaar ergens aan te bellen. Wie weet heb je geluk en zitten ze in de tuin. Het is dat huis met al dat onkruid er omheen en van die witte gordijntjes voor de ramen.’

Het huis zelf is niet moeilijk te vinden. Maar er zit niemand in de tuin. Aan de achterkant kun je inderdaad door de hoge schutting heen loeren en dat doet Milan dan ook, zoals Filly hem aangeraden had. Er staat een keukendeur open en er klinken stemmen, Milan kan ze niet verstaan. Aan de voorkant is de deur dicht. Er hangt een naambordje naast de bel. Of eigenlijk is het alleen maar een papiertje met plakband. Baran, staat erop. Handgeschreven.

Even aarzelt Milans vinger boven het knopje van de deurbel. Dan zuigt hij zijn longen vol moed en duwt zijn vinger dapper op het knopje. Wel drie seconden achtereen.

Het duurt niet lang voor de deur openzwaait. Er staat een mevrouw in de deuropening. Ze

glimlacht vriendelijk maar zegt iets waar Milan geen wijs uit kan.

‘Woont hier misschien een jongetje dat Sammie heet?’ ratelt Milan snel.

‘Eh?’ doet de mevrouw.

‘Sammie,’ zegt Milan nog eens. Hij kijkt even om zich heen. Onkruidtuin, witte gordijntjes, het moet toch wel kloppen.

De mevrouw wappert met haar handen. Ze zegt weer iets. Dan schatert ze en verdwijnt roepend naar binnen.

Hoorde Milan haar nou *Sammie* roepen? Hij wacht ongeduldig op wat komen gaat.

Tot zijn verrassing is wat er komt een meisje. Ze komt de gang in, sloft naar de voordeur. Als ze voor Milans neus staat, vraagt ze ongeïnteresseerd: ‘Ja?’ Het klinkt als: wat mot je?

‘Uhm,’ doet Milan. ‘Ik was op zoek naar iemand, uh... een jongetje dat Sammie heet.’

Het meisje trekt één wenkbrauw op. ‘De enige Sammie hier in de buurt dat ben ik. Voor zover ik weet. En ik ben geen jongetje.’

‘O?’ Milan kijkt haar schaapachtig aan. Had Filly niet gezegd dat het een jongetje zou zijn? Hij weet het niet meer.

Het meisje blaast vanuit haar mondhoek verveeld een krul weg die op haar wang hangt. ‘Ffft!’ klinkt dat.

Milan vindt het een mooie krul. Net een kurkentrekkertje, zoals hij langs haar gezicht spiraalt. Donkerbruin en glanzend. Het meisje kijkt hem strak aan. Ze vraagt zich waarschijnlijk af waarom hij zo onnozel naar haar krul staat te staren. Milan kucht en krabbelt verlegen op zijn hoofd.

De krul valt terug op haar wang en nu veegt het meisje hem met een geërgerd gebaar weg.

‘Het is een afkorting van Samira,’ snauwt ze Milan toe.

‘Wat?’

‘Sammie, van Samira.’

‘O... vandaar,’ knikt Milan. Even weet hij niets te zeggen. Nou, dan ga ik maar weer? Nee, dat slaat nergens op. Zou het een meisje zijn dat met jongens wil spelen? Misschien heeft ze ook nog ergens een broer? ‘Ik logeer hier,’ zegt Milan dan maar.

‘Waar is hier?’

Milan wijst. ‘Bij Filly. Uhm, dat is mijn oma... eigenlijk.’

Het meisje doet een stap naar voren, de stoep op. Haar blik volgt Milans wijzende vinger. ‘Die mevrouw met die knot en die rechte rug? Wij noemen haar de Plank.’ Ze lacht een beetje baldadig.

‘Dat is mijn oma,’ zegt Milan nog eens. Het verbaast hem niets dat Filly in de buurt bekend staat als de Plank. ‘Ik moet een paar weken bij haar logeren.’

‘Waarom?’

Milan staart naar de voegen tussen de stoeptegels. Hij haalt zijn schouders op.

Het meisje kijkt hem een beetje meewarig aan. ‘Je ouders gingen zelf zeker iets leuks doen?’

‘N-nee, niet echt.’

‘Gaan ze scheiden?’ vraagt het meisje dan direct. ‘Dat je uit de weg moest zodat ze lekker kunnen ruziën met z’n tweeën?’

Milan staart haar geschrokken aan. ‘Nee, dat dacht ik niet.’

‘Wat dan?’

‘Mijn moeder is... mijn moeder is een beetje... in de war.’

‘Wat voor soort in de war? Bedoel je *gek*?’

‘Heus niet!’ roept Milan boos. ‘Er is iets heel ergs gebeurd, toevallig. Mijn broertje... ik had een broertje...’

‘Had?’

‘Hij is dood.’

‘Jesses,’ schrikt het meisje. Er verandert iets in haar gezicht, iets bij haar mondhoeken. Het misprijzende lachje verdwijnt. ‘Sorry,’ zegt ze. ‘Dat lijkt me heel zielig, een broertje dat dood gaat.’

‘Niet net pas, hoor,’ zegt Milan. ‘Een hele tijd geleden. Hij is al een poosje dood.’

‘Waarom is je moeder dan nu pas in de war?’

‘Nou... zo is het niet precies. Ze is gewoon boos. Op iedereen. In het begin huilde ze heel veel maar toen ging ze heel hard werken en toen hield ze daar ineens weer mee op en nou kijkt ze alleen nog maar televisie.’ Het klinkt raar. Een rare zin. Alsof niets met elkaar samenhangt. Maar het is juist dat alles met elkaar samenhangt, alleen kan Milan het niet uitleggen.

Toch lijkt het meisje het te begrijpen. ‘Dan is ze depressief.’

Dat woord heeft Milan wel eens horen vallen. Hij knikt driftig van ja. Het is prettig als er een moeilijk woord is voor een moeder die raar doet, zo klinkt het tenminste als iets ernstigs maar begrijpelijks waar een dokter je op den duur weer van geneest.

‘Net als mijn tante,’ zegt het meisje. ‘Die heeft dat ook. Die zit de hele dag op de bank en eet zoete dingen. Ze is al dertig kilo aangekomen. Ze is zó!’ Met haar armen wijst ze een omvang van een olifantenjong aan. Ze grinnikt, maar schudt dan snel haar hoofd. ‘Eigenlijk is het niet om te lachen.’ Ze wurmt haar handen in haar broekzakken en kijkt Milan afwachtend aan, maar die weet niets meer te zeggen. ‘Dus nou logeer je bij je oma,’ zegt het meisje. ‘Voor hoelang?’

‘Misschien wel de hele zomervakantie.’ Milan zucht. ‘Daarom kwam ik kijken of hier iemand woonde om mee te spelen.’

‘Bij zo’n oma verveel je binnen de kortste keren rot,’ begrijpt het meisje. ‘Hoe heet je?’

‘Milan.’

‘Nou, ik ben dus Sammie. Ben je erg teleurgesteld? Dat ik een meisje ben, bedoel ik.’

‘Weet ik niet.’

‘Jongens van jouw leeftijd zijn hier niet. Ja, in het dorp wel een paar, maar niet hier in *de emmetjes*. Hoe oud ben jij, tien of zo? Ik ben elf. Ik heb twee broertjes, maar die zijn twee en vier. Verder heb ik een zus van acht, die is vervelend, die jankt altijd.’

‘Daar heb ik niet veel aan,’ meesmuilt Milan.

‘Ik ook niet,’ snuift Sammie. Ze slaat haar armen over elkaar. ‘Je zou natuurlijk wel met mij kunnen spelen.’

‘Dat ligt eraan. Wat speel jij?’

Sammie begrijpt de vraag niet. Ze fronst.

Milan probeert het uit te leggen. ‘Als je speelt... wat doe je dan? Ik bedoel... thuis speel ik eigenlijk nooit met meisjes, ik weet niet wat ze spelen.’

‘Met m’n barbiepoppen, nou goed!’

‘Ja, dat dacht ik al,’ knikt Milan, die niet door heeft dat het meisje het spottend bedoelt.

‘Joh!’ blaast ze. ‘Ik háát barbies! Mijn zus heeft barbies, maar die heb ik een keer kaalgeknipt.’

‘O?’

‘Ik wil best af en toe met je komen spelen hoor, als je je rot verveelt. Hou je van badminton? Ik heb net een heel netje nieuwe shuttles gekregen. En ik heb twee rackets. Voetballen doe ik niet, daar vind ik niks aan. We kunnen ook gewoon een beetje hangen, als je dat leuker vindt.’

‘Hangen?’

‘Dat doe ik meestal met mijn vriendinnen, ergens hangen, beetje kletsen. Maar daar vinden jongens zeker niks aan, hè?’

‘Misschien wel,’ aarzelt Milan. ‘Jongens kletsen ook heus wel.’

Het meisje draait zich om en gilt iets door de gang. Het is geen Nederlands. Dan trekt ze de voordeur achter zich dicht en geeft Milan een zetje. 'Kom.'

'Wat riep je?'

'Dat ik even weg ben.' Ze loopt een paar stappen bij Milan vandaan. 'Kom je nog?'

'Waar gaan we heen?'

'Weet ik veel. Die kant op.'

2. Kelders

‘Ben je wel eens bij het grote huis geweest?’

‘Bedoel je Wellinckhaeve?’ vraagt Milan, trots dat hij die moeilijke naam onthouden heeft. ‘Ik ben er zelfs wel eens *in* geweest.’

‘Poeh,’ blaast Sammie, ‘ik ben er wel honderd keer in geweest!’

‘Maar dat is toch heel duur?’ vraagt Milan verwonderd. ‘Je moet best veel geld betalen om naar binnen te mogen.’

‘Ik betaal helemaal niks.’ Sammie grijnst. ‘Als je over de sloot springt en onder de heg door kruipt, ben je zo binnen. Kom, ik laat het je zien.’

‘Dat mag vast niet!’

‘Nee, natuurlijk niet.’ Sammie beent met stevige passen voor Milan uit. ‘Daarom doen we het ook stiekem.’

Milan schrikt daar een beetje van. Niet van dat stiekem doen; hij vreet met zijn vriendjes ook heus wel eens iets uit dat niet mag. Maar van dat slootje springen. Daar is hij nooit zo goed in, in zulk soort dingen. Hij ziet zichzelf al middenin het drabbige water belanden en meteen hartstikke voor schut staan bij dit meisje. Maar sneller dan hem lief is, nog voor hij een goeie smoes heeft kunnen verzinnen, staat hij al aan de rand van het groen bekroosde water.

Sammie neemt een aanloopje en hup, daar landt ze al aan de overkant.

Misschien was een meisje dat graag met barbiepoppen had willen spelen toch beter geweest, denkt Milan benauwd. Er zit niks anders op dan haar voorbeeld dapper te volgen.

‘Man!’ zucht Sammie wanneer Milan nogal rommelig naast haar beland, op handen en knieën en maar net een millimetertje naast de sloot. ‘Jij doet dit zeker niet zo vaak? Woon jij in een stad, ergens waar geen sloten zijn?’

‘Er is alleen een gracht waar ik woon,’ beaamt Milan. ‘En die is veel te breed om overheen te springen.’

‘Kun je dan wel buiten spelen?’

‘Tuurlijk wel. Op de stoep of op het pleintje. Maar je moet wel goed uitkijken...’ Milan valt even stil.

‘Is je broertje soms in die gracht gevallen of zo?’ vraagt Sammie met opgetrokken neus.

‘Nee, het kwam door een auto die te hard reed.’

‘Je wilt het er zeker liever niet over hebben, hè?’

‘Maakt me niks uit.’

Ze wandelen over het gras tot aan een donkergroene, hoge heg.

‘Hier kunnen we er onderdoor,’ wijst Sammie. ‘Je moet wel eerst effe goed kijken natuurlijk, dat er aan de andere kant geen mensen staan. Maar meestal zijn die er ‘s avonds niet, want ze werken hier gewoon tot zes uur en dan gaat de boel dicht. Er is wel zo’n... zo’n... hoe heet het, zo’n nachtwaker. Maar die zit in het kantoortje en loopt maar af en toe een rondje.’

Op hun buik schuiven ze onder de heg door.

‘Het is anders wel slecht beschermd zeg,’ merkt Milan op. ‘Als wij hier zomaar naar binnen kunnen, dan kunnen dieven dat toch ook? Er staan allemaal dure spullen daarbinnen!’

‘In de kamers ja, maar daar kom je niet in. Die zijn beveiligd. Elektronisch, je weet wel, dat er een alarm afgaat als je over de drempel naar binnen stapt of als je probeert een ruitje in te tikken.’

‘Maar jij zei toch dat je daar binnen geweest was? Wel honderd keer?’

‘Niet in het huis zelf.’

‘Dat zei je anders wel!’

‘Ik ben er een keer met school geweest. Binnen. Maar al die andere keren gaan we naar de

kelders,' zegt Sammie en ze trekt een veelbelovend gezicht. 'Er zit ergens een luik, aan de kant van de keukens. Wat vroeger een soort bijkeuken was of zo, is nu veranderd in zo'n ding met tafeltjes waar bezoekers koffie kunnen drinken en appelgebak eten. Misschien ben jij daar ook geweest, die keer dat je binnen was? Daarachter is wat de oude keuken geweest is en die heeft kelders. Van vroeger, toen ze nog geen ijskasten hadden. Toen hadden ze kelders om hun eten koel te houden. Dat luik zit aan de buitenkant. Het lijkt net een houten hokje, een gereedschapskist zou je denken. Maar je kunt erin klimmen en dan kom je in allemaal donkere gangen. Hartstikke spannend.'

Milan kijkt bedenkelijk maar zegt niets.

Ze zijn onder de heg door. De omvangrijke tuin van het landgoed ligt er stil en verlaten bij. Het is er drukkend warm van al het zonlicht van die middag, de warmte is boven het hete grind blijven hangen. Er zijn heggen en haagjes en rozenborders die sierlijk om elkaar heen krullen in een ouderwets patroon, waartussen je je zonder moeite dames in lange rokken met lichtgekleurde parasolletjes in hun handen voor kunt stellen.

'Waar zijn de stallen, weet jij dat?' vraagt Milan plotseling.

Sammie wijst. 'Daarachter.'

'Daar heeft die buurman gewerkt vroeger, die van naast mijn oma.'

Sammie weet niet over wie hij het heeft.

'Dat oude meneertje, die met die pet en die moestuin.'

'O, die. Hoe weet jij dat?'

'Heeft-ie me verteld.'

Sammie kijkt verbaasd. 'Tegen mij zegt-ie nooit iets.'

'Hij heeft in de stallen gewerkt toen hij jong was, toen hier nog zo'n echt rijke familie woonde.'

'Lijkt me gaaf, om zo rijk te zijn.' Sammie gebaart om zich heen. 'Moet je je voorstellen, dat je hier woont.'

'Het was niet zo leuk, volgens het oude meneertje. Tenminste... voor de mensen die hier werkten niet. Die rijke lui waren hartstikke verwaand, zegt-ie. Je moest voor ze buigen!'

'Amme neus,' zegt Sammie meteen., 'ik ga me daar een beetje lopen buigen voor iemand!' Ze kijkt Milan grijnzend aan. 'Zullen we spelen dat ik hier woon en dat jij voor mij moet buigen?'

'Duh,' antwoordt Milan, 'ik buig ook mooi niet!'

'Goed zo. Laten we dan maar naar de kelders gaan.'

Milan heeft direct spijt van zijn woorden. Liever had hij een beetje staan buigen dan in die enge kelders te moeten.

'Wat is hier zo leuk aan?' moppert Milan zodra hij zich door het luik heeft laten zakken. 'Je ziet geen barst, het is pikkedonker.'

'Als ik had geweten dat we dit gingen doen dan had ik mijn zaklantaarn meegebracht,' zegt Sammie. 'Kunnen we een volgende keer wel doen. Met een lamp kun je echt heel ver doorlopen.'

Wat een geluk, denkt Milan, dat ze het ding niet bij zich heeft. 'Met wie ben je hierin geweest? Toch niet in je eentje?'

'Mijn vriendinnen durven niet verder dan hier, die bange schijterds. Ik ben helemaal verderop geweest, al die gangen door.'

'Kun je daar in verdwalen?' vraagt Milan benauwd.

'Niet echt, als je goed oplet niet. Maar het is wel gevaarlijk.'

'Waarom dan?'

‘Op sommige plekken staat het op instorten. Ze hebben het wel gestut, met houten balken, maar de boel gruiet er gewoon langs.’

‘Gruist?’

‘Dat het zo naar beneden ritselt, dat hoor je dan. Ze lijken wel van zand, die muren en die plafonds en dan loop je erlangs en dan hoor je achter je *grsssss!*’

Milan moet er niet aan denken. ‘Ben je dan niet bang? Stel je voor dat het ineens achter je instort, echt helemaal, zodat je er niet meer uit kunt.’

‘Dan bel ik toch gewoon naar mijn vriendinnen en dan vertel ik ze waar ik ongeveer zit. En dan kunnen ze iemand gaan halen. Ik ga hier trouwens nooit in mijn eentje in, ik ben alleen wel de enige die heel ver durft. Emine en Tessie gaan meestal hier op die zandzakken zitten. Dan zitten ze een uur te kwebbelen totdat ik terug ben. Saaie sufmutsen.’ Sammie kijkt Milan aan.

Milan kan in het halfduister haar gezicht niet goed zien, maar hij vreest dat ze hem nu verwachtingsvolle blikken toewerpt. Omdat hij een jongen is? Rekent ze er nu op dat hij dapperder is dan die meisjes en binnenkort mee gaat dat diepe donker in?

‘Je moet het luik trouwens achter je dicht doen,’ zegt Sammie. ‘Nou ja, het hoeft nu niet, maar als we een keertje verderop gaan wel. Als die bewaker per ongeluk een keer langs komt lopen en hij ziet dat open staan dan ben je er meteen bij.’

‘Krijg je het van binnenuit wel weer gemakkelijk open?’ informeert Milan langs zijn neus weg, en hij is blij dat het te donker is om de pure angst in zijn ogen te kunnen lezen. Het luik was best zwaar en ze hebben het samen opgetild.

‘Met z’n tweeën wel. In je eentje kun je het vergeten.’

‘Zullen we eens terug?’ vraagt Milan. Hij doet zijn best de vrees uit zijn stem weg te laten.

‘Mijn oma weet niet eens dat ik hierheen ben. Misschien is ze wel bezorgd.’ Filly en bezorgd zijn; het zou wat. Filly is waarschijnlijk alleen maar verrast als hij straks weer binnen komt wandelen, alsof ze hem al weer half vergeten was. Ze zal wel met haar papieren op de bank liggen, verdiept in haar werk.

‘Heb jij geen mobieltje bij je dan?’ wil Sammie weten.

Milan schudt zijn hoofd.

Ze klimmen er weer uit. Zorgvuldig sluit Sammie het luik achter zich, alles weer netjes op z’n plek zodat niemand kan zien dat het open geweest is.

Op de terugweg vertelt Milan aan Sammie een paar van de verhalen van het oude meneertje; over het roskammen van de paarden; over de hitte van het hooi op warme dagen en het stof en het zweet; over de jacht met de paarden en de honden.

Als ze bij Filly’s voordeur staan, zegt Sammie: ‘Nou, misschien zie ik je nog eens.’

Het klinkt nogal afstandelijk. Milan vraagt zich af of ze hem bij nader inzien maar stom vindt, net zo’n saaie sufmut als haar vriendinnen. Vond ze er niets aan met hem vanavond? Hij was vast niet stoer genoeg. Veel te gretig naar zijn eigen zin gooit hij er plompverloren uit: ‘Heb je morgen al iets te doen?’

‘Morgen ga ik zwemmen.’

‘Met je vriendinnen zeker,’ bromt Milan. Hij hoort zelf hoe raar jaloers het klinkt. Hij gaat natuurlijk niet vragen of hij mee mag. Hij kent die meiden niet eens. Het zijn vast die twee waar Sammie net al over vertelde, die kwebbelaars. En één meisje gaat nog wel, dat viel best mee vanavond, maar drie tegelijk? ‘Is het hier in de buurt, dat zwembad?’ vraagt hij met een effen gezicht. ‘Misschien kan ik er ook eens een keertje heen gaan.’

‘Een minuut of vijf op de fiets. Heel dichtbij. Net voorbij het winkelcentrum.’

‘Ik weet hier niks,’ zegt Milan. ‘Ook het winkelcentrum niet.’

‘Vraag het aan je oma.’

‘Die weet hier ook niks,’ grimast Milan. ‘Behalve een paar winkels waar ze kant-en-klare salades kan kopen. En trouwens, ik heb hier geen fiets.’ Gauw draait hij zich om. ‘Nou, zie je nog wel een keertje dan, hè.’

Filly ligt niet op de bank, ze zit in de tuin met de krant.

‘Zo, ben je daar weer? Dus je hebt Sammie gevonden, neem ik aan?’

‘Het is een meisje,’ zegt Milan.

‘Ja, dat had ik je ook wel kunnen vertellen, ik ben niet kippig.’

‘Je zei er anders niks van. Ik stond mooi voor schut.’

‘Maar is het een *aardig* meisje, dat lijkt me belangrijker.’

‘Gaat wel. Ze is wel oké.’ Milan kijkt naar Filly’s wijnglas dat op het tafeltje staat. ‘Mag ik ook wat drinken?’

‘Er staat melk in de ijskast.’

‘Niks anders? Heb je geen limonade?’

‘Limonade?’ Filly kijkt hem peinzend aan. ‘Oef... even denken...’

Echte oma zou barsten van de limonade als ze van tevoren wist dat Milan kwam; groene siroop, rode siroop, vaak zelfs cola. En chips zou ze voor hem gekocht hebben, en koekjes en chocoladereepjes. Milan bijt op zijn lip.

‘Lust je bitter lemon?’ vraagt Filly.

‘Kweeniet wat dat is.’

‘Er ligt een fles onderin de koelkast, probeer het maar.’

Echte oma zou het voor hem in gaan schenken, met iets lekkers erbij.

Een paar tellen later zit hij naast Filly met een glas limonade in zijn hand waar hij na ieder heel klein slokje van moet rillen. ‘Mag ik misschien toch liever melk?’ vraagt hij voorzichtig.

‘Vind je het niet lekker? Hm nee, misschien is het een wat volwassen smaakje. Ik zal van de week wel iets voor je kopen wat je wel lust. Help me daaraan denken.’

Moet ze hem dan niet vragen *wat* hij dan wel lust? Nou, hij kan het haar ook wel gewoon vertellen: ‘Ik drink het liefst siroop, maakt niet uit wat voor kleur. Of anders lust ik cola.’

‘Ja, dat weet ik nog wel. Van de vorige keren dat je hier logeerde.’

Waarom heeft ze zulk soort dingen dan niet gekocht? Ze wist toch dat hij kwam!

Filly schijnt te raden wat hij denkt. ‘Andere keren kwam je moeder altijd met een hele boodschappentas vol rommel aanzetten.’

Ja, dat kan Milan zich herinneren, hij vond het vreemd. Bij echte oma hoeft zijn moeder nooit met tassenvol aan te komen. Echte oma koopt zelf alle lekkere dingen uit de winkel als haar kleinzoon komt. Maar blijkbaar wist mama ook wel dat Filly van de behoeftes van kleine kinderen niet zoveel begreep en gaf ze daarom vorige keren zoveel mee. Misschien herinnerde zijn moeder zich dat van vroeger, van toen ze zelf klein was, misschien vergat Filly, die toen nog geen Filly heette, destijds ook al om lekkere dingen te kopen. Zou Filly wel een leuke moeder geweest zijn? Milan kan zich haar helemaal niet voorstellen als een zorgzame mama.

Zijn eigen moeder is op het moment ook niet zo zorgzaam, maar dat heeft een reden en daarom wil Milan het haar wel vergeven. Van zo’n oma die geen oma genoemd wil worden en maar op de bank zit met een glas wijn en een stapel papieren vindt hij zo’n gebrek aan zorgzaamheid tamelijk onuitstaanbaar.

Dapper drinkt hij zijn glas bittere priklimonade tot op de bodem toe leeg.

3. Blote voeten

Een vreemd bed. Niet je eigen bed waar je aan gewend bent. Bij Milan is zoiets nooit liefde op het eerste gezicht; hij vindt de lakens stug, het kussen te dun, de matras te hard. Hij slaapt rommelig, die eerste nacht.

Hij wordt wakker van het geluid van een haan. Dat is dan wel weer grappig, net of je echt op vakantie bent. Langs de grachten in de stad wonen geen hanen.

De haan wordt bijna overstemd door de merels, die om het hardst gillen dat zij hier toevallig de baas zijn. Merels heb je overal, ook waar Milan woont. Maar dat ze zo hard kunnen zingen, dat wist hij niet. Misschien omdat hij thuis op dit tijdstip meestal nog slaapt. Of misschien hoort hij ze thuis niet omdat er daar te veel auto's door de merels heen grommen.

Zou Filly al wakker zijn? Filly is een avondmens, dat zegt ze zelf. Ze houdt niet zo van de ochtenden. Zachtjes sluipt Milan naar beneden, om haar niet wakker te maken.

De deur naar de tuin is op slot, maar hij weet waar de sleutel ligt: in een potje op het aanrecht. Hij laat een glas vol koud water lopen, doet de achterdeur open en gaat op het plaatsje zitten. In dezelfde stoel als gisteren. Alleen zat hij hier gisteren in de zon en nu is er schaduw. Het is een beetje kil, de zon is ook nog niet goed wakker.

Hij neemt een paar grote slokken water. Er zit een vreemd smaakje aan. Gek is dat, zelfs het kraanwater smaakt hier anders dan thuis, en dat terwijl je altijd denkt dat aan water helemaal geen smaakje zit.

Luid kwetterend vliegt er plotseling een mus uit de heg. Milan schrikt zich een ongeluk. De mus blijft scheldend en tierend in een boom zitten en Milan ziet nu ook waarom: de logeerkat van het meneertje zit onder de heg en kijkt zijn prooi chagrijnig na. Milan lokt de kat met zachte, vriendelijke geluidjes. Hij gaat de keuken in en schenkt wat melk op een schoteltje, net zoals hij het meneertje heeft zien doen. 'Je moet het wel snel opdrinken,' spoort hij de kat aan, 'want Filly vindt het vast niet goed dat er een kat van haar servies zit te likken.'

De kat vindt het helemaal niet erg om alles in één keer op te slobberen, hij doet er maar een minuutje over en kijkt Milan dan aan met een blik in de groene ogen die zegt: kom op met de rest van die fles!

'Nee,' zegt Milan. 'Misschien komt Filly zo ineens beneden, je weet maar nooit.' Hij rent de keuken in om het schoteltje af te spoelen. Dan schenkt hij zichzelf melk in, in het glas waar water in gezeten heeft, en gaat daarmee weer naar buiten. De kat zit nog steeds op dezelfde plek en kijkt hem afwachtend aan. Nu laat Milan hem kleine druppeltjes melk van zijn vinger af likken, dat is eigenlijk nog veel leuker. Hij houdt intussen één oog op de keukendeur, want dit zou Filly vast ook niet goed vinden. Misschien vindt ze het wel vies.

Als de melk op is, doet Milan een poging met de kat te spelen. Hij breekt een takje van de heg en laat het over de stenen zwiepen. Maar de kat wil niet spelen, hij wil alleen maar meer melk. Verveeld gaat Milan in de stoel zitten. Zou hij al mogen douchen?

Milan is koud geworden buiten en de douche is lekker warm. Hij blijft er zo lang mogelijk onder staan, tot zijn vel rood is van zoveel heet water.

Als hij beneden komt, ziet hij tot zijn verrassing dat Filly al op is. Ze heeft de houten tafel buiten gedekt met ontbijtbordjes. Er liggen zelfs gele servetjes naast de borden. Die zijn nog over van Pasen, herinnert Milan zich. En kijk nou, ze heeft zelfs eitjes gekookt!

'Soms ben ik net een *echte* oma, hè?' glimlacht Filly.

Milan bijt op zijn wangen en gaat stilzwijgend, een beetje geschrokken, in zijn stoel zitten.

Hoe weet zij dat hij andere oma een *echte* oma vindt, en haar niet? Heeft ze dat geraden?

Ze zet de theepot op tafel en komt bij hem zitten. 'Heb je honger?'

Milan knikt. 'Ik heb al een beker melk gedronken,' biecht hij op.

'Dat is heel gezond,' zegt Filly. 'Ik zou ook wat vaker melk moeten drinken, goed voor mijn oude botten.'

Milan pelt een ei. Met grote happen schrokt hij het naar binnen, hij is gek op zachtgekookte eitjes. 'Vind jij het eigenlijk wel leuk om oma te zijn?' flapt hij er zomaar ineens uit. Hij schrikt zichzelf de hik en een stukje ei glibbert zijn keel in. Hij kucht.

'Doe je voorzichtig?' maant Filly. Ze lijkt in het geheel niet verwonderd over zijn vraag. Ook niet gekwetst. Ze denkt even na. 'Ja, ik vind het leuk, zo'n lijn die almaar doorgaat.'

'Lijn?'

'Jij lijkt erg op je moeder, toen zij klein was. En toen je moeder klein was, toen zei iedereen dat zij op mij leek. Die lijn bedoel ik. Maar misschien is dat wel gewoon ijdelheid.' Ze kijkt Milan aan. 'Of maak ik het nu te ingewikkeld voor je?'

'Leek Timon ook op ons?' vraagt Milan.

'Nee, Timon leek meer op je vader. Lichter, met groenige ogen. En veel avontuurlijker. Maar ik hield evenveel van hem als van jou hoor.'

Dus ze houdt van hem. Dan is ze toch wel een echte oma.

Filly gaat op het puntje van haar stoel zitten en leunt met haar ellebogen op de tafel. 'Luister Milan, dat ik nou eenmaal niet zo'n oma ben die alles uit handen laat vallen zodra haar kleinkinderen binnen komen rennen, dat wil niet zeggen dat ik niet hartstikke gek op jullie ben.'

Jullie, denkt Milan. Niemand gebruikt ooit nog het woord *jullie* als ze het over Milan en Timon hebben. Omdat Timon er niet meer is. Nu is het altijd *jij* in plaats van *jullie*.

'Mis je hem?' vraagt Filly. 'Mis je je broer nog erg?'

Milan haalt zijn schouders op. 'Kweeniet. Het is al... ik denk al bijna drie jaar geleden.'

'Je bent eraan gewend geraakt.'

Maar Milan mist wel *iets*, hij kan alleen niet goed omschrijven wat het is. 'Ik mis... ik mis...'

Filly grijpt een tweede ei en timmert het met een theelepeltje driftig op de kale kop. 'Wat jij mist is een moeder,' zegt ze. Het klinkt knorrig.

Hoezo, denkt Milan, mijn moeder is toch niet dood? En op wie is Filly nu ineens zo boos?

Milan wandelt in zijn eentje naar het grote huis. Sammie is vandaag zwemmen met haar vriendinnen, weet hij. Hij heeft Filly gevraagd of zij wist waar het zwembad was.

'Geen idee,' antwoordde ze. 'Maar ik zal eens informeren.'

Milan had Filly nog wel veel meer willen vragen over Timon, al die dingen die hij al bijna vergeten is. Maar ze keek ineens zo narrig vanochtend. Misschien later een keer. Hij heeft het idee dat juist Filly hem wel antwoorden zal willen geven op al zijn vragen. Hij stelt zijn vragen niet aan echte oma en opa, ook niet aan papa en zeker niet aan mama. Hij weet niet of ze daar tegen kunnen. Het is wonderlijk hoe grote mensen de hele dag door dingen kunnen zeggen die er niet toe doen. 'Eet je bord leeg.' 'Het is bedtijd.' 'Je moet weer eens naar de kapper.' Maar juist wanneer er echt dingen te zeggen zijn, dingen die veel belangrijker zijn dan een leeg bord, dan doen ze er het zwijgen toe. Wie weet, misschien is er morgen weer zo'n ontbijt waarbij ze samen kalmpjes op het plaatsje hun eitjes zitten te eten, dan zal hij proberen een volgende vraag te stellen. Eentje per dag is genoeg, zo kom je in een paar weken tijd toch veel te weten.

Er staan veel auto's op de parkeerplaats van het landhuis. Er stopt zelfs een bus vlak voor de ingang. Daar komen drommen mensen uit. Milan gaat op een muurtje zitten en kijkt naar alle zonnig geklede toeristen. De meesten zien eruit alsof ze eigenlijk van plan waren een dag naar het strand te gaan.

Na een poosje is hij uitgekeken, ze zien er eigenlijk allemaal een beetje hetzelfde uit.

Wat zou er hier in de buurt verder nog te beleven zijn? Waarschijnlijk heel weinig.

Volgens Sammie zijn er in het dorp wel jongens waar mee gespeeld zou kunnen worden, maar die kennen elkaar natuurlijk allemaal van school en zijn al jaren vrienden. Milan weet niet hoe hij zich daar, als buitenstaander, tussen zou moeten wringen. Hij is niet zo goed in zulk soort dingen, van die dingen waar je een beetje stoer voor moet zijn. Hij weet bovendien de weg niet in het dorp. Woonde er maar wat meer kinderen in de emmetjes. Zou dat zusje van acht, waar Sammie het over had, iets zijn? Sammie zei dat ze altijd jankte, maar misschien was dat overdreven.

Filly heeft geen speelgoed in huis en geen computer. Milan heeft een kist lego van huis meegenomen, maar Filly is zo iemand van wie 's avonds alles weer netjes opgeruimd moet worden. Dat is vervelend; heb je net een prachtig legolandschap staan, moet alles weer in de kist. Zo kun je elke dag opnieuw beginnen.

Milan gaat naast het muurtje zitten, in plaats van erop. Nu kan hij met zijn rug tenminste ergens tegenaan leunen, al is de muur hard en bobbelig tegen zijn ruggengraat. Hij doet zijn ogen dicht en blijft zo een poosje zitten soezen, als een tevreden poes in de zon. Maar erg tevreden wordt hij er niet van. Hij zucht en doet zijn ogen weer open.

Er loopt een jongetje over het grind, een jongetje van Milans leeftijd. Milan kijkt hem na. Dat is gek, het jongetje loopt op blote voeten. Bij wie zou hij horen? Een eindje voor hem uit lopen twee mensen, een stel dat bij elkaar hoort. Zouden dat zijn ouders zijn? Ze zien er een beetje hippie-achtig uit, dus dat zou goed kunnen, het zou wel passen bij een jongetje zonder schoenen aan. Toch vreemd. Als je naar het strand gaat, ja, dan zou je op blote voeten kunnen gaan. Maar als je een oud huis gaat bezoeken toch niet?

Het jongetje gaat wat langzamer lopen. Plotseling werpt hij een blik over zijn schouder. Hij kijkt Milan recht in het gezicht. Milan schrikt, al weet hij zelf niet goed waarvan. Hij draait zijn hoofd weg en doet alsof hij geïnteresseerd naar van alles en nog wat aan het kijken was. Maar binnen een paar tellen glijdt zijn blik terug naar het jongetje. Hij kan het niet helpen, het is alsof de ogen van het jongetje aan hem trekken. Het jongetje is even stil blijven staan. Hij glimlacht. Milan lacht vriendelijk terug en knikt. Zijn lippen vormen een nonchalant soort: 'hoi.' Daarna gaat hij achteloos een beetje aan een veter van zijn schoen pulken, hij moet toch wát doen. Er is iets met het jongetje, iets dwingend dat Milan niet los laat. Hij kijkt opnieuw op. Het jongetje is doorgelopen, hij gaat het grote huis binnen. Zou hij nog een keertje omkijken? Nee, hij is al door de hoge deuren naar binnen.

Hij heeft precies de juiste leeftijd, zo te zien, ook een jaar of tien. Milan zou hem kunnen gaan vragen of hij geen zin heeft om een potje te voetballen in plaats van in zo'n stoffig oud huis rond te gaan wandelen. Maar dat doet hij natuurlijk niet, hij blijft met zijn rug tegen het muurtje zitten en staart naar de ingang van het huis. Als hij hier lang genoeg blijft zitten, dan ziet hij het jongetje vast weer naar buiten komen. Hoe lang duurt zo'n rondleiding ook alweer? Minstens een uur. Nou ja, en dan nog, dan gaat de jongen natuurlijk gewoon met zijn ouders mee naar huis. Of naar een hotel in de buurt, want het zijn misschien toeristen.

Milan slaat zijn armen over elkaar. Hij voelt aan zijn schouders hoe verkrampt zijn houding is, alsof zijn spieren verstijfd zijn in stille afwachting van iets dat komen gaat. Hij voelt zich zweterig, zijn handen zijn klam. Dat komt van het in de zon zitten waarschijnlijk, het is hier ook veel te heet. Hij denkt aan Samira, die nu lekker ergens in een zwembad ligt. Plotseling prikken er tranen in zijn ogen. Hij wil hier niet zijn, hij wil niet tegen een muurtje in een veel te hete zon zitten. Hij weet ook niet waar hij dan wél wil zijn. Maar in elk geval zeker niet hier. Hij grijpt een hand grind en gooit die boos van zich af. Bijna heeft hij per ongeluk een mevrouw op hoge hakken bekogeld. Dat was niet de bedoeling, ze loopt toch al zo moeilijk.

Narrig kijkt ze naar hem om. Een man die naast haar loopt, lijkt iets tegen Milan te willen gaan zeggen. Iets onaardigs. Snel springt Milan overeind en hij rent er als een haas vandoor.

‘Je hebt zeker geen zin om weer eitjes te gaan koken, hè?’ vraagt Milan.

Filly fronst. ‘Om twee uur ‘s middags? Zal ik een champignon-omeletje voor je bakken? Je zult wel honger hebben. En ik zal wat thee zetten.’

Milan heeft liever gekookte dan geklusterde eitjes, maar dat hoort blijkbaar niet om twee uur ‘s middags. Champignons lust hij wel, al vindt hij die op dit uur van de dag net zo gek, thuis krijgt hij die ‘s avonds wel eens. Toch antwoordt hij: ‘Doe maar.’ Het was hem nog niet eerder opgevallen maar zijn maag knort behoorlijk. Of zou dat juist onbehoorlijk zijn, als je maag zoveel kabaal maakt? Zou Filly het gehoord hebben? Misschien vindt ze het wel net zoiets als een boer laten. Dat vindt Filly ook niet netjes. Zelf vindt Milan een boer eigenlijk helemaal niet zo smerig. Een scheet is veel erger. Filly zou vast een zeker een rolberoerte krijgen als hij er eentje liet. Echte oma niet, die zegt altijd: ‘Proost!’ als Milan een wind laat. En echte opa zegt dan: ‘Nou jongens, allemaal even snel een neus vol, want voor je het weet is het op.’ En dan snuift hij diep en grijnst hij vrolijk en echte oma giechelt mee. Milan grinnikt.

‘Wat is er?’ vraagt Filly.

‘Niks,’ zegt Milan.

‘Heb je weer met Sammie gespeeld?’

‘Nee, die was er niet. Ik was naar het grote huis.’

‘In je eentje?’

Ja, natuurlijk in zijn eentje, wat dacht ze dan? ‘Er was een jongetje...’

‘O, leuk,’ zegt Filly.

Milan klapt zijn mond weer dicht. Ze denkt schijnbaar dat hij bedoelt dat hij een jongetje heeft gevonden om mee te spelen. Hij laat het maar zo.

4. Niet zomaar een jongetje

De tweede nacht in het logeerbed is onverwacht erger dan de eerste. Telkens wanneer Milan zijn ogen een poosje dicht heeft, wandelt er een jongetje op blote voeten door zijn dromen. Het jongetje staat bij de ingang van het huis en wenkt hem. Of de jongen huppelt voor hem uit, staat stil, wacht tot Milan naderbij is gekomen, maar telkens als Milan hem bijna ingehaald heeft, rent hij er snel weer vandoor.

Het zijn geen nare dromen, dat niet. Ze zijn verwarrend en vermoeiend. Wanneer Milan voor de zoveelste keer op het lichtgevende wekkertje op het nachtkastje kijkt en ziet dat het vijf uur in de ochtend is, geeft hij het op. Hij heeft het gevoel dat hij de hele nacht heeft lopen rennen. Hij wurmt zich uit zijn laken, dat zich strak om zijn benen gedraaid heeft alsof het hem nog een poosje vast wil houden.

Het is een idioot tijdstip om op te staan en Filly hoeft hij de komende uren nog niet wakker te maken, weet hij. Die vindt acht uur 's ochtends zelfs nog een belachelijke tijd om het bed te verlaten; kun je nagaan wat ze zou zeggen als ze zag dat het vijf uur is en nog niet eens licht.

Milan wandelt naar beneden en besluit het ritueel van de vorige ochtend maar te herhalen: glaasje water, glaasje melk, kijken of de zwerfkat er misschien is. Nee, die vindt het blijkbaar ook nog te vroeg.

Op het plaatsje is het nog donker, al ziet Milan in de verte iets in de lucht dat een vage streep ontwakende zon zou kunnen zijn.

Hij gaat op zoek naar iets om op te eten en vindt een paar sneetjes voorgesneden brood in de trommel, een pot pruimenjam in de kast. Hij houdt eigenlijk niet zo erg van zoetigheid 's ochtends, liever had hij een broodje kaas gehad. Hij weet dat er een stuk oude kaas in de koelkast ligt, maar hij durft er niet mee in de weer te gaan. Kaas moet je met een kaasschaaf bewerken en dat is lastig. Of met een mes, nog erger. Dat zou hem vast en zeker zijn vingers kosten.

Hij eet zijn zoete boterhammen en drinkt er snel nog een glaasje melk achteraan. Zo, klaar. Nu zit er tenminste iets in zijn maag.

Wat zal hij nu eens gaan doen?

Hij houdt zich een paar minuten bezig met de televisie, maar daar is zo vroeg nog niets leuks op.

Hij loopt weer naar boven en leest twee bladzijden in zijn boek.

Hij durft nog niet te gaan douchen; Filly zou wakker kunnen worden van de geluiden.

Milan trekt zijn spijkerbroek van de vorige dag aan en hetzelfde t-shirt kan ook nog wel een dagje, vindt hij zelf. Er zit maar één vlekje op, van een beetje eigeel van gisteren. Filly zal straks wel willen dat hij het in de wasmand gooit.

Een beetje aanspraak zou gezellig zijn. Zou Sammie al wakker zijn? Of misschien de buurman, oude mensen staan vaak heel vroeg op. Milans opa doet dat ook. Meestal om een uur of zeven. Maar half zes is nog lang geen zeven uur.

Aarzelend wandelt Milan naar buiten. Het begint een klein beetje lichter te worden op het plaatsje. Hij gaat tussen de heg door en gluurt bij het oude mannetje naar binnen. Daar is alles nog donker. Hij loopt een eindje verder. Bij Sammie hebben ze die hoge, houten schutting om de achtertuin, waar je alleen met je hoofd helemaal scheef een beetje doorheen kunt koekeloeren. Hij ziet niemand.

Hij gaat even aan de voorkant van het huis kijken. De straat is stil en verlaten, er is nog niemand op. Ook bij Sammie niet, zo te zien.

Een beetje ongelukkig kijkt Milan om zich heen. Daar staat hij nu, in een uitgestorven straatje middenin een suf dorp om kwart voor zes in de ochtend. 'Ik lijk wel niet wijs.' Alleen de haan

is wakker geworden en deelt dat de wereld luid kraaiend mede. Milan weet niet waar het geluid vandaan komt. Waar zou die haan wonen? Misschien bij dat huisje aan het einde van de straat, dat waar Milan telkens langs is gelopen wanneer hij het dorp uit wandelde in de richting van het grote huis. Dat is een lollig klein huisje, net iets uit Hans en Grietje, vindt hij. Popperig, alsof er een piepklein oud en krom vrouwtje zou wonen. Dat is alleen helemaal niet het geval, er wonen twee jonge mensen in. Milan zag ze van de week, toen zaten ze buiten. Hij loopt er heen. Het is het allerlaatste huis van het dorp en staat een eindje van de straat af. Misschien is het vroeger wel een boerderij geweest. Het heeft een rieten dak en de tuin staat vol bloemen. Het geheel doet Milan denken aan een Engels schilderij dat bij zijn ouders in de gang hangt, daar staat net zo'n soort huisje op.

Ja, nu hoort hij kippen gezellig kwebbelen. Dan zal die haan hier ook wel wonen.

Milan wandelt aan het huis voorbij. Hij hoort de kippen wel. Maar hij ziet ze niet. Het kippenhok zal wel ergens aan de achterkant van het huis zijn. Daar gaat hij niet heen, straks hebben die mensen ook nog toevallig een waakhond, je weet maar nooit. Aarzelend blijft hij even midden op de weg staan.

Het dorp houdt hier op en een roze ochtendhemel lokt Milan de velden in.

Mooi, vindt Milan, al die zachte kleuren. De nacht heeft het felle groen uit het gras weggetoverd en de ochtendschemering geeft het maar aarzelend terug. Alleen vlak voor Milans voeten lijkt het weiland de normale kleur te hebben, in de verte wordt het blauwer en blauwer, tot het in een witte mist verdwijnt. Milan besluit die mist eens even van dichtbij te gaan bekijken.

Hij heeft al een flink eind gelopen, als hij merkt dat het zo niet werkt. De mist is altijd verderop, je kunt er niet heen lopen. Als hij zich omdraait, ziet hij dat er nu mist achter hem is, het hangt rond de huizen van het dorp. Dat is gek. Toen hij zelf in het dorp stond, leek de mist boven de weilanden te hangen en nu hij zelf in het weiland staat, hangt de mist bij de huizen. Blijkbaar kun je mist niet zien wanneer je er te dichtbij bent. Dit soort mist niet, in elk geval, het is een fluwelige ochtendnevel, die vlak boven de grond hangt. In de verte ziet Milan een paar koeien zonder poten, alleen hun zware lijven en koppen steken boven de witte nevel uit. Milan vraagt zich af of de mensen van het dorp, als die toevallig uit hun raampjes zouden kijken, nu in het weiland een jongetje zonder benen zouden zien lopen.

Hij is nu vlak bij het bos. Vroeger hoorde dat bos bij het landgoed en de mensen van het grote huis gingen er in jagen, dat heeft de buurman hem verteld. Hij vertelde ook dat het bos toen veel groter was dan nu, er is inmiddels niet veel meer van over. In de loop der jaren zijn er telkens stukjes afgesnoept omdat er grote, nieuwe woonwijken aan de dorpen in de omgeving geplakt werden en er brede wegen voor alle auto's doorheen moesten worden gelegd. Nu is het bos nog maar net groot genoeg voor een zondagmiddagwandelingetje, zegt de oude buurman. Of voor een woensdagochtendwandelingetje, denkt Milan.

Tussen de bomen hangt dezelfde nevel en maakt er zo een sprookjesbos van. Het is geen donker bos, niet angstaanjagend of somber zoals sommige dennenbossen waar Milan wel eens met zijn ouders in gewandeld heeft. Het is licht en vrolijk. De bomen staan ver uiteen en laten het vroege zonlicht door hun takken op het geelgroene mos vallen.

In een opwelling trekt Milan zijn sandalen uit. Het mos ziet er zo zacht en licht uit. Op blote voeten loopt hij verder. Het mos is vochtig van de dauw en veert onder zijn voetstappen. Als Milan zich voorover buigt, ziet hij honderden minuscule druppels aan de kleine sprietjes hangen. Bijna oneerbiedig om daar zomaar met je blote voeten overheen te stampen. Hier zouden elfjes moeten wonen, in dit bos. Niet dat hij echt in zulke wonderwezens gelooft, maar toch... Hij kijkt om zich heen. Nee, het zou hem eigenlijk helemaal niet verbazen als er kleine, lichtvoetige schepseltjes uit de witte nevelslierten te voorschijn zouden springen.

Voorzichtig stapt Milan verder, in een poging zelf zo lichtvoetig mogelijk te zijn. Een plotseling vleugelgeklapper dat als een donderslag de mistige stilte doorbreekt doet hem uit zijn zoete elfendromen opschrikken. Met bonzend hart staart hij naar een dikke duif die rommelig en met veel lawaai tussen de toppen van de bomen verdwijnt. Milan slaakt een diepe zucht. ‘Pffft!’ Hij is zich een ongeluk geschrokken. Zijn knieën knikken ervan en hij moet even een paar tellen wachten voor hij zijn benen genoeg vertrouwt om verder te kunnen wandelen. En dan ziet hij ineens wat de duif zo heeft doen schrikken. Er staat een jongetje tussen de boomstammen, tot aan zijn enkels in de nevel. Hij knikt Milan vriendelijk toe. Milan glimlacht aarzelend terug en blijft afwachtend staan. Wanneer het jongetje hem wenkt, begrijpt Milan het. Natuurlijk, dit is het jongetje uit zijn dromen van vannacht. Het verbaast hem helemaal niet. Automatisch zetten zijn benen zich in werking en net als de afgelopen nacht loopt hij achter de jongen aan. Zal hij hem nu eindelijk eens inhalen? Of wordt het opnieuw een eindeloze tocht waarbij het jongetje hem altijd net een paar passen voor blijft? Met zijn sandalen in zijn handen huppelt hij over het natte mos dat koel en zacht langs zijn voetzolen strijkt. De jongen rent voor hem uit, net als in de dromen. Milan versnelt zijn passen. De jongen lijkt hetzelfde te doen. Milan struikelt bijna over een boomwortel. ‘Hé, niet zo snel!’ roept hij naar de jongen. Maar de jongen doet alsof hij hem niet hoort. Hij gaat voort en voort, schijnbaar moeiteloos tussen de boomstammen door laverend. Milan hoort hoe zijn eigen ademhaling steeds zwaarder wordt, hijgend draaft hij achter zijn droombeeld aan. Waarom doe ik dit, vraagt hij zich af. Ik kan hem toch ook vragen om te stoppen? ‘Hé...jongetje! Wacht!’ De jongen luistert niet. Ik moet hem bij zijn naam noemen, denkt Milan. Hij luistert niet wanneer ik alleen maar *hé jongetje* roep. Het is niet dat hij mij niet hoort, natuurlijk hoort hij het wel, ik roep hard genoeg. Maar hij wil niet luisteren. Ik moet hem bij zijn naam noemen om hem te laten stoppen. ‘Wacht nou! Ik kan niet meer! Hé...hé jongen...uh...’ Die groenige ogen, die blonde pluk haar die over zijn voorhoofd valt, de manier waarop de jongen naar hem lachte; ja, natuurlijk weet Milan zijn naam. Milan blijft staan. ‘Hé...Timon?’

5. Een echte oma

De jongen stopt. Langzaam draait hij zich om. Hij kijkt Milan lachend aan.

Voorzichtig zet Milan zich weer in beweging. Voetje voor voetje stapt hij naderbij, erop bedacht dat de jongen weer zou kunnen gaan rennen.

Maar deze keer blijft de jongen staan. Als Milan vlak voor hem staat, knikt hij.

‘Timon?’ herhaalt Milan nogmaals, aarzelend. Maar diep vanbinnen twijfelt hij helemaal niet. Dit is Timon, hij weet het zeker. En hij vindt het niet eens zo heel erg vreemd om zijn overleden broertje hier te ontmoeten, het voelt als zeer vanzelfsprekend.

‘Hoi,’ antwoordt Timon eenvoudig. ‘Hoi Milan.’

Milan voelt hoe een brede lach zich over zijn gezicht verspreidt. Hij steekt zijn hand uit en geeft zijn dode broer een vriendschappelijk duwtje tegen de schouder.

‘Ben je daar eindelijk,’ lacht Timon. ‘Dat heeft lang geduurd.’

Milan staart naar het bekende gezicht, de sproetjes op de wipneus die hij zich plotseling herinnert. ‘Bijna drie jaar zeker?’

Timon knikt. ‘Kon je me niet vinden?’

‘Ik wist helemaal niet dat je er wás.’

‘Hier ben ik,’ zegt Timon.

‘Ja natuurlijk,’ zegt Milan. ‘Ik zie je.’ Hij stapt nog wat dichterbij. ‘We zijn even groot geworden.’

‘We?’ Timon grimast. ‘Jij.’ Hij grinnikt. ‘Jij bent even groot geworden. Even groot als ik. Je hebt me ingehaald.’ Hij legt een hand op Milans hoofd. ‘Je bent nu tien.’

‘Ja. En jij dan?’

Timon haalt zijn schouders op. ‘Ik ben wat ik ben.’

Dood, denkt Milan, maar hij zegt het niet hardop.

‘Zullen we ergens gaan zitten?’ stelt Timon voor.

‘Het mos is nat,’ wijst Milan.

‘Geeft toch niks. Het wordt een warme dag vandaag, je broek droogt wel weer op.’ Timon loopt naar de dichtstbijzijnde boom en nestelt zich tevreden met de rug tegen de stam in het klamme mos.

Milan gaat naast hem zitten. ‘Die mist,’ hij gebaart om zich heen, ‘is dat altijd?’

‘Soms.’

‘Ik logeer bij Filly.’

‘Weet ik.’

Milan bijt op zijn lip. ‘Ik logeer bij Filly omdat mama...’

‘Weet ik,’ zegt Timon opnieuw.

‘Ze is zo verdrietig. Mama, bedoel ik.’ Milan werpt Timon een weifelende blik toe. ‘Om jou.’

Timon knikt bedachtzaam.

‘Moet ik het je vertellen of... of weet je al die dingen al?’

‘Ik weet het. En je vindt het niet leuk bij Filly, je verveelt je, je voelt je eenzaam. Je weet niet hoe lang het gaat duren.’

‘Ja,’ beaamt Milan. Hij zucht. ‘Maar nu ben jij er.’

Timon grijnst. ‘Dat zal wel helpen.’

‘Vooral nu we even oud zijn,’ zegt Milan vrolijk. ‘Kunnen we samen spelen.’

‘Je zegt het maar. Wat wil je spelen?’

Milan kijkt om zich heen. ‘In zo’n bos... in zo’n bos is het wel leuk om struikrovertje te spelen, denk je ook niet?’

‘Zoals Robin Hood en zijn mannen?’

‘Met zwaarden. Daar kunnen we vast wel ergens takken voor vinden, om als zwaard te gebruiken.’

‘Ik weet heus nog wel hoe dat moet hoor, spelen.’ Timon lacht zachtjes.

Milan staat meteen op. ‘Doen?’

‘Mij best.’

Ze spelen uren en uren. Struikrovertje. Verstoppertje. Iets met ridders en kastelen en paarden en lansen. Iets dat Milan verzint. Iets dat Timon verzint. Om en om. Soms een beetje te wild, want wanneer ze al te hard stoeien dan valt Timons linker oor er telkens af.

‘Da’s nog van het ongeluk,’ verontschuldigt die zich dan. ‘Vind je dat eng?’

‘Geeft niks,’ stelt Milan hem gerust. Als je het om te beginnen al niet eng vindt om met je dode broertje te spelen, dan moet je ook niet gaan zeuren over zo’n oor. ‘Ben je nou doof aan die kant?’

‘Tuurlijk niet.’

‘Doet het ook geen pijn?’

‘Als je dood bent doet niks pijn.’

Als ze moe worden gaan ze in het zachte mos zitten, om een beetje te babbelen en te lachen.

Totdat Milans maag een zacht knorrend geluid laat horen.

‘Je hebt honger,’ zegt Timon.

Ze zijn aan de rand van het bos gaan zitten en staren over de weilanden. De mist is opgetrokken. In de verte zijn de huizen van het dorp te zien.

‘Je moet iets gaan eten.’

Milan wrijft over zijn maag. Die voelt zo langzamerhand inderdaad wel erg leeg. ‘En jij dan?’

Timon trekt zijn wenkbrauwen hoog op, ze verdwijnen bijna onder zijn blonde kuifje. Hij kijkt Milan aan met een half glimlachje op zijn gezicht.

Milan slikt en wendt snel zijn blik af.

‘Ga maar,’ zegt Timon. ‘Misschien wil Filly wel weer een paar eitjes voor je koken.’

Milan verroert zich niet. Zwijgend zitten ze nog een poosje naast elkaar. Dan staat Milan langzaam op. ‘Wanneer zie ik je weer?’

‘Daar beslis jij zelf over,’ antwoordt Timon.

‘Hm-mm,’ doet Milan. Hij knikt. Hij denkt wel dat hij het begrijpt. En tegelijkertijd ook niet. Schoorvoetend zet hij zich in beweging. ‘Ik denk gauw,’ zegt hij.

‘Tot dan,’ zegt Timon.

Haastig draait Milan zich om en hij zet het op een rennen. Omdat hij eigenlijk geen afscheid wil nemen. Maar na een paar meter blijft hij staan. Misschien moet hij toch even zwaaien, gedag zeggen. Hij kijkt over zijn schouder, wil *tot ziens* roepen, maar Timon is weg. Op de plek waar ze zojuist nog zo gezellig met zijn tweeën gezeten hebben, is helemaal niemand meer.

Als Milan achterom het plaatsje op loopt, krijgt hij onmiddellijk de wind van voren. Filly zit aan het tafeltje met een kop koffie en ze veert overeind. ‘Milan!’ Ze zet haar koffiekopje neer en slaat met de vlakke hand hard op de tafel. Ze is boos. ‘Wil je dat nooit meer doen!’

‘Wat... wat niet?’ vraagt Milan.

‘Zomaar weggaan! Toen ik vanmorgen wakker werd, was je verdwenen. Dacht je dat rare oma’s zoals ik niet ongerust worden?’

Milan loopt naar het tafeltje. Hij kijkt naar de ontbijtresten die er staan. Zijn maag knort nog eens luid en duidelijk. Hij trekt een stoel naar zich toe en ploft erin neer. Plotseling voelt hij hoe moe hij is. ‘Hoe... hoe laat is het dan?’ vraagt hij voorzichtig.

Filly kijkt op haar horloge. ‘Het is, om precies te zijn, vijf minuten voor twaalf.’

Milans mond valt open. ‘Voor *twaalf!*’

‘Oké, ik weet het, ik ben een late slaper en dat is saai en ergerlijk voor jou, zo ‘s ochtends. Ik zag in de keuken dat je wat gegeten en gedronken had, dus ik ging er maar vanuit dat je goed voor jezelf gezorgd had en je je na een poosje begon te vervelen. Ik weet dat je geen jongetje bent dat in zeven sloten tegelijk loopt, dus ik nam maar aan dat je bij Sammie was gaan spelen. Of misschien met dat jongetje van gisteren waar je me over vertelde? In elk geval wilde ik niet meteen overal gaan aanbellen en herrie gaan maken, ik heb mezelf voorgehouden dat je wel weer boven water zou komen. Maar het had niet veel langer moeten duren. Ik stond op het punt je te gaan zoeken.’

Milan voelt hoe zijn wangen rood kleuren. Twaalf uur ‘s middags. Hij is meer dan zes uren weg geweest! Als hij dit thuis geflikt had dan zouden zijn ouders in alle staten zijn geweest. Of wanneer hij dit bij echte oma en opa had gedaan, die waren vast en zeker helemaal gek van ongerustheid geworden! Oma zou opa er met de fiets op uit gestuurd hebben om overal te zoeken, wie weet, misschien zou ze zelfs naar de politie hebben gebeld. Gelukkig maar dat hij bij Filly was. Hij kijkt haar aan en ziet de diepe rimpel in haar voorhoofd. Beschaamd pulkt hij aan de franje van het tafelkleedje. ‘Hoe laat was jij wakker?’

Filly trekt een zuinig mondje. ‘Hmm... ik stond om een uur of tien op.’ Ze zucht. ‘Goed, ik zal morgen proberen wat eerder op te staan. Ik heb de boodschap begrepen.’

Boodschap? Milan fronst. Welke boodschap? O, Filly denkt zeker dat hij het expres gedaan heeft, om haar te jennen. Om haar te straffen voor haar lange slapen. Hij doet zijn mond open om het tegen te spreken.

‘Je zult wel honger hebben,’ zegt Filly op dat moment. Ze staat op.

Nou, dan laat Milan het maar zo. Misschien wel handig eigenlijk, dat ze dat denkt. Het zou een stuk gezelliger zijn als hij ‘s ochtends niet meer alleen op het plaatsje hoefde te gaan zitten met zijn bekertje melk.

Milan krijgt gebakken eieren met gesmolten kaas, thee, vers geperst sinaasappelsap. Het lijkt wel of Filly een beetje extra haar best heeft gedaan. Als Milan alles op heeft, kijkt ze nog eens op haar horloge.

‘Kwart voor een. We gaan zo samen boodschappen doen, goed? Ik heb niet veel nodig, we hoeven niet met de auto te gaan. We kunnen wel samen gaan wandelen, het dorp in. Gezellig. En dan eten we onderweg ergens een ijsje.’

Milan kijkt haar verwonderd aan. Zou ze dat echt gezellig vinden, om met hem een ijsje te gaan eten en een beetje door het dorp te wandelen? ‘Er is ergens een pannenkoekenhuisje,’ herinnert hij zich. Daar heeft hij eens met papa gegeten, na een vorig logeerpartijtje. Misschien verkopen die ook wel ijsjes.

‘Wil je dat graag, pannenkoeken eten? Doen we dat vanavond,’ knikt Filly. ‘Hoef ik niet te koken.’

Zo had Milan het eigenlijk niet bedoeld, maar een slecht idee vindt hij het natuurlijk niet.

Die gekke Filly, die gaat zomaar ineens een beetje op echte oma lijken. Al zou hij echte oma een arm gegeven hebben als hij met haar ging wandelen. Voor de gezelligheid, maar ook omdat echte oma een beetje wiebelig loopt. Dat doet hij bij Filly niet, gearmd lopen is niks voor haar. Maar het is best leuk om met haar door het dorp te wandelen. Ze ontdekken een snackbar op een hoekje. De snackbar blijkt heerlijk softijs te hebben. Filly neemt er ook eentje. En ook al zegt ze al na twee happen: ‘Jesses, wat smerig,’ ze eet hem toch helemaal op. In de supermarkt mag Milan koekjes en limonade voor zichzelf uitzoeken.

Als ze weer thuis gekomen zijn, mag Milan bovendien meteen aan de koekjes en de limonade

beginnen. Voor zichzelf zet Filly een kopje kruidenthee.

Ze lossen samen bijna de hele kruiswoordpuzzel op die in de krant staat, en als ze daarmee klaar zijn is het bijna avond.

Filly zoekt in het telefoonboek het pannenkoekenhuisje op. Ze belt en laat zich uitleggen hoe ze er met de auto moeten komen.

Ze hebben er spekpannenkoeken zo groot als wagenwielen. Milan krijgt hem niet eens helemaal op.

's Avonds in bed kijkt hij Filly, wanneer zij hem welterusten komt zeggen, vanonder zijn wenkbrauwen peinzend aan. Hij glimlacht en zegt: 'Eigenlijk ben je toch wel een beetje een echte oma.'

'Hm,' doet Filly. Ze trekt een gezicht. 'Is dat een compliment?'

'Ik bedoel het aardig.'

Filly glimlacht. 'Ik vind jou ook een echte kleinzoon.' Ze buigt zich over hem heen. 'En weet je wat bijna echte oma's met hun echte kleinzoons doen?'

Milan verwacht een koele kus op zijn voorhoofd, zoals Filly dat altijd doet.

Maar dan zegt ze: 'Die geven ze de kieteldood!' En ze voegt de daad bij het woord.

Gillend van het lachen rolt Milan een minuut later zijn bed uit. 'Genade, genade!' roept hij.

'Nou goed dan,' zegt Filly. 'Maar alleen als je belooft mij morgenochtend om een uur of negen te wekken met een kopje thee en een beschuitje.'

'Oké,' lacht Milan.

6. Onder water

Misschien is het omdat hij eindelijk aan het logeerbed gewend is. Of misschien is het omdat hij een lange, vreemde dag achter de rug heeft. Deze derde nacht heeft Milan zin om te gaan

slapen. Hij wil dezelfde dromen van gisteren dromen. Hij knijpt zijn ogen stijf dicht en denkt aan blote voeten op het mos.

Als hij de volgende ochtend wakker wordt, weet hij niet precies meer wat hij gedroomd heeft. Hij herinnert zich vaag een lichtblauwe nevel waar hij doorheen rende. Het leek op een griezelfilm. De nevel glinsterde als sneeuw, als ijskristallen en voelde koel en prikkelend op zijn huid. Er was geluid, schaterende lachjes als van elfjes die je steeds verder het bos in lokken, zoals dat in enge sprookjes gebeurt. Maar hij was er alleen, geen elfje te zien en er rende geen Timon in zijn droombos voor hem uit. Een beetje ongerust klimt Milan uit zijn bed.

Hij kijkt op zijn klokje en dan uit het raam. Acht uur 's ochtends en geen mist meer boven de velden.

Hij heeft Filly ontbijt op bed beloofd. Liever was hij direct naar buiten gesnel, naar het bos, om Timon te zoeken.

Een beschuitje smeren is niet zo moeilijk. Thee zetten is ingewikkelder. Hij durft het niet goed, met dat kokende water. Zou Filly melk lusten?

Als Milan aarzelend naar de waterkoker staat te kijken, hoort hij een geluidje achter zich.

'Goedemorgen,' klinkt het slaperig.

'Ben je daar al?' vraagt Milan verbaasd.

Filly gaapt. 'Ik herinnerde mij ineens wat ik je gevraagd had. Maar doe dat maar niet, met die hete thee, veel te gevaarlijk. Ik zet zelf wel.'

Milan knikt opgelucht. Hij trommelt met zijn vingers op de deur van de koelkast. 'Er zijn ook nog een heleboel eitjes... zag ik.'

Filly grinnikt. 'Natuurlijk, ik heb gisteren nieuwe gekocht. Je bedoelt dat ik die maar eventjes voor je moet gaan koken, als ik toch bezig ben? Ik maak een verwend snotjongetje van je: eitjes, pannenkoeken, softijsjes. Helemaal niet gezond.'

Gretig verorbert Milan een ontbijt van eieren, dikke boterhammen met roomboter, grote glazen melk. Als hij klaar is met eten, springt hij overeind.

'Waar ga je heen?' vraagt Filly verwonderd.

'Buiten spelen. Is dat goed?' Hij wacht haar antwoord nauwelijks af, is in gedachten al bij Timon en de vreemde wereld onder de bomen.

'Op tijd terug,' roept Filly hem na. 'Niet zo lang wegblijven als gisteren!'

Hij hoort het wel, maar zwaait achteloos.

Aan de voorkant van het huis, in de straat, loopt Milan Sammie tegen het lijf. Ze staat naast een fiets, op het punt om op te stappen.

'Waar ga jij heen?' wil ze weten.

'Naar het bos,' wijst Milan, terwijl hij intussen gewoon doorloopt.

'Waarom zo'n haast? Heb je met iemand afgesproken? Met wie ga je daar spelen? Weet je er de weg wel?'

Sammies vragen ketsen af op Milans onverschillige rug. Wat zeurt ze nou, waar bemoeit ze zich mee.

'Ik ga een paar boodschappen doen, wil je achterop?'

'Nee hoor,' roept Milan, 'ik moet immers de andere kant op.'

'Hé, wij gaan vanmiddag weer zwemmen. Heb je zin om mee te gaan?'

'Met al die vriendinnen van je zeker.'

'Nee, ik ga met mijn broertjes en zusje. We gaan met de bus want de kleintjes kunnen nog niet fietsen. Ga mee, het wordt minstens dertig graden vandaag! Heb je het weerbericht niet gehoord?'

Milan heeft geen zin om stil te blijven staan en al haar vervelende vragen te beantwoorden.

Hij wappert iets afwijzends met zijn handen en rent de straat uit.

Het bos is niet hetzelfde bos als dat van gisteren. Het is er warm. Er is geen nevel. Was die er alleen in zijn droom? Milan weet het niet meer. Misschien is het gewoon ander weer vandaag. De zon staat al vol aan de hemel en maakt lichte, hete plekken tussen de ver uiteen staande stammen.

Milans geheugen lijkt hem in de steek te laten, hij weet niet meer waar hij de vorige dag gelopen heeft. Waar was dat zachte mos, die koelte en schaduw? De grond is bruin en zanderig onder zijn voeten, stoffig, en nodigt niet uit tot het lopen op blote voeten.

Milan wandelt langs grote, gelige rotsblokken die hier door een reuzenhand neergesmeten lijken te zijn. Ze komen hier vast niet van nature voor; ze zijn hier uitgestald als opsmuk, als versiering voor de toeristen die op de nabijgelegen camping verblijven en met hun kinderen langs de paden wandelen. De grote stenen geven wandelroutes aan, van te voren bedacht en uitgestippeld.

Een eindje verderop wordt het bos dichter en donkerder. Hij herinnert zich dat van gisteren. Toen vond hij die donkerte niet eng, maar toen was Timon erbij.

Milan verlaat het pad en begeeft zich tussen boomstammen met ruwe schors vol geelgroene korstmossen. De bodem onder zijn voeten is bedekt met een dikke laag oude dennennaalden. Hij neemt zichzelf voor goed op te letten waar hij gaat, hij zou anders nog kunnen verdwalen. Maar na een poosje begint iedere boom op de vorige te lijken en ieder stuk steen schijnt een eindje verderop een tweelingbroertje te hebben.

Zou hij misschien moeten roepen? Zou Timon te voorschijn komen als hij hem hoorde? Milan gilt een paar keer en hoort zelf hoe onzeker en muizerig zijn stem klinkt; een schrill gepiep dat een beschamende vertoning van zijn zo vastberaden begonnen zoektocht maakt.

Sammie had vast gelijk, met die dertig graden waar ze het over had, het zweet parelt op Milans voorhoofd. Hij besluit even een schaduwplekje op te zoeken. Hij klimt tegen een hellinkje op en gaat onder een dikke dennenboom zitten. Daar vandaan heeft hij uitzicht op een open plek die hem vaag bekend voorkomt. Was dit niet waar ze gisteren struikrovertje speelden? En als Timon hem weer komt opzoeken, zou hij dan vanzelf hierheen komen? Milan wacht en wacht. Hij durft niet meer te roepen, hij vindt het raar klinken, zo in het lege bos.

Waarom is Timon er vandaag niet? Misschien was Milan te haastig. Hij wilde het te graag. Het is zo onrustig in zijn hoofd, hij voelt zich gejaagd en ongeduldig.

Milan staat weer op. Hij dwaalt nog een poosje rond. Hij komt hier en daar wat mensen tegen, die waren er gisteren niet. Het zijn allemaal gezinnetjes. Die zijn hier vast en zeker op vakantie. Ze volgen lachend en pratend de verschillende wandelroutes.

Moedeloos geworden, gaat Milan opnieuw ergens onder een boom zitten. Het huilen staat hem nader dan het lachen. Hij wacht zo lang dat zijn maag al weer zachtjes begint te knorren tegen de tijd dat hij eindelijk maar besluit dat het geen zin meer heeft. Timon komt vandaag niet, hij weet het nu zeker.

Teleurgesteld gaat hij terug naar Filly.

De nare, stille sfeer van het bos zonder Timon blijft in Milans hoofd hangen als een kil en plakkerig spinnenweb dat maar blijft kleven en kleven. Het is alsof de straten van het dorp er plotseling heel anders uitzien, grijs en saai. Ook het huis van Filly heeft een gedaantewisseling ondergaan, het lijkt hem met de spiegelende ramen koel en afstandelijk te bekijken.

Filly zit op het plaatsje in de schaduw en leest een boek.

‘Dag knul, ben je daar weer?’

Nee, denkt Milan, ik ben er niet. Of misschien ben ik er half. Je ziet me wel, maar eigenlijk ben ik nog in het bos. In een saai en leeg bos met alleen maar wat stomme toeristen die zomaar alle paden betreden waar Timon had horen te lopen. Zij hebben hem weggejaagd, dat zal het zijn.

‘Waarom zeg je niets? Is er iets gebeurd?’

Milan schudt zijn hoofd. Hij tuurt over de heg. ‘Ik uh... ik ga maar even kijken of Sammie thuis is.’ Hij moet toch wat verzinnen. Gewoon, een beetje afleiding.

Maar als hij bij Sammie aanbelt dan doet dezelfde mevrouw van de vorige keer de deur open en ze schudt lachend met haar hoofd, ook als hij netjes naar Samira vraagt.

‘Schwemmen,’ legt ze uit.

‘Watte? O... zwemmen. Dus ze zijn al weg...’

Milan krijgt een ingeving. Hij rent terug naar Filly. ‘Filly, zullen we gaan zwemmen vanmiddag?’

Filly kijkt verstoord op van haar boek. ‘Ah jasses, in zo’n overvol zwembad zeker waar de hele jeugd van het dorp zich verzameld heeft.’

‘Alsjeblieft?’ Milan doet zijn best een lief en smekend gezicht op te zetten. Hij vindt Filly sinds gisteren best wel een echte oma geworden en echte oma’s kunnen meestal heel slecht tegen smekende blikken van hun kleinkinderen.

Filly zucht. ‘Jongen, ik weet niet eens waar dat rottige zwembad is.’

‘Dat staat vast wel ergens, op een bordje of zo. Het moet vlakbij zijn. Sammie is erheen met haar broertjes en zusje.’

‘Waarom ben je dan niet meteen met ze meegegaan?’

Milan haalt zijn schouders op.

Filly blaast iets denkbeeldigs weg. Ze trekt een gezicht. ‘Moet het echt?’ Ze ziet Milans hoopvolle blik. ‘Nou, vooruit dan maar. Mijn hemel, ik weet niet eens of ik nog wel ergens een badpak heb. Waarschijnlijk niet. Vind je het erg als ik daar ergens een beetje in de schaduw ga zitten? Er zullen toch wel wat bomen zijn en zo, hoop ik.’ Ze staat op, om zuchtend wat spullen bij elkaar te gaan zoeken.

Het zwembad is helemaal niet moeilijk te vinden. Erg groot is het dorp niet en er staan bordjes bij de stoplichten. Filly rijdt er in één keer naar toe.

Er is alleen maar een buitenbad, maar dat is niet erg als het dertig graden is. Gelukkig zijn er voor Filly bomen zat om onder te gaan zitten.

Milan heeft zijn zwembroek al onder zijn kleren aangetrokken, zodat hij niet in een van die vervelende kleedhokjes hoeft. Filly gaat wel in zo’n hokje. Als ze er weer uit komt heeft ze een badpak aan, blijkbaar had ze er toch nog ergens eentje. Maar ze heeft er een rare lap overheen gedrapeerd.

‘Wat heb jij nou aan!’ zegt Milan. ‘Heb je dat soms op een toneel aangehad?’

‘Dit heet een pareo,’ zegt Filly. ‘Vind je ‘m niet mooi dan?’

Milan besluit maar gauw in het water te duiken, hij heeft niet veel zin om naast zo’n opvallende oma in een gekke paarsblauwe lap te blijven zitten.

Hij gaat op de rand van het zwembad zitten om eerst zijn voeten een beetje aan het koele water te laten wennen. Hij is een beetje te dicht bij de duikplank gaan zitten; grote jongens springen met veel lawaai van de hoogste en schelden er eentje die niet durft uit voor ‘watje’. Straks gaan ze nog tegen mij roepen dat ik ook moet, denkt Milan benauwd en hij gaat snel een eindje verderop in de buurt van een paar moeders met kinderen aan een trapje hangen. Hij tuurt over het water om te zien of Sammie misschien ergens in het bad dobbert met haar

broertjes, maar er zijn zoveel natte hoofden tussen het glinsterende blauw. Langzaam laat hij zich van het trapje zakken, hij is nooit zo'n held geweest die er zomaar induikt. Van de duikplanken durft hij niet eens, dat weigerde hij bij de zwemlessen vroeger. Hij heeft met veel moeite een A-diploma gehaald.

Het water is wel lekker en Milan zwemt een poosje in een keurige schoolslag heen en weer.

Er zijn nog meer van die groepjes grote jongens, ze springen van de kanten af met rare kikkersprongen om elkaar aan het lachen te maken. Milan zoekt een veiliger plekje, in het midden van het bad. Eigenlijk is het best saai, zwemmen in je eentje. Hij probeert een heel baantje rugslag, wat hij vroeger tijdens de zwemlessen best moeilijk vond, en het lukt hem nog steeds niet want hij krijgt telkens water in zijn neus en hij gaat almaar schuin. Dan maar weer de schoolslag, die is het gemakkelijkst.

Hij gaat een poosje aan een trappetje hangen, tot er een dikke meneer met een badmuts op aankomt die erin wil en Milan opzij moet. Dan zwemt hij maar weer naar het midden van het bad. Watertrappelend blijft hij een minuutje dobberen. Waarom wilde hij hier eigenlijk zo graag naar toe? Zou hij al weer terug kunnen gaan naar Filly en zeggen dat hij wel weer klaar is met zwemmen? Maar ze zijn hier pas een half uurtje. Als hij Sammie nu ergens kon ontdekken dan zou het misschien nog wel leuk kunnen worden.

Milan klimt uit het water en loopt een rondje over het grasveld. Overal liggen gekleurde handdoeken in het gras, met of zonder mensen erop. Het zijn er veel te veel, hoe kan hij in deze mierenhoop iemand vinden?

Hij gaat terug naar Filly en strekt zich uit op zijn badhanddoek. 'Even opdrogen,' zegt hij.

'Hm,' doet Filly. Ze zit met haar neus in een boek.

Milan heeft een kraampje ontdekt toen hij zijn rondje liep en als hij Filly een poosje aan haar hoofd zeurt, vindt ze het uiteindelijk goed dat hij een waterijsje gaat kopen.

Maar het is zo heet dat het ijsje razendsnel smelt en hij het veel te haastig moet verorberen, de druppels lopen langs zijn polsen. Hij heeft er maar eventjes plezier van en dan ligt hij zich alweer te vervelen. Zijn handen en armen zijn plakkerig geworden. 'Ik ga me even afspoelen.' 'Hm-mm,' doet Filly weer. Zeker een heel spannend boek.

Plotseling voelt Milan zich diep ongelukkig, hij kan zelf niet precies zeggen waarom. Omdat er niks aan is, omdat Filly zo saai is, omdat hij heimwee heeft naar huis en naar zijn vrienden, omdat hij Sammie nergens kan vinden. Hij voelt tranen in zijn ogen prikken en snel duikt hij onder water. Nu prikt er tenminste gewoon chloor in zijn ogen. Hij kijkt een paar tellen naar alle trappelende benen.

Dan duikt er ineens een bekend gezicht naast hem op. Milan spert zijn ogen wagenwijd open. Het is Timon!

Timon lacht naar hem en trekt een raar gezicht. Milan wil terug lachen, maar krijgt prompt een grote slok water binnen. Hoestend en proestend zwemt hij naar het oppervlak. Hij gunt zich nauwelijks de tijd om een nieuwe hap lucht te nemen, stel je voor dat Timon zo dadelijk verdwenen is als hij weer onderduikt!

Maar Timon is er nog. Jammer dat je niet met elkaar kunt praten onder water, Milan had hem wel willen vragen waarom hij niet op is komen dagen in het bos. Boven water kun je wel vragen stellen, maar telkens wanneer Milan zijn hoofd boven het spiegelende oppervlak uitsteekt, is Timon nergens te bekennen. Hij wil zich blijkbaar alleen onder water laten zien. Milan vindt dat logisch, al kan hij niet uitleggen waarom. Timon hoeft natuurlijk ook geen adem te halen tussendoor, dat hoeft niet als je dood bent.

In ieder geval is er nu iemand om mee te spelen.

Milan hoort dat iemand zijn naam roept. Het zou Sammie kunnen zijn. Milan is niet

geïnteresseerd, hij duikt weer onder.

Hij wil zijn spel met Timon nog lang niet beëindigen. Ze deden juist iets leuks, net alsof ze dolfijnen waren.

En dan is Timon plotseling weg. Milan ziet hem nergens meer. Een beetje paniekerig kijkt Milan om zich heen. Benen, benen en nog meer benen.

Driftig trappelend met zijn voeten worstelt Milan zich naar boven, hij neemt een haastige mondvul lucht, verdwijnt weer onder water. Geen Timon.

Als hij opnieuw zijn hoofd boven het wateroppervlak uitsteekt, hoort hij dat de stem ongeduldiger klinkt dan daarnet. Hij kijkt nu toch maar om. Het is Filly. Ze staat op de kant en wil iets tegen hem zeggen.

Geërgerd zwemt Milan naar de kant en met boze ogen kijkt hij naar haar op. Nu heeft ze het hele spel verstoord met haar geroep! Het is haar schuld dat Timon er vandoor is. 'Wat is er nou, ik was aan het spelen!'

Filly kijkt hem verbaasd aan, ze snapt niet waarom hij zo onaardig doet. Ze laat haar blik over het glinsterende water glijden. 'In je eentje?'

'Nee, met...' Milan slikt. 'Met... met een jongetje.'

'Met welk jongetje?' vraagt Filly.

Milan kijkt over zijn schouder. Helaas zwemt er op dat moment nergens een jongetje in de buurt, er zwemmen twee oude dames achter hem langs en verderop ligt een heel stel giechelende vriendinnen in het water. 'Nou... daar ergens,' wuift hij nonchalant. Maar hij voelt hoe zijn wangen vuurrood worden.

Filly kijkt hem met opgetrokken wenkbrauwen aan.

Milan klemt zich aan een stenen randje vast en staart naar de kleine golfjes die hij zelf veroorzaakt en die heldere streepjes op de lichtblauwe tegels maken.

Filly is op haar hurken gaan zitten. Milan voelt dat ze nog steeds naar hem kijkt.

'Ik wilde alleen even tegen je zeggen dat we zo weer naar huis moeten. Ik krijg vanavond visite.'

'O,' mompelt Milan. 'Nou... dan kom ik er wel uit.' Mismoedig zwemt hij naar het trappetje.

7. Indringers

Er is een vriend van Filly komen eten.

Milan hoeft gelukkig niet bij ze aan tafel te blijven zitten. Ze eten zo vreselijk langzaam, zoals volwassenen wel vaker doen wanneer ze het gezellig vinden en ze er een paar glazen wijn bij

drinken en eindeloos babbelen.

‘Ik ga wel buiten spelen, goed?’ stelt Milan voor.

‘Met Sammie?’ vraagt Filly. Ze kijkt Milan met schuingehouden hoofd aan. ‘Of met dat jongetje?’

‘Welk jongetje?’

Filly zwijgt een paar tellen. Ze neemt een slokje wijn. ‘Die van laatst. Je had toch met een jongetje gespeeld toen je bij het landhuis was?’

‘O... die,’ bromt Milan.

‘Is dat hetzelfde jongetje als je in het zwembad weer tegenkwam?’

‘Eh... ja.’

‘Hm-mm,’ knikt Filly. ‘Nou, veel plezier. Ik wil dat je om een uur of negen weer thuis bent.’

Haastig rent Milan naar buiten.

Sammie is thuis, ze doet zelf de deur open. Maar ze kijkt Milan een beetje narrig aan, alsof ze niet zoveel zin in hem heeft.

Milan kan zich dat eigenlijk best voorstellen, hij deed helemaal niet aardig tegen haar vanochtend. Daarom zegt hij maar snel: ‘Ik... ik heb je nog gezocht, in het zwembad.’

‘O?’

‘Ja, daar zou je toch zijn? Ik zag je nergens.’

Sammie kijkt hem een beetje ongelovig aan.

‘Echt,’ zegt Milan. ‘Ik heb een heel rondje gelopen over het gras. En in het water was je ook niet.’

‘Heb je wel bij de pierenbadjes gekeken?’

De pierenbadjes? Nee, daar is Milan niet bij in de buurt geweest. Hij schudt zijn hoofd.

‘Mijn broertjes zijn twee en vier,’ zegt Sammie en ze kijkt Milan meewarig aan. ‘Wat dacht jij dan, dat ik die in het diepe liet springen?’

‘O. Ja. Nee. Ik heb er niet meer aan gedacht dat ze zo klein waren.’ Milan voelt dat hij bloost. Hij staart naar de tegels onder zijn voeten. Wat een sufferd is hij! Sammie zal hem wel ongelooflijk stom vinden. Hij is zelf geen kleine broertjes of zusjes gewend, wist hij veel!

‘En ik laat ze ook niet alleen in het water, ik moet er de hele tijd bij blijven,’ zegt Sammie.

‘Ja... ja, natuurlijk.’

‘Dat is nogal een klus, hoor. Ik ga niet echt voor mijn eigen plezier naar het zwembad met twee kleuters. Mijn moeder vroeg me of ik dat wilde doen. Ik moet vaak helpen thuis. Jij hebt daar zeker geen idee van, jij bent lekker enig kind.’

Milan kijkt haar een paar tellen verbijsterd aan.

Dan slaat Sammie een hand voor haar mond. ‘O sorry,’ mompelt ze, geschrokken van haar eigen woorden. ‘Ik was je broertje vergeten.’

‘Nee, je hebt gelijk, ik ben enig kind... nu.’ Milan lacht een beetje zuur. ‘En je hebt ook gelijk dat ik inderdaad nergens mee hoeft te helpen of zo. Ik hoeft nooit iets te doen thuis.’ Behalve mama niet lastig vallen, lief zijn, niet zeuren. Dat zijn het soort dingen die papa aan hem vraagt. Altijd met zachte stem: ‘Mama heeft het zo moeilijk, Milan. Toe nou, wees een beetje lief. Ga maar een poosje spelen, even niet lastig zijn nu.’

Sammie kijkt naar Milans ogen. Ze weet niet precies wat ze daarin leest, wel dat het iets ernstigs is. Snel stapt ze naar buiten, ze trekt de voordeur achter zich dicht. ‘Wil je iets leuks gaan doen?’

‘Zullen we... gewoon een eindje gaan wandelen of zo?’ Milan gebaart met wapperende handen om zich heen. *Wandelen*, dat klinkt eigenlijk nogal duf. Wandelen doe je op zondagmiddag met je ouders. ‘Ik bedoel, net als de vorige keer, ergens heen lopen.’ Zou ze

hem nu weer stom vinden, met zijn saaie voorstellen?

Maar Sammie schokschoudert en zegt gemoedelijk: 'Best.'

Alsof het vanzelfsprekend is, alsof er maar één enkele richting is, wandelen zijn voeten de vertrouwde kant op, het dorp uit.

'Wil je weer slootjespringen?' vraagt Sammie en ze grinnikt.

Nou, liever niet. Maar Milan wil zich niet laten kennen en bromt: 'Och, maakt me niet uit. We zien wel.'

Ze lopen over de stoep, voorbij het huis met de kippen. Milan hoort ze kakelen in de achtertuin. 'Hier hebben ze kippen,' wijst hij, geheel overbodig.

'Ja, dat weet ik ook wel.'

Domme opmerking, denkt Milan. Waarom zeg ik zulke onnozele dingen?

Er komt hen een jongen achterop, over dezelfde stoep, in één rechte lijn Milans richting uit. Milan vraagt zich af of hij opzij moet stappen. Het is nogal een grote jongen, zeker een jaar of zestien, hij draagt een stoer leren jack dat vast veel te warm is voor zo'n zwoele zomeravond. Milan doet of hij hem niet gezien heeft, hij heeft tenslotte geen ogen in zijn achterhoofd. Met een beetje geluk heeft die knul hem daarnet niet over zijn schouder zien loeren. Onverschillig fluit Milan een aantal nootjes, drie dezelfde nootjes want eigenlijk kan hij helemaal niet fluiten, dit fuut-fuut is het enige dat hem lukt. Als je naast een meisje loopt, moet je een beetje stoer doen. De jongen botst tegen hem op, die had zeker verwacht dat zo'n knulletje wel voor hem uit de weg zou gaan.

'Hé, kun je niet uit je domme ogen kijken, eitje!'

Ook dat nog, denkt Milan. Wil je een beetje stoer wezen, word je voor eitje uitgescholden. Hij doet zijn mond open om iets dappers terug te zeggen.

'Gewoon doorlopen,' sist Sammie in zijn oor en ze trekt aan zijn mouw.

'Hé!' roept de jongen opnieuw. Hij wil een verontschuldiging. Hij wurmt zich tussen Sammie en Milan in.

Sammie loopt nog wat harder. Milan struikelt bijna over zijn eigen voeten. De jongen blijft tussen hen in lopen.

'Donder op,' blaft Sammie de jongen toe.

Milan loopt met een rood hoofd verder. Dit is echt erg, dat zij die grote jongen zoiets durft toe te roepen terwijl hij zelf geschrokken verder dribbelt en niets durft te zeggen! Wat is het toch ingewikkeld, met meisjes omgaan. Als je met je vrienden bent, dan ren je op zulke momenten weg zonder dat je het gevoel hebt voor gek te staan. Als je met je vrienden slootje springt en je valt erin, dan lach je. Maar wanneer je met een meisje bent, dan heb je voortdurend het gevoel dat je alles verkeerd doet. Zouden alle jongens dat hebben? Misschien ben ik echt een eitje, denkt Milan.

Gelukkig krijgt de jongen er genoeg van. Hij wenst Milan een enorm akelige ziekte toe en beent dan met grote passen verder.

'Niks van aantrekken,' fluistert Sammie. 'Hij is een klier.'

'Ken je hem?'

'Een beetje. Hij is een broer van Tessie. Hij is heel erg vervelend. Het is nog erger wanneer hij met de broer van Emine samen is. Als je die twee ziet dan kun je maar beter ergens anders gaan lopen, waar ze je niet zien.'

'Waarom? Wat doen ze dan?'

'Rondhangen. In de weg lopen. Ze zitten af en toe in onze kelder!'

Milan kijkt Sammie verbijsterd aan. 'Hoe bedoel je, ze zitten in jullie kelder? Wat zeggen je ouders daar dan van?'

Sammie trekt haar wenkbrauwen op. 'Nee, dombo! In de kelder van het grote huis natuurlijk!'

Je weet wel, die ik je heb laten zien laatst. Ik ga daar vaak met Emine en Tessie heen, dat heb ik je toch verteld? Nou, soms kunnen we er dus niet in, want dan zitten *zij* er, die etterbakken. Ik vond het hartstikke gaaf man, toen we die kelders ontdekten. En toen kwamen zij de boel verpesten. De laatste keer dat ik er met Emine en Tess was, hadden die jongens er een grote klerezooi van gemaakt, moesten we allemaal lege bierblikjes opruimen en zo.'

Milan haalt zijn schouders op. 'Dat hoef je toch niet te doen? Je kunt die rotzooi toch ook gewoon laten liggen?'

'Maar dan worden we misschien ontdekt! Als iemand die op het huis werkt daar een keertje gaat kijken en die blikjes en peuken en alles ziet, dan hangen ze straks een groot slot aan dat luik en kunnen wij er niet meer in.'

Milan knikt begrijpend.

'Ik hoop niet dat hij nu ook weer op weg naar de kelder is,' mompelt Sammie ontstemd.

'Hij ging daar naar rechts.'

'Dan gaan wij rechtdoor.'

Stilzwijgend lopen ze naast elkaar verder. Milan voelt zich nog steeds een beetje ongemakkelijk. Hij probeert een nonchalant loopje, met zijn handen in zijn broekzakken. Hier en daar schopt hij tegen een losliggend steentje en veroorzaakt zo grote stofwolken op de weg. Op de een of andere manier maakt Sammie dat hij zich een heel klein jongetje voelt.

Als ze bij het grote huis zijn aanbeland, blijven ze staan. Ze zijn deze keer niet achterom gegaan, niet via het slootje en onder de heg door, maar netjes via de grote weg die naar het hek leidt. Overdag staat dat hek altijd open. Er vlak achter ligt het portiershuisje waar je als toerist keurig een kaartje koopt om naar binnen te mogen. Met dat kaartje mag je doorlopen over de brede oprijlaan. Nu ligt alles er stil en verlaten bij. Geen mensen meer die met foldertjes in hun handen door de tuin wandelen. Niemand in het portiershuisje, de luikjes ervan zijn gesloten.

De zon staat al laag aan de hemel en maakt lange, blauwe schaduwen op de zandweg.

Milan krijgt plotseling het gevoel dat hij regelrecht een andere tijd binnengestapt is. Hij loopt tot aan het hek en gluurt door de spijlen de tuin in.

Jammer van de auto die hij nu op de oprijlaan ziet staan, een koets met paarden was beter geweest. De illusie van voorbije tijden spat als een zeepbel uit elkaar. 'Er is iemand.' Hij wijst op de auto.

'De bewaking,' knikt Sammie. 'Wat dacht jij dan?'

'Lijkt me best een tof baantje,' zegt Milan. 'De hele tijd maar zo'n beetje rondlopen tussen al die sjieke spullen. Echt zwaar werk is het vast niet.'

'Tenzij er een insluiper komt.'

'Ja, dan wordt het eng. Maar is dat wel eens gebeurd, denk je?'

Sammie schudt haar hoofd. 'Niks over gehoord.'

Aan weerszijden van de weg die naar het hek leidt, liggen zware keien. Aan beide kanten eentje. Voor de sier. Sammie slentert naar een van de keien en gaat er op zitten.

Milan bijt op zijn lip. Hij wil ook wel ergens zitten. Kan hij naast haar gaan zitten? Maar de keien zijn niet zo groot dat je er echt gemakkelijk met zijn tweeën op past. Het zou wat krap worden, hij zou dicht tegen haar aan moeten gaan zitten. Hij aarzelt nog even en gaat dan op de andere kei zitten, er tegenover. Maar dan zit hij gek ver weg. Om te kunnen praten moeten ze nu best hard roepen.

'Wat zou zo'n bewaker de hele nacht doen?' roept Milan.

'Wat?'

'Nou... wat hij doet.'

'Hè?' Ze kan hem niet verstaan.

‘Ik vroeg: wat zou zo’n...’

‘Waarom kom je niet hier zitten?’ Sammie klopt op de steen waar ze zelf op zit. ‘Ik versta geen barst van wat je zegt.’

Schoorvoetend steekt Milan de brede weg over. Hij gaat naast haar zitten, met één bil voorzichtig op het randje van de kei.

‘Ik heb geen schurft hoor,’ knort Sammie.

Milan schuift wat op. ‘Zou zo’n bewaker nou nooit eens stiekem op die sjieke stoelen gaan zitten daarbinnen?’

‘Tuurlijk wel,’ meent Sammie. ‘Die heeft gewoon een krantje bij zich, of een boek, en dat gaat hij lekker zitten lezen in de gemakkelijkste stoel die er staat. En als hij slaap krijgt, gaat hij misschien wel in een bed liggen.’ Ze grijnst.

‘In dat hemelbed,’ snuift Milan. Hij herinnert zich dat Sammie gezegd heeft dat ze er ooit met school geweest is. ‘Je weet wel, dat bed met die gordijntjes. Wit, geloof ik. Of misschien zelfs wel roze, dat weet ik niet precies meer.’

‘Lijkt me geen gezicht, als daar zo’n kerel in gaat liggen.’

‘Stel je voor dat hij zich verslaapt.’

‘Staan daar de volgende ochtend ineens allemaal mensen voor zijn neus, bezoekers met zo’n boekje waar alles over het huis in staat. En die zeggen dan tegen elkaar: “hé, er staat niks in mijn boekje over een snurkende kerel.” Dan wordt-ie vast meteen ontslagen.’

‘Eigenlijk is het misschien wel stomvervelend werk,’ bedenkt Milan zich. ‘Al die mooie spullen en je mag nergens aanzitten.’ Hij leunt voorover en loert nog eens door de spijlen van het hek. ‘Daar zul je hem net hebben.’ Hij wijst.

Er loopt iemand langs de zijkant van het huis. Hij loopt vreemd behoedzaam, een beetje gluiperig.

Sammie rekt haar nek en tuurt langs Milan heen. ‘Joh!’ ze geeft Milan een stomp. ‘Dat is...’ Ze knijpt haar ogen tot spleetjes en kijkt nog eens goed. ‘Weet je wel, daarnet, die klojo die jou zowat ondersteboven liep?’ Ze knikt driftig in de richting van de figuur die juist om een hoekje verdwijnt. ‘Dat is een van zijn vrienden!’

‘Is dit dan die andere broer?’

‘Nee, dit is zo’n motormuis van de friettent. Ik ga kijken wat-ie gaat doen.’ Sammie springt van de steen overeind. Met grote stappen beent ze er vandoor, een verbeterde trekje om haar mondhoeken.

‘Hé wacht,’ roept Milan. ‘Ik ga mee.’

‘O ja? Dan moet je weer over de sloot hoor!’

Hoort hij wat minachting in haar stem? Dat laat hij niet op zich zitten. Hij zal eens laten zien hoe goed hij over een slootje kan springen.

8. Onaangenaam gezelschap

Milan neemt een aanloopje. Of het nou is omdat hij zo opgewonden is over die indringer, of misschien omdat hij zich na het voorval met de jongen op de stoep nog steeds graag wil bewijzen: hij springt soepel als een lenige gazelle over het slootje. Hij kijkt Sammie triomfantelijk aan. Zo, zag je dat! Maar Sammie besteedt er geen enkele aandacht aan, ze loopt al weer driftig verder.

Tegen de tijd dat Milan bij de heg is, is zij er al onderdoor.

‘Wacht nou even! En denk om die bewaker!’ Haastig wurmt Milan zich tussen de takken door.

‘Ik zit hier,’ hoort hij Sammies stem vanuit een bosje bloeiende struiken.

Milan kruipt er op handen en knieën naar toe.

‘Kijk uit want er loopt daar iemand,’ fluistert Sammie.

‘Waar?’

Sammie wijst.

Milan blikt angstig tussen de struiken door. ‘Zo’n bewaker of een van die...’

‘Weet ik niet, kon ik zo gauw niet zien.’ Sammie buigt een tak opzij. ‘Bewaking, denk ik. Hij loopt aan het luik voorbij. Het zit dicht. Maar dat wil niet zeggen dat motormuis er niet in zit, in die kelder. Zij zijn ook wel slim genoeg om het luik achter zich dicht te doen als ze naar binnen gaan.’

‘Dat heeft-ie wel snel gedaan dan.’

‘Hij heeft tijd zat gehad. Wij moesten helemaal omlopen.’ Ze kijkt de man na die op zijn gemak om het huis heen wandelt en nu om een hoek verdwijnt. ‘Oké, die is weg,’ zegt ze en ze staat op. ‘Dan gaan we nu even bij de kelder kijken.’

‘Wat!’ Milan verbleekt. ‘Wat ga je doen?’

‘Kijken of er iemand in zit.’

‘En die bewaker dan?’

‘Die is toch net weg? Die heeft zijn rondje weer gedaan, die gaat nu lekker een kopje koffie drinken in het portiershuisje.’

‘Dat weet je niet!’

‘Daar gok ik op.’

‘En die gast in die kelder, wat nou als hij zo meteen ineens uit dat luik komt kruipen?’

‘Tja, dan heb ik mooi pech, hè? Dan zal er wel een potje gescholden gaan worden.’ Sammie grijnst. Ze bekijkt Milans benauwde gezicht aandachtig. ‘Kom op zeg, het is geen moordenaar of zo die zich daar schuil houdt.’

‘Ik vond die ene die we tegenkwamen anders helemaal niet leuk.’

‘Dat is-ie ook niet, dat zijn ze geen van allen. Het zijn etterbakken. Maar het ergste dat ze doen is af en toe een beetje knokken.’

‘Als het maar niet met mij is,’ pruttelt Milan. Een paar seconden blijft hij Sammie aarzelend nastaren, dan komt hij toch maar overeind en gaat haar achterna. Zich van struik naar struik bewegend, probeert hij zo onzichtbaar mogelijk door de tuin te sluipen. Als hij bij het luik komt, zit Sammie er op haar hurken naast. ‘Wat doe je?’

‘Ik luister.’

‘En?’

‘Niks, ik hoor niks.’ Ze grijpt het handvat van het luik. ‘Help eens effe.’

‘Nee joh!’ Milan schudt driftig zijn hoofd.

‘Man, wat ben jij een schijtlijster!’

‘Ik ben helemaal geen schijtlijster,’ roept Milan en zijn stem slaat over, van verontwaardiging en angst tegelijk.

‘Ssst!’ sist Sammie, die het luik net op een kiertje open heeft. Haar gezicht staat strak van de inspanning wanneer ze aan het luik begint te sjoeren. ‘Zou je niet eens helpen?’ Milan steekt een halfslachtig handje uit. Sammie geeft een ruk aan het luik. Ze grijpt naar haar linkerschouder. ‘Nu heb ik iets verrekt, geloof ik. Stik... au.’ Ze werpt Milan een boze blik toe.

Milan mompelt iets onverstaanbaars.

Sammie buigt voorover en tuurt in het donkere gat. ‘Volgens mij is er niemand. Ik hoor of zie niks.’

‘Misschien zitten ze een eind verderop,’ oppert Milan. ‘Wij zijn laatst toch ook een stuk door

een van die gangen geslopen?’

‘Ja, en nou hebben we verdomme wéér geen zaklantaarn bij ons.’

Milan kijkt over zijn schouder naar het punt waar de bewaker eerder om een hoekje is verdwenen. ‘Ik wil hier wel weer weg,’ bromt hij. ‘Misschien loopt die bewaker wel helemaal geen rondje, misschien komt hij zo langs dezelfde kant weer terug.’

‘Ga jij effe kijken dan,’ stelt Sammie voor. ‘Als jij nou bij de hoek op de uitkijk gaat staan, dan klim ik hier naar binnen.’

‘Maar wat wil je daar dan gaan *doen*? Waarom wil je naar binnen?’

‘Gewoon, even kijken.’

‘Wat heb je daar nou aan?’

‘Ik wil weten of die klieren weer in onze kelder zitten te vervelen!’

‘Onze kelder?’ herhaalt Milan. Hij trekt een wenkbrauw op. ‘Die kelder is ook niet van jou en je vriendinnen hoor, net zo min als hij van die jongens is.’

Daar heeft Sammie geen weerwoord op, maar ze trekt een zuinig mondje. ‘Ga nou maar bij die hoek kijken, dan zie ik je zo dadelijk weer, oké? Ik hoef er maar heel even in.’

Milan besluit dat hij in elk geval liever om het hoekje gaat gluren dan met Sammie mee de kelder in, dus doet hij wat ze vraagt. Met een zeer diepe zucht laat hij nog even weten dat hij het er niet mee eens is.

Hij doet zijn best een beetje zachtjes te lopen, er ligt allemaal grind rondom het huis en dat knarst vervaarlijk onder zijn zolen.

Zodra Milan een blik om de hoek werpt, krijgt hij de schrik van zijn leven. De man van de bewaking staat maar een paar meter verderop! Het is nog een geluk dat hij met zijn rug naar Milan toe staat, anders had hij hem recht in het gezicht gestaard! Haastig draait Milan zich om en zo snel als hij maar kan zonder al te veel lawaai te maken, schuifelt hij naar het luik terug. Sammie is inmiddels naar beneden verdwenen. Milan steekt zijn kop in het gat. ‘Sammie!’ sist hij dringend. Er komt geen antwoord. ‘Sammie!’ herhaalt hij nu iets harder. Hij werpt een angstige blik achterom. Was dat te hard, zou die man dat gehoord kunnen hebben?

‘Wat is er?’ klinkt Sammies stem vanuit het duister.

Verbeeldt hij het zich, of hoort hij naderende voetstappen? Is dat grind dat knerpt onder iemands voeten? Milan wil nog iets naar Sammie roepen maar hij verslikt zich van de zenuwen. In een plotselinge paniekaanval, laat hij zich in het donkere gat zakken en met een wonderbaarlijke krachtsinspanning trekt hij in één moeite het luik achter zich dicht.

‘Wat doe je!’ snauwt Sammie, die nu ineens in het donker staat. Met het luik dicht is de kelder een inktzwarte ruimte.

‘Die bewaker...’ hikt Milan, ‘...hij loopt nog rond! Jij met je koffie drinken, hij is helemaal niks gaan drinken, hij staat hier net om het hoekje!’

‘Jesses,’ snuift Sammie. ‘Maar waarom heb je me dan niet gewoon geroepen? Had dan gezegd dat ik eruit moest komen, dan hadden we weg kunnen wezen!’

‘Ik riep je toch ook! Je hoorde me niet.’ Milan staart naar een paar streepjes licht die door de kieren van het oude houten luik schijnen. ‘Zal ik het... zal ik het weer open doen?’

‘Nee, nu even niet!’ blaft Sammie narrig. ‘Laten we nu maar een poosje wachten, tot we zeker weten dat hij iets anders is gaan doen.’

‘Hoe kunnen we dat te weten komen?’

‘Dat kunnen we niet, we kunnen er alleen maar op gokken.’ Op de tast schuifelt Sammie naar een paar oude metalen vuilnisemmers die onder het luik staan. ‘Ik ga hier zitten.’

Milan gaat naast haar zitten en zucht maar weer eens. Hij had er al zo’n voor gevoel van dat het niet goed zou gaan. Wie kruipt er nou zo’n kelder binnen wanneer er zowel een bewaker als zo’n vervelende knul rond loopt, dan kun je er toch op wachten dat er iets mis gaat! Maar

hij zegt dat maar liever niet hardop tegen Sammie, dan zouden ze maar ruzie krijgen. Bovendien heeft hij er zelf aan meegewerkt, hij had ook zo slim kunnen zijn om gewoon rechtsomkeert te maken en via de heg te maken dat hij weer in de veilige vrije ruimte daarachter kwam.

Na een tijdje wennen hun ogen aan de duisternis. Het licht dat door de kieren valt, is net genoeg om de omtrekken van elkaars gezicht te kunnen onderscheiden.

‘Hoe lang denk je dat we moeten wachten?’ vraagt Milan na een minuut of vijf.

‘Weet ik veel,’ antwoordt Sammie en het klinkt wat snauwerig. Ondanks haar overmoedige gedrag van daarnet, zit ze hier nu zelf toch schijnbaar ook niet zo prettig.

Het blijft weer een tijdje stil.

Dan schuift Sammie plotsklaps van de emmer af en met opgeheven hoofd blijft ze een paar tellen naar het luik boven hen staren.

Milan kan in het donker de uitdrukking op haar gezicht niet goed onderscheiden, maar op de een of andere manier voelt hij dat er iets aan de hand is. ‘Wat?’ hijgt hij geschrokken. ‘Wat hoor je?’

‘Stemmen,’ fluistert Sammie.

‘Stemmen?’ herhaalt Milan schril. ‘Van die bewaker?’

Sammie maakt een geërgerd geluidje. ‘Die bewaker loopt heus niet in zichzelf te lullen. Luister dan!’

‘Denk je dat die bewaker die knul tegen is gekomen? Misschien is hij hem van het terrein af aan het schoppen!’

‘Zo klinkt het niet.’ Sammie doet een stapje naar achteren. ‘Ze praten zacht en ze komen dichterbij.’ Ze grijpt Milan bij de arm. Haar vingers knijpen gemeen hard.

Milan begrijpt dat het van de spanning is dat ze hem per ongeluk pijn doet. Het liefst zou hij heel hard: ‘Auuuw!’ willen gillen, maar hij klemt zijn kiezen op elkaar.

Sammie draait zich een halve slag om en trekt Milan met zich mee. ‘Daarheen!’ sist ze.

‘Wáárheen?’ wil Milan weten, maar hij wordt al meegesleurd een donkere gang in.

‘Weg bij dat luik.’

Ze stommelen haastig door het duister en hotsebotsen - als balletjes in een flipperkast - van de ene muur naar de andere. Ze zien geen hand voor ogen, maar Sammie wil pas stilhouden wanneer ze een paar keer een bochtje om gegaan zijn.

‘Ik hoop dat ze dáár blijven,’ piept ze benauwd.

Inmiddels klinkt het schrapende geluid van het luik dat open en dicht gaat, voeten die op de metalen vuilnisemmers landen. Er schijnt een emmer om te vallen en er klinkt besmuikt gelach.

Sammie en Milan gaan op hun hurken zitten, met hun rug tegen de muur, en wachten gespannen af.

‘Het zijn die etterbakken,’ lispelt Sammie. ‘Verdomme! Gaan ze hier weer rotzooi zitten maken!’

Rotzooi is wel het laatste waar Milan zich zorgen over maakt. Hij is als de dood dat hij en Sammie ontdekt worden. Hij broemt iets dergelijks.

‘Maar ze maken er telkens een pestpokkenzooi van!’ sist Sammie. ‘Bierblikjes en...’ Ze valt stil en houdt haar adem in.

Milan bijt op zijn lip, wat is er, wat hoort ze? Komen ze deze kant op? Hij meent voetstappen te horen. Of verbeeldt hij dat zich? Nee, hij weet het zeker, er komt iemand hun richting uit gesloft. Milan slaat zijn armen om zichzelf heen, hij voelt hoe zijn vingers zich zenuwachtig in zijn bovenarmen begraven.

De voetstappen stoppen, de jongen kan niet meer dan een meter of twee bij hen vandaan zijn.

Milan en Sammie zijn angstig stil, ze durven niet te ademen of te slikken.

Plotseling klinkt er een klaterend geluid door de stilte.

Sammie geeft Milan een stomp. En nog eentje.

Als het geluid verstomt en de jongen weer terug naar zijn vrienden is gelopen, blaast Sammie in Milans oor: 'Die klootzak staat hier gewoon te pissen!'

'Ssst!' schrikt Milan. Sammies stem klonk als een explosie in zijn oor, na de stilte van daarnet. Nu bibbert hij over zijn hele lijf.

'De vuile viespeuk,' fluistert Sammie verontwaardigd.

Milan wil gebaren dat ze stil moet zijn, maar Sammie ziet zijn bewegingen niet in het donker. Dan herhaalt hij nog eens heel zachtjes: 'Ssst!'

Gelukkig, Sammie houdt eindelijk haar mond. Wat zou er gebeuren wanneer die jongens hen hier zouden ontdekken?

Zo muisstil als Sammie en Milan nu zijn, zoveel drukte daarentegen maken de jongens. Er wordt gelachen, er wordt met voorwerpen gesmeten. Waarschijnlijk met die lege bierblikjes waar Sammie het over had. Er klinkt iets dat op een beetje ruzie lijkt: harde, sissende stemmen.

De tijd verstrikt onaangenaam traag, er lijkt geen einde te komen aan het feestje dat de jongens houden.

Milan voelt de ongelijke, ruwe stenen van de keldermuren tegen zijn ruggengraat duwen. Hij schuift ongemakkelijk heen en weer. Zijn voeten beginnen te slapen. Hij gaat voorzichtig verzitten. Zulke grote jongens, vraagt hij zich af, hoe laat zouden die weer thuis moeten zijn? Milan weet zeker dat Filly inmiddels al ongeduldig op de grote klok boven de haard zit te kijken. Ze zal wel ongerust zijn. Of heel erg boos.

Milan staart in het duister. De jongens onder het luik zullen vast wel licht gemaakt hebben, met een zaklantaarn of iets anders, maar hier - een paar bochten verderop - merken Sammie en Milan daar niets van. Wanneer je midden in de nacht wakker wordt op je eigen kamer, dan zie je niets totdat je ogen na een tijdje aan het donker gewend zijn. Maar hier komt er geen enkele verandering in wat hij kan onderscheiden, alles blijft zwart. Hij doet zijn ogen wijder open. Dat helpt niets. Hij knijpt zijn ogen stijf dicht en doet ze opnieuw open. Nog steeds niets. Zijn ogen beginnen te tranen van de inspanning. Of van angst? Nee, zegt Milan streng tegen zichzelf, het komt gewoon van het turen.

Dan verschijnt er een vage menselijke vorm voor zijn ogen. Eerst nog wat doorzichtig, onduidelijk. En dan ziet hij Timon zitten, recht tegenover zich. Bijna heeft hij opgelucht 'Hoi Timon!' gezegd, maar hij slikt het snel in. Ziet Sammie hem ook? Waarschijnlijk niet, anders had ze vast en zeker al verschrikt gereageerd. En als zij hem niet ziet, hoe kan hij hem dan wel zo duidelijk zien zitten? Wat is Timon eigenlijk? Een spook, een geest? Iets dat alleen voor Milans ogen bestemd is? Als Milan nu tegen hem ging praten, dan zou Sammie denken dat hij niet goed snik was. Praten tegen een muur, tegen het duister, dat doen alleen gekken. Toch voelt Milan zich gesterkt, getroost door Timons aanwezigheid. Misschien is hij een beschermengel. Timon glimlacht naar hem en knikt geruststellend. Milan strekt zijn benen voor zich uit en probeert zijn spieren te ontspannen. Heel rustig inademen en weer net zo kalm uitademen, dat is alles wat hij hoeft te doen om de tijd te laten verstrijken. De jongens zullen vanzelf weer weg gaan.

En dat doen ze uiteindelijk ook. Milan en Sammie horen het schrapen van het luik, het gaat open en na wat gestommel en gefluister weer dicht.

Het is stil geworden.

Sammie maakt een gesmoord geluid.

'Ze zijn weg,' zegt Milan kalmerend. Hij tast in het duister en voelt Sammies arm. Hij staat op

en trekt haar met zich mee. Het verbaast hem in het geheel niet dat Timon dit moment kiest om vanzelf weer op te lossen in het niets. 'Dag,' zegt Milan, 'tot ziens.' Dat kan hij best zeggen, Sammie zal denken dat hij het bedoelt als zomaar een paar opgeluchte woorden om uit te drukken dat hij blij is dat ze van die jongens af zijn. Hij voegt er dan ook nog maar snel een brommerig: 'Opgerot,' aan toe. 'Jesses,' sist Sammie, 'hoe laat zou het zijn?'

9. Stof tot nadenken

Hij was direct naar bed gestuurd toen hij die avond thuis kwam. Hij kon niet anders dan het er mee eens zijn, de klok sloeg half elf toen hij binnen kwam. Filly was woedend. Misschien had hij haar moeten vertellen van de kelder en de jongens, maar het leek hem bij nader inzien toch maar beter van niet.

En het was helemaal niet erg om lekker in je veilige bed te liggen. Zijn kussen was zacht en zijn hoofd was moe.

De dag erop regende het en Filly leek nog steeds nukkig. Milan had niet eens durven vragen of hij bij Sammie mocht gaan kijken. Hij had het gevoel dat hij iets goed moest maken bij Filly. Hij had voorgesteld om spelletjes te doen, ook al had Filly maar één oude, gammele doos met

een suffe mens-erger-je-niet en een versleten dambord. Bovendien had ze een hekel aan spelletjes, zo vertelde ze hem na een kwartiertje spelen. De rest van de dag was Milan op kousenvoeten om haar heen geslopen. Hij had een paar uurtjes in zijn spannende boek gelezen, boven op zijn eigen logeerkamertje. De dag was traag voorbij gegleden.

Dat was gisteren, en vandaag is de lucht nog steeds donkergrijs, maar er valt geen regen meer uit. Met een dun regenjackje over zijn T-shirt mocht hij naar buiten, maar Filly had wel met een strak gezicht gezegd: 'En ik verwacht je tussen de middag thuis voor een boterham. Dat wil dus zeggen rond een uur of één, begrepen?'

Hij heeft bij Sammie aangebeld, maar haar zusje heeft hem verteld dat Sammie niet thuis is, ze is bij een vriendin.

Nu wandelt Milan maar weer langs de bekende weg, hij weet niets anders. Hij is eerst een klein eindje de andere kant op gegaan, in de richting van het dorpsplein. Maar wat zou hij daar moeten? Er zijn winkels, maar hij heeft alleen maar een beetje kleingeld in zijn zakken. En erg leuke winkels heeft hij er trouwens niet gezien. Er staat ergens een klimtoestel met een glijbaantje eraan, op een grasveldje, maar dat is iets voor kleuters.

Dan maar weer het dorp uit, de weg naar het grote huis, die kent hij tenminste. En er is altijd wel wat te zien onderweg.

Hij loopt voorbij de laatste huizen. Daar blijft hij even staan. Hij staart een paar seconden naar de loodgrijze lucht. Zou het wel droog blijven? Zul je net zien dat het gaat gieten als hij nog maar halverwege is. En langs de weg is niets om onder te schuilen. De onverharde weg strekt zich als een lang, bruingrijs lint voor hem uit, aan de linkerkant begrensd door houten palen en prikkeldraad. Daarachter zijn weilanden. Er lopen een paar zwart-witte koeien te grazen. Aan de andere kant is ook weiland, maar daar loopt niks. Misschien horen de weilanden aan zijn rechterhand nog steeds bij het grote huis. En bij het grote huis hebben ze geen beesten meer, zoals ze vroeger wel hadden. Het oude buurmannetje heeft hem immers verteld van de paarden. Zouden die daar vroeger hebben gelopen? Het ziet er nu kaal en ongebruikt uit, zompig en vol met brandnetels. Het is niet afgezet met prikkeldraad maar met een groene, stekelige heg van braamstruiken. De bramen zijn nog niet lekker. Milan heeft er laatst eentje geproefd, die was hard en zuur.

Van waar hij staat kan hij in de verte de schoorstenen van het grote huis boven de bomen uit zien. Plotseling valt er een gaatje in de grijze wolken en een zilveren streep zonlicht schijnt precies op het dak van het grote huis, alsof er een grote vinger vanuit de lucht wijst: hier moet je wezen.

'Nou, laten we dat dan maar doen,' zegt Milan tegen zichzelf.

Halverwege blijft Milan even staan om naar een trekker te kijken die over het koeienweiland rijdt. Wat doen ze eigenlijk met zo'n ding? Milan beseft dat hij geen flauw idee heeft van wat een boer nou precies doet de hele dag. Koeien melken. Maar verder?

Verbeelde hij het zich of voelde hij daarnet een paar druppels? Snel loopt hij weer verder. Bij het grote huis zijn tenminste bomen om onder te gaan staan.

Tegen de tijd dat hij bij de oprijlaan naar het huis is gekomen, is het alweer opgehouden met druppelen.

Het smeedijzeren hek staat open, zoals altijd overdag. Maar de portier die in zijn hokje bij de ingang hoort te zitten, staat er breeduit voor, zijn armen over elkaar geslagen. Mag er soms niemand in vandaag?

Milan kijkt verwonderd langs de brede meneer de tuin in. Jawel, er lopen genoeg toeristen. Het zal toch zeker niet zomaar ineens gratis zijn?

Milan loopt een paar passen aan de man voorbij. Hij kijkt naar het lege hokje.

De man werpt Milan een verstoorde blik toe. 'Wou je erin, jongen?'

Milan kucht. 'Ik uh... ik wil alleen maar even weten wat het kost.'

'Drie vijftig per persoon.'

'O...' Milan rammelt wat met het kleingeld in zijn broekzak. Zoveel heeft hij niet bij zich. Hij wandelt schoorvoetend weer door het hek naar buiten.

'Toch maar niet?'

Milan schudt zijn hoofd. Hij loopt naar een van de grote zwerfkeien die naast de ingang liggen en gaat zitten. Hij voelt hoe de geïrriteerde blik van de man nog een paar tellen op hem blijft rusten. Vanonder zijn wenkbrauwen kijkt hij wat beschroomd terug. 'Dat mag toch wel, hier zitten?'

'Hm,' broemt de man, 'ik kan het je niet verbieden.'

Dat klinkt alsof hij het liever *wel* zou willen verbieden.

Milan trekt zijn knieën naar zich toe en slaat zijn armen er omheen. Ik zit hier toch niemand in de weg? En ik maak toch zeker ook niets kapot? Rare vent. Milan buigt zich nog iets verder voorover en begint de veters van zijn schoenen opnieuw te strikken om zich een houding te geven.

Er komt een politiewagen over de weg gereden. Verwonderd kijkt Milan op. Wat komen die hier doen? Is er iets ernstigs gebeurd? Misschien binnen, in het huis? Wellicht is er een toerist onwel geworden of zo. Nu begrijpt Milan iets beter waarom de man zo narrig doet: hij wil geen nieuwsgierige pottenkijkers. Hij zou bijna hardop willen zeggen: 'Maar dat kon ik toch niet weten? Ik ging hier alleen maar even zitten.' Nu voelt hij zich behoorlijk opgelaten, maar om nu op te staan en weg te lopen, vindt hij ook gek. Hij probeert zich klein te maken, schuift naar achteren op de kei, zijn armen weer om zijn knieën.

Er stappen twee agenten uit de auto. De portier van het grote huis loopt onmiddellijk op hen toe. Hij steekt zijn hand uit en stelt zich aan beide agenten voor.

Milan doet een poging een gezicht te trekken alsof het hem allemaal niets aan gaat, hij legt zijn hoofd in zijn handen en staart een andere kant uit.

'Hoe zijn ze binnengekomen?' hoort hij een van de agenten vragen. 'Via dit hek?'

'Nee, dat is onmogelijk, dit hek gaat iedere avond om zeven uur op slot. We letten er altijd goed op dat alle bezoekers het terrein verlaten hebben.'

'Over de muur geklommen?' stelt de andere agent voor.

De man schudt zijn hoofd. 'Nee, ik denk via de heg. Een eindje verderop houdt deze muur op, hij loopt niet om het hele landgoed heen. Aan de zij- en achterkanten is het landgoed omgeven door een dichte haag. Maar ja, daar zijn altijd wel plekken om je doorheen te wurmen, vrees ik. Ik heb gekeken vanochtend, er zijn meerder stukken te vinden waar wel door te kruipen is. Daar doe je niks aan. We kunnen moeilijk overal prikkeldraad spannen.'

De agenten mompelen begrijpende geluidjes.

'Maar er is altijd bewaking aanwezig, 's avonds en 's nachts,' gaat de man verder. 'Die heeft van het hele voorval niets gemerkt.'

Milan houdt geschrokken zijn adem in. Hij denkt aan de plek waar hij en Sammie meerdere malen onder de heg door gekropen zijn. En die jongens eergisteren, die zijn misschien wel op diezelfde plek er onderdoor gegaan. Waar hebben de portier en de agenten het over, wat zouden ze ontdekt hebben? Hebben ze de rommel gevonden, de bierblikjes die de jongens overal neergesmeten hebben in de kelder? Dan zal het luik nu wel dichtgespijkerd gaan worden. Precies waar Sammie al bang voor was.

'Is er iets verdwenen, zijn er voorwerpen ontvreemd?' wil een van de agenten weten.

'Zover we tot nu toe hebben kunnen ontdekken niet.'

Ze wandelen gezamenlijk het terrein op. De portier werpt Milan nog even een fronsende blik toe, alsof hij hem niet helemaal vertrouwt.

Milan glimlacht hem onschuldig toe en blijft zitten waar hij zit.

Ze wandelen de oprijlaan over en de portier gaat met de agenten het huis binnen.

Ook raar, denkt Milan, nu kan iedereen die dat wil zomaar door het hek. Ik kan nu gewoon opstaan en naar binnen lopen zonder dat iemand het ziet. Zoiets doe je natuurlijk niet. Nee, dat zou niet zo netjes zijn. En bovendien, stel je voor dat de portier zo dadelijk ineens weer tevoorschijn komt. Dan sta je daar, midden op de oprijlaan. Op heterdaad betrapt. En dat terwijl er twee agenten binnen zijn. Mooie boel. Maar verleidelijk is het wel.

Snel staat Milan op en hij loopt haastig bij de ingang vandaan. Als hij nog lang naar dat openstaande hek blijft kijken dan kan hij zich misschien niet bedwingen.

Automatisch loopt hij dezelfde weg als eergisteren met Sammie; een smal paadje tussen muur en sloot, tot waar de haag begint. Daar blijft hij een paar tellen staan kijken naar de plek even verderop, het gat in de heg waar ze onderdoor gekropen zijn.

Wat vroeg die ene agent nou, of er voorwerpen ontvreemd waren? Maar dan hebben ze het vast niet over de kelder, daar staat immers niets dat de moeite van het ontvreemden waard is. Alleen een paar oude afvalemmers, van het soort dat al jaren niet meer in gebruik is, kleine metalen dingen met een deksel, niet zoals die grote plastic containers van tegenwoordig. Die emmers zou niemand willen pikken, wat heb je eraan? Zouden er dan echte inbrekers geweest zijn, die niet in die suffe kelder maar werkelijk in het huis zelf geweest zijn? Dat was ook waar de portier met de agenten heen ging, het grote huis binnen. Maar inbrekers komen om dingen weg te nemen, dingen van waarde. En de portier zei dat er niets vermist werd.

Vreemd, denkt Milan. Dit moet ik Sammie vertellen.

Hij wandelt naar het gat in de heg. Hij laat zich op zijn knieën zakken en tuurt onder de takken door. Zelfde uitzicht als anders, alleen lopen er nu hier en daar wat bezoekers door de tuin. Milan schuifelt een eindje verder naar voren, om het wat beter te kunnen zien. Hij kruipt nog een stukje verder, en dan nog maar een klein eindje.

En dan is hij er ineens onderdoor.

Het ging zomaar vanzelf.

Hij was het helemaal niet van plan. Maar het ging zo gemakkelijk.

Had ik net zo goed door het hek naar binnen kunnen wandelen, denkt hij.

Inmiddels kan die portier al lang weer op zijn plek zitten, mogelijkerwijs heeft hij de agenten alleen maar de weg gewezen. Ze aan iemand anders overgedragen, iemand daarbinnen.

Besluiteloos blijft Milan een paar tellen naast de heg staan. Nee, zo midden op de dag durft hij toch echt niet verder. Hij draait zich om en laat zich weer op de knieën zakken. Hij is net halverwege onder de groene haag door als hij achter zich een barse stem 'Hé!' hoort roepen. 'Hé, kom jij eens even terug!'

Ja, ik ben me daar gek, denkt Milan. Haastig krabbelt hij op handen en knieën verder. Hij is nog sneller over de sloot dan gisteravond. Maar in plaats van over de weg naar het dorp te rennen, besluit hij richting bos te gaan. Het was vast die bewaker die hem zo boos riep. En stel je voor dat die hem zo dadelijk achterop komt. Als die man een auto heeft, kan hij Milan in een paar minuutjes inhalen als hij open en bloot langs de weg blijft rennen. Of hij stuurt een van die politieagenten achter hem aan! Nee, in het bos kan hij veel gemakkelijker uit het zicht verdwijnen.

Vanuit de verte heeft Milan al gezien dat Timon hem opwacht, hij staat aan de bosrand alsof het zo afgesproken is. Hierheen, wijst hij en hij leidt Milan naar een goede verstopplek. Nadat ze daar een poosje geschild hebben, zegt Timon: 'Ik denk niet dat die bewaker nog achter je aan komt.'

Timon schijnt altijd te weten wat Milan uitgespookt heeft.

‘Heb je zin om weer te spelen?’ vraagt Timon.

Milan knikt. Ze klimmen uit het struikgewas en wandelen een eindje over de paadjes tot ze bij de open plek komen.

‘Er is al iemand!’ schrikt Milan.

Maar Timon zegt kalmpjes: ‘Hé, hoi.’

Een meneer in een modderkleurig pak zit op een kei. Hij staat op en dan ziet Milan dat de meneer een soort soldaat is, het pak is iets uit het leger. Maar dan wel een beetje ouderwets.

‘Ken je hem?’ vraagt hij zachtjes aan Timon.

‘Da’s Anselm,’ antwoordt Timon.

De man begroet de jongens vriendelijk. Hij heeft een gek accent, Milan weet niet waar vandaan. Misschien is de soldaat een Belg? Of anders is-ie misschien zelfs wel Duits of Engels. Maar hij spreekt behoorlijk goed Nederlands. Milan denkt even na. Zou die soldaat net zo dood zijn als Timon? Wie weet in wat voor oorlog hij doodgegaan is! Nou, in elk geval zijn alle oorlogen lang genoeg geleden voor de man om intussen een andere taal te hebben leren spreken. De soldaat trekt met zijn rechterbeen wanneer hij op de jongens toe komt lopen. ‘Wat heeft hij aan dat been?’ wil Milan van Timon weten.

Maar die schokschoudert. ‘Zal wel door een bom gekomen zijn. Of door een granaat.’

‘Of een mijn?’ vraagt Milan.

‘Jij bent degene met verstand van oorlogen,’ glimlacht Timon. ‘Ik speelde nooit met soldaatjes, weet je nog? Ik vond oorlogje spelen nooit leuk.’

‘Ik wel,’ knikt Milan. ‘Maar nu heb ik thuis een computerspel over oorlog. Met allemaal schieten en dooien. Van mama mag ik het niet spelen maar papa zegt doe maar met het geluid uit, dan hoort ze het niet.’ Hij kijkt nog eens naar het been van de soldaat en fluistert: ‘Het is toch niet net zoiets als jouw oor hè? Dat het eraf valt als-ie niet uitkijkt?’

‘Nee hoor, maar je moet hem maar nooit vragen om zijn broekspijp op te stropen want dan word je misselijk.’

De soldaat lijkt helemaal niet verbaasd om Milan te zien.

‘Mijn broertje,’ stelt Timon hem voor. ‘Hij komt hier af en toe spelen.’

‘Gezellig,’ vindt soldaat Anselm dat.

‘Ik was net bij het grote huis,’ vertelt Milan, ‘bij Wellinckhaeve. Daar was ingebroken of zo.’

‘O ja,’ knikt de soldaat. ‘Door die rotjongens zeker weer.’

‘Uit het dorp,’ voegt Timon eraan toe. ‘Die motormuis van de friettent en zijn vrienden, die zijn vervelend.’

‘Hier komen ze gelukkig nooit,’ zegt de soldaat. ‘Zulke jongens houden niet van in een bos wandelen.’

‘Nee, en ze spelen ook geen struikrovertje meer,’ grijnst Timon. ‘Maar wij wel! Doe je mee?’

‘Wie, ik?’ vraagt Milan.

‘Nee, ik had het tegen Anselm.’

Milan kijkt verbaasd. Hij wist niet dat soldaten wel eens struikrovertje speelden. Nou, dode soldaten blijkbaar wel.

‘Ik ben de dame in het rijtuig,’ roept Anselm gretig. ‘En dan waren jullie de rovers die mij in de struiken opwachtten om me te overvallen toen ik door het bos kwam.’

Milan besluit om maar te doen alsof hij het heel gewoon vindt dat dode soldaten dames in rijtuigen willen spelen en hij kruipt achter zijn broer aan de struiken in om daar de koets op te wachten die voorbij gaat komen.

Ze spelen wel een uur lang struikrovers en rijke dames, tot de soldaat zegt dat zijn been te slap wordt en dat hij een poosje moet gaan zitten. Dan zoeken ze een paar dikke boomstammen om lekker tegenaan te leunen.

Milan zucht tevreden, het is leuk in het bos. Vanuit zijn ooghoeken bekijkt hij zijn broer. Zou Timon het ook leuk vinden hier in het bos, ook als hij er altijd moet wonen en hij nooit meer eens thuis met een boek bij de verwarming kan gaan zitten?

Timon vangt zijn blik. 'Wat is er?'

'Niks,' zegt Milan snel. Maar dan haalt hij zijn schouders op. 'Nou... ik vroeg me af of je het naar je zin hebt hier.'

Anselm de soldaat grinnikt. Hij kijkt Timon aan. 'Je broertje vraagt zich af of we wel gelukkig zijn.'

Timon aarzelt. 'Dat vraag ik me eigenlijk nooit af.'

'Nee,' zegt de soldaat, 'misschien is de mens ook niet ontworpen om zich dat almaar af te vragen.'

'Wat bedoel je?' wil Milan weten.

De soldaat plukt een klein bloemetje uit het mos en draait dat een poosje tussen zijn duim en wijsvinger heen en weer. 'Onze verre voorouders vroegen zich dat *nóóit* af. Die hadden heel andere dingen aan hun hoofd. Die waren bezorgd over de mammoet die ze hadden gezien, en of ze die morgen wel zouden kunnen doden zodat er weer vlees te eten was en of er niemand gewond zou raken in het gevecht met het reusachtige beest. Of ze vroegen zich bezorgd af of die bessen die ze geplukt hadden niet giftig waren en of het geritsel in het struikgewas niet een sabeltantijger was die hun kleine kindertjes op kwam vreten. Zulke dingen.' De soldaat gooit het bloemetje weg, het is een beetje verkreukeld. 'Maar de mensen die nu leven die halen hun vlees gewoon bij de slager en dan is het al dood en hoeven ze er ook niet meer mee te vechten. En als ze bessen willen eten dan halen ze die bij de groenteboer en die stopt er nou nooit eens heel verrassend een paar flink giftige tussen. En als we wat in de struiken horen dan is het waarschijnlijk de kat van de bureu. Die we misschien ook wel vervelend vinden, omdat hij telkens tussen onze tulpjes poept. Maar levensbedreigend is het allemaal niet. Dus houden we tijd over om over geluk en ongeluk na te denken.'

Milan kijkt de soldaat met grote ogen aan. Over precies zulke dingen had zijn vader het laatst ook. Niet tegen Milan zelf, maar Milan kon het horen omdat hij toen op de trap bergbeklimmertje aan het spelen was. Zijn vader wist waarschijnlijk niet dat hij daar zat. De soldaat herhaalt papa's woorden bijna letterlijk. Maar wat bedoelde papa daar eigenlijk mee, met die woorden? 'Het is toch juist prettig dat je niet meer overal aan dood gaat tegenwoordig?' Milan schrikt een beetje van zijn eigen slordigheid en wendt beschaamd zijn blik af, oei, daar zei hij even iets stoms!

'Behalve dan aan te hard rijdende auto's,' grijnst Timon.

Milan lacht ongemakkelijk mee.

Anselm knikt. 'Ik wil alleen maar zeggen dat het vrij onwaarschijnlijk is dat onze verre voorouder in zijn berenvel voor zijn grot zat en plotseling dacht: *ben ik eigenlijk wel gelukkig?*' Ook dat heeft Milan papa horen zeggen. Anselm de soldaat lacht vrolijk, hij vindt het een goeie mop. Maar dan gaat hij wat rechter zitten en zijn blik wordt ernstig. 'Weet je Milan, Timons dood was een *ongeluk*. Maar dat wil toch niet zeggen dat jouw overgebleven familie nu voor altijd *ongelukkig* moet zijn? Dat kan niet, dat mag niet. Dat zou Timon helemaal niet willen.'

Milan zwijgt. Hij denkt diep na.

Anselm plukt een nieuw bloemetje.

'Mijn moeder is heel erg ongelukkig,' zegt Milan dan tegen de soldaat.

Die knikt nogmaals. 'Dat is logisch. Maar ze moet er misschien wel een keertje overheen proberen te komen.' Hij geeft Timon een duwtje. 'Toch Timon, dat vind jij toch ook? Je broertje heeft ook aandacht nodig.'

‘Tuurlijk,’ zegt Timon, ‘dat begrijp ik best.’

‘In het begin was het het ergst,’ vertelt Milan. ‘Het was zo stil in huis en niemand zei wat. Af en toe had ik zin om televisie te kijken, ook die eerste dagen al. Net zoals je op normale dagen soms zin zou hebben om even t.v. te kijken. Maar ik durfde het niet. Ik dacht dat iedereen het raar zou vinden als ik zomaar iets leuks ging zitten doen.’

‘Heb je dat nu nog?’ wil Timon weten.

‘Nee, maar ik doe de meeste dingen wel een beetje zachtjes. Voor mama.’

‘Misschien moet je de meeste dingen juist maar eens heel erg hard gaan doen,’ stelt de soldaat voor. ‘Zodat je moeder je hoort.’

Milan kijkt Anselm een paar tellen aandachtig aan. Wat hij nu zegt doet hem denken aan de dingen die Filly zegt.

‘Maak eens wat lawaai,’ beaamt ook Timon.

Milan kijkt zijn broertje aan. ‘Denk je dat het mama op zou vallen? Het is soms net of ze niet echt bij ons is. Weet je dat het tegenwoordig papa is die ‘s avonds kookt?’

‘Nou, daar ben je lekker mee,’ grijnst Timon.

‘Hij heeft het intussen best goed geleerd hoor.’

‘Ongelooflijk,’ vindt Timon dat.

‘Weet je nog dat we soep aten die avond?’ vraagt Milan dan ineens. Het schiet hem plotseling weer te binnen. ‘Met stokbrood. We zaten de hele tijd te vechten over het bakje met de kruidenboter en als papa en mama niet keken dan smeerden we ‘m steeds dikker op onze stokbroodjes.’

‘Ja, dat was echt goeie kruidenboter,’ herinnert Timon zich verlekkerd. ‘Met knoflook.’

‘Na het eten ging jij nog even naar buiten.’

‘En toen liep ik onder die kloterige auto.’

Milan blijft een tijdje stil. Dan zegt hij: ‘Het was heel raar... ‘s avonds laat in bed liet ik een boer en die smaakte ineens weer naar die kruidenboter. Die ik samen met jou op had zitten eten. Maar toen ik die boer liet was jij intussen dood gegaan. Dat vond ik toen heel stom. Dat die knoflook er nog wel was en jij niet meer.’

‘Zonde ook,’ vindt Timon. ‘Ik had ook nog wel zo’n lekkere kruidenboterboer willen laten zo laat op de avond.’

‘De dagen erna waren ook raar. De *weken* erna zelfs wel. Het was net of alle mensen me raar aankeken. Of juist helemaal niet naar me keken. Als papa me ‘s ochtends naar het schoolplein bracht... dan was het soms net of iedereen plotseling zijn mond dicht deed en snel de andere kant uitkeek. Vooral de grote mensen. Behalve de meesters en de juffen. Die zaten ineens de hele tijd aan m’n hoofd.’

‘Aan je hoofd?’ Timon frons.

‘Ja, dat je zo’n aai krijgt, je weet wel. Ik werd er gek van, ik wou roepen dat ze van m’n kop af moesten blijven.’

‘En is dat nou afgelopen, dat vervelende gedoe?’ informeert de soldaat. Hij kijkt bezorgd.

‘Meestal wel.’ Milan slaakt een diepe zucht. ‘Ze aaien me niet meer en ze fluisteren ook niet meer achter m’n rug. Maar de meeste jongens willen nog altijd niet graag met me mee na school. Ik ga nog steeds maar liever bij een vriendje spelen, in plaats van thuis. Dat is hetzelfde gebleven. Misschien gaat dat wel nooit meer over.’

‘Dat *moet* overgaan,’ vindt Anselm de soldaat met een strenge stem. ‘En snel ook een beetje. Hoe lang ben jij al dood?’ Hij kijkt Timon aan.

‘Drie jaar bijna.’

‘Nou, me dunkt. Dan wordt het tijd dat Milan weer een beetje een normaal leven krijgt.’

‘Soms...’ begint Milan. Hij schraapt zijn keel. ‘Soms durf ik thuis niet eens hardop te lachen.’

‘En wat zegt Filly daarvan?’ vraagt Timon en hij kijkt Milan indringend aan.
‘Filly?’ herhaalt Milan verwonderd. Waarom zou Filly daar speciaal iets van moeten vinden?
En waarom vindt Timon dat het belangrijks is wat Filly ervan zegt?
Maar desalniettemin is het een uurtje later precies wat Milan haar vraagt, wanneer hij keurig op tijd voor het middageten terug is gekomen en ze samen op het plaatsje zitten.

‘Filly... vind jij het raar dat ik soms thuis niet meer hardop durf te lachen?’
Filly legt haar krentenbol terug op haar bordje en leunt achterover. ‘Nee,’ antwoordt ze na even nagedacht te hebben, ‘nee, dat vind ik niet raar, maar ik vind het wel verkeerd.’
‘Wanneer ik cartoons kijk op televisie of zo en ze zijn grappig, dan lach ik soms per ongeluk ineens heel hard.’

‘En gelijk heb je.’

‘Maar ik weet niet of mama dat wel leuk vind, dat ik zomaar zit te lachen.’

‘Als je moeder een beetje verstandig was, dan probeerde ze zo onderhand zelf ook weer eens te lachen. En als ze wat beter nadacht, dan zou ze snappen dat het heel belangrijk is dat jij af en toe heel hard moet lachen. En niet alleen af en toe maar heel vaak, iedere dag, je moet giechelen en grinniken en de slappe lach hebben tot je omrolt.’ Filly grijpt haar krentenbol en bijt er een nijdige hap vanaf. ‘Er is niets verkeerd aan het hebben van verdriet, maar je moet het wel de kans willen geven te genezen.’

Als Filly met volle mond gaat praten, dan moet ze wel heel erg boos zijn. Milan vindt het niet leuk als Filly lelijk gaat doen over zijn moeder. Hij moet iets anders verzinnen om over te babbelen. Hij denkt aan alle woorden van de soldaat en vraagt Filly haastig: ‘Ben jij gelukkig?’

Filly kijkt hem verbaasd aan.

‘Ik bedoel...’ stamelt Milan.

‘Ja hoor,’ zegt Filly, ‘waarom zou ik *niet* gelukkig zijn?’

Vanwege al die dooien, denkt Milan maar dat zegt hij niet hardop. Filly’s man is immers ook al overleden en dan Timon bovendien.

‘Ik heb erg leuk werk,’ antwoordt Filly, ‘en een mooi huis met een tuintje en veel vrienden en...’ ze leunt voorover en klopt Milan zacht op de pols, ‘...een leuke kleinzoon die af en toe komt logeren ook al vindt hij mij eigenlijk geen echte oma.’ Ze knipoogt. ‘Maar hoe kom je op zo’n gekke vraag!’

‘Gewoon...’ mompelt Milan, ‘omdat sommige mensen dat niet zijn. Gelukkig. De tante van Sammie is heel ongelukkig. Ik weet niet waarom niet, dat zei Sammie niet.’

‘Sommige mensen zijn terecht een tijdlang ongelukkig, vanwege nare gebeurtenissen. Jij en papa en mama hebben een reden gehad om een hele poos behoorlijk ongelukkig te zijn. Maar de meeste mensen eigenlijk niet. In feite zouden de meeste mensen, hier in het rijke deel van de wereld, dagelijks gelukkig behoren te zijn. Ze hebben alles. Voldoende te eten, een dak boven hun hoofd, bioscopen en computers en televisieprogramma’s, ze zijn gezond. En toch kunnen ze zich maar niet gelukkig voelen.’

‘Hm,’ knikt Milan gedachteloos, ‘dat komt omdat ze gewoon naar een slager kunnen en geen giftige bessen meer hoeven te eten.’

Filly legt haar krentenbol neer en kijkt hem verward aan.

‘Eh,’ zegt Milan snel en hij springt van zijn stoel, ‘mag ik buiten gaan spelen?’

10. De vriendinnen

Ze zitten op een bankje dat in een smalle groenstrook staat, schuin tegenover de friettent, Sammie en haar vriendinnen. Milan is zo dapper geweest naar ze op zoek te gaan nadat Sammies moeder hem haar half verstaanbare aanwijzingen gegeven had. Nu hij ze gevonden heeft, aarzelt hij nog even, maar dan stapt hij vol goede moed op het bankje af. 'Hoi.'

Sammie groet terug, maar de vriendinnen kijken hem met opgetrokken wenkbrauwen aan en zwijgen.

'Een jongetje dat bij mij in de straat logeert,' verklaart Sammie, 'bij zijn oma, die deftige dame.'

'O,' is alles wat een van de twee vriendinnen zegt.

Het blijft een poosje stil. Dan zegt Sammie: 'Je weet wel, dat mens dat zo lijkt op die vrouw die laatst op televisie was.' Ze kijkt een van haar vriendinnen aan. 'We zeiden het toen nog: die lijkt precies op de Plank.'

'Misschien was ze het wel,' veronderstelt Milan.

Sammie kijkt hem fronsend aan.

'Filly is actrice,' legt Milan uit. 'Op het toneel en ook op televisie.' Hij vindt het zelf niet zo bijzonder, ze speelt tenslotte altijd alleen maar in saaie grotemensenfilms en in heel ingewikkelde toneelstukken waar hij niks van snapt, maar de drie vriendinnen bekijken hem plotseling met betoverde blik.

‘Filly? Is dat je oma? Noem je haar bij haar voornaam?’ vraagt de vriendin links van Sammie. ‘Tuurlijk doet hij dat. Actrices,’ zegt de andere, ‘die zijn zo.’

Die zijn *hoe*, vraagt Milan zich af.

‘En hoe heet jij?’ vraagt een van de vriendinnen. ‘Ben jij ook wel eens op televisie geweest?’

‘Nee, natuurlijk niet,’ lacht Milan.

Sammie neemt het rondje voorstellen voor haar rekening. ‘Milan, dat is Emine, Tessie dit is eh... Milan, Milan, dit is eh...’

‘Ja, nou weten we het wel,’ zegt Tessie. ‘Hij heet Milan. Ik dacht dat dat een voetbalclub was, Milan.’

‘Dat doen actrices,’ schampert Emine, ‘ze noemen hun kinderen naar voetbalclubs.’ Ze schatert om haar eigen grapje. ‘Heb je broers en zussen die Feyenoord heten of Ajax?’

‘Hij had een broertje, maar dat is dood gegaan,’ weet Sammie.

Nu zwijgen de twee onaardige vriendinnen tenminste even.

‘En hij heette Timon,’ zegt Milan. ‘Geen Ajax.’

De vriendinnen zwijgen nog steeds.

‘Hebben jullie het gehoord van het grote huis?’ vraagt Milan om de stilte op te vullen. ‘Daar is ingebroken.’ Hij vertelt van de portier en de politieagenten.

‘Wat hebben ze gepikt?’ wil Tessie weten.

‘Weet ik niet, dat zeiden ze niet.’ Milan denkt even na. ‘Of ze zeiden, geloof ik, dat ze nog niet wisten of er iets weg was.’

Sammie kijkt Tessie vragend aan. ‘Heeft die broer van jou hier iets mee te maken?’

‘Tchch!’ doet Tessie verontwaardigd.

‘Nou, trek maar niet zo’n stom gezicht,’ zegt Emine, ‘je weet zelf ook wel dat die lijpo niet deugt.’

‘Nee, en die broer van jou wel zeker?’ snauwt Tessie terug.

‘Die heeft tenminste nog nooit iets gepikt.’

Milan maakt daaruit op dat de broer van Tessie blijkbaar ooit eens iets gepikt heeft en dat de drie meiden daar iets vanaf weten.

Het blijft weer een poosje stil.

Milan gluurt naar de friettent, wat zei Sammie daar ook weer over? Iets over een motormuis. Er staat wel een glimmende motorfiets op een stoepje geparkeerd, ziet hij. Zou het een *bende* zijn, die twee broers en de motormuis?

‘Zullen we er gaan kijken?’ stelt Sammie plotseling voor.

Milan denkt even dat ze bij de friettent bedoelt. ‘Waarom dat?’

‘Misschien weet die portier inmiddels of er iets gestolen is.’

De vriendinnen voelen wel wat voor Sammies plan. Maar ze hebben geen zin om dat hele eind over die stoffige weg te gaan lopen, het is heet buiten in de zon. ‘We gaan op de fiets,’ zegt Tessie.

En dan stuiven ze alle drie weg om een fiets te gaan halen en Milan blijft in zijn eentje achter op het bankje. ‘Ik heb geen fiets,’ roept hij hen nog na, maar niemand reageert. Teleurgesteld staart Milan naar de friettent. Moet je je voorstellen, een motorbende in zo’n suf dorp als dit, wie had dat kunnen denken? En wat een rotstreek van die meiden om hem eerst uit te horen en dan zonder hem achter de feiten aan te gaan.

Maar dan staat Sammie plotseling weer naast het bankje en een paar tellen later komen Emine en Tessie ook weer te voorschijn.

‘Moet hij mee?’ vraagt Tessie met opgetrokken neus.

‘Tuurlijk,’ vindt Sammie.

‘Hij heeft geen fiets,’ zegt Emine zuinigjes. ‘En ik neem hem niet achterop hoor.’

‘Volgens mij weegt hij bijna niks,’ schokschoudert Sammie terwijl ze Milan nog eens goed bekijkt.

Milan is inderdaad nogal tener en ook wat klein voor zijn tien jaren.

‘Evengoed hoef ik die kruimel niet op m’n bagagedrager,’ snuift Emine.

Maar Sammie wil het wel proberen.

Bij het hek van Wellinckhaeve zit nog steeds diezelfde portier, Milan herkent hem van vanochtend. Vreemd, dat het deze ochtend was dat hij die man hier tegenkwam, het lijkt ineens veel langer geleden. De man zit nu in zijn hokje en kijkt niet op of om, hij verwacht ook geen politieagenten meer natuurlijk, alleen maar saaie toeristen waar hij kaartjes aan moet verkopen.

De meiden stappen af en wandelen met de fiets aan de hand tot vlak bij het hek.

‘Wat nu?’ vraagt Emine. ‘Gaan we het hem vragen?’

Sammie werpt even een zijdelingse blik op Milan.

‘Wat?’ vraagt die.

‘Nou,’ zegt Emine, ‘of-ie al weet wat er gepikt is.’

‘Misschien is er wel helemaal niks gepikt,’ zegt Milan.

Sammie houdt haar hoofd schuin. ‘Je had het toch niet allemaal verzonnen hè?’

‘Heus niet!’

‘Nou, ga jij het hem dan vragen.’ Tessie geeft Milan een duwtje.

‘Ikke niet!’ sputtert Milan tegen.

‘Zie je wel,’ roept Tessie, ‘je had het wél verzonnen.’

‘Niet! Maar ik ga niet naar die...’

Tessie geeft hem nog een duwtje. ‘Waarom niet? Hij herinnert zich jou misschien nog wel.’

‘Ja, daarom juist...’ Milan slikt moeizaam.

‘Meneer!’ roept Tessie brutaal. ‘Meneer, u daar in dat hokje, hallo?’

De man steekt zijn kop uit het raampje waar hij anders altijd kaartjes en foldertjes doorheen steekt.

‘Is hier ingebroken?’ wil Tessie weten.

De portier zegt niet meteen iets terug, hij bekijkt het stelletje op de weg met opgetrokken wenkbrauwen. ‘Hoe weet jij dat?’

‘Van hem,’ zegt Tessie en ze geeft Milan voor de derde keer een duwtje.

Milan voelt zich onder de vorsende blik van de portier wegsmelten. Zenuwachtig doet hij een stapje achteruit.

‘Hé...’ bromt de portier, ‘...wacht even, was jij hier vanochtend niet ook al?’

‘Ja,’ knikt Tessie en Milan doet een sprongetje opzij als hij haar hand weer aan voelt komen.

‘Jahaaa,’ knikt de portier en hij knijpt zijn ogen samen, ‘jaha, wacht even! Jij bent dat ventje dat onder de heg doorkroop!’ Nu komt hij plotseling uit zijn hokje te voorschijn.

‘Onder de heg door kroop?’ herhaalt Sammie. ‘Ben jij op klaarlichte dag onder de heg door gegaan?’

‘Uh...’ doet Milan terwijl hij de naderende portier angstvallig bekijkt.

‘Heb jij er soms iets mee te maken knulletje? Hè? Nou, vertel eens.’ De portier komt nog dichterbij. ‘Ik kan je een boete geven, weet je dat, voor het ongeoorloofd betreden van dit terrein! En ik wil ook weten wat je te maken hebt met de inbraak!’

‘Shit,’ mompelt Sammie. Ze probeert haar fiets te keren maar raakt in de knoop met de fiets van Tessie. De twee verwarde voorwielen versperren de portier een moment de weg.

Dan grijpt Emine haar fiets en met een zwaai zet ze hem de andere kant uit, richting dorp.

‘Spring,’ zegt ze tegen Milan, met haar voeten al op de trappers.

Milan aarzelt.

‘Kom op kruimel, achterop!’

Milan doet wat hem gevraagd wordt en met de stem van de nijdig snauwende portier nog in zijn oren zoekt hij twee tellen later over de weg in de richting waaruit ze gekomen zijn.

‘Sukkel,’ vindt Sammie hem als ze weer op veilige afstand van het grote huis zijn.

‘Ik dacht dat er niemand keek en toen was ik zomaar ineens onder die heg door,’ bekennt Milan. ‘Maar er keek wél iemand.’

‘Nou denken ze dat jij hebt ingebroken,’ weet Tessie bijna zeker. ‘Straks laten ze een signalement uitgaan.’

‘Een watte?’ stamelt Milan. Hij ziet meteen hele colonnes politieauto’s voor zich met zwaaiende sirenes.

‘Dan gaan ze vragen wie er een jongetje van een jaar of tien heeft gezien met donkerbruine haren,’ zegt Tessie.

‘Nou én, daar zijn er zoveel van,’ schokschoudert Emine.

Sammie zet haar fiets tegen een paaltje. ‘In elk geval was het waar wat Milan zei: er is ingebroken.’

‘En ik kan wel raden door wie,’ knikt Emine en ze loert naar Tessie.

‘O ja, het zal mijn familie wel weer geweest zijn!’ roept die meteen.

Milan weet niet wat haar broer - als die het is waar ze het weer over hebben - ooit uitgevreten heeft, maar het was vast niet veel goeds. Hij weet wel dat Tessies broer die jongen in het leren jack is die hem laatst bijna omver omliep, want dat had Sammie toen gezegd. Het leek hem geen erg aardige jongen. Tessie zelf mag hij vooralsnog ook niet zo erg.

‘Nou, klim je er nog af of hoe zit dat?’ snibt Emine naar hem. Ze staat moeilijk balancerend haar fiets overeind te houden.

‘O, sorry,’ zegt Milan. Emine vindt hij trouwens ook niet erg aardig, al mocht hij wel bij haar achterop. Maar waarschijnlijk vinden zij hem ook niet aardig nu hij vanmorgen doodleuk hun geheim heeft verraden, waardoor de bewakers nu weten op welke plek ze onder de heg door kunnen. Misschien gaan de mensen van het grote huis er nu wel prikkeldraad voor doen en dan zal Sammie vast nijdig zijn. Al met al heeft hij niet het idee dat hij een erg goede beurt heeft gemaakt vandaag, bij die bewaker noch bij Sammie en haar vriendinnen.

‘Je wordt bedankt,’ bevestigt Sammie Milans zorgen.

Zij vindt hem ook niet meer aardig.

‘Nu kunnen we voorlopig niet meer naar onze kelder,’ gaat Sammie verder. Ze klinkt boos.

De twee vriendinnen kijken hem ronduit vijandig aan.

‘Sorry,’ mompelt Milan opnieuw. ‘Nou, ik eh, ik ga maar weer eens.’

‘Ja, doe dat,’ hoort hij Tessie brommen.

Als Milan de woonkamer binnenwandelt, ligt Filly weer eens languit op de bank met haar dikke stapel papieren. ‘Wat het niet leuk met Sammie?’ vraagt ze verstrooid, zonder op te kijken.

‘Ik vind Sammies vriendinnen niet zo leuk,’ antwoordt Milan aarzelend. ‘Of eigenlijk vinden zij mij niet zo leuk, denk ik.’

‘Och, zulk soort dingen hebben tijd nodig,’ meent Filly. ‘Jullie moeten elkaar gewoon even leren kennen.’

‘Hm,’ doet Milan weifelend. Hij gaat op het randje van de bank zitten, waar Filly’s benen liggen. Hij kijkt de keurige kamer rond. Zijn blik dwaalt naar het raam, dat uitkijkt op het plaatsje. Hij heeft niet zo’n zin om hier binnen te zitten terwijl het buiten mooi weer is. ‘Mag

ik bij het ouwe mannetje gaan kijken?’

‘Welk oude mannetje?’

Van hiernaast.’

‘Meneer Helman bedoel je? Ja maar niet te lang, anders vindt hij je misschien lastig.’

11. Dames met parasolletjes

Het oude mannetje -meneer Helman moet ik hem noemen, zegt Milan tegen zichzelf- is in zijn moestuintje bezig. Hij vindt het helemaal niet lastig dat er zomaar ineens een jongetje langs komt, integendeel, hij vindt het heel gezellig. Hij maakt thee voor zichzelf en voor Milan een glas limonade van oranje siroop met te weinig water. Er is een wiebelige tuintafel bij een houten bankje in de schaduw en daar zet hij alles neer. De koektrommel die hij op het tafeltje zet is net zo oud als meneer Helman zelf, of zo lijkt het toch. Er heeft ooit een afbeelding op gestaan van dametjes op hoge hakken die met parapluutjes door een regenbui wandelen, je kunt het nog best goed zien ook al missen er hier en daar wat stukjes. Waar de stukjes weg zijn, blinkt het goud van de trommel door het plaatje heen. In de trommel zitten roomboterkoekjes, sommige met een noot erbovenop. Milan kiest er eentje met een dikke amandel en een laagje suiker. Het valt mee, het koekje is niet eens zo heel erg oud.

‘Heeft u nog meer verhalen over het grote huis?’ vraagt Milan, want dat is tenslotte waar hij voor gekomen is. Niet voor de ietwat muffe koekjes en de veel te zoete limonade.

‘Wat wil je horen, jong?’

‘Over wie er woonden.’

‘Nou, deftige lui natuurlijk hè. Ze barstten van de centen want al wat hier woonde...’ hij gebaart naar het rijtje emmetjes, ‘...dat was allemaal personeel. Keukenmeiden en stalknechten en wat niet al. Alleen de kindermisjes, die woonden in het huis zelf, en de huismeester. En die voelden zich ook ver boven het gewone personeel verheven hoor. Wij waren maar voetvolk. Voor mij was het grootste gedeelte van de tuin verboden terrein, daar mocht ik mijn lelijke neus niet eens laten zien, ik was er voor de paarden en anders nergens

voor. Ja, ik mocht soms een paard voor het huis leiden, tot bij het hek, als meneer of mevrouw er een endje op wilde rije.’ Hij lacht gretig. ‘Kreeg ik ze toch zo af en toe ‘s van dichtbij te zien!’

‘Maar dan moest u weer buigen,’ herinnert Milan zich. ‘En als je buigt kan je eigenlijk niet zo goed kijken, toch?’

‘Je hebt helemaal gelijk jong, een beetje naar ze gluren moest je, zodanig dat ‘t niet opviel. Maar ze waren wel mooi hoor, die dames.’ Hij knikt en staart even voor zich uit. Zijn blik glijdt naar het koektrommeltje. ‘Neem nog een koekie jong, zelf eet ik ze niet meer zo vaak. M’n tanden hè.’ Het mannetje doet zijn mond open en toont Milan wat bruine stompjes.

Milan grabbelt in het trommeltje en vindt een krakeling, een grappige krul van bladerdeeg met weer zo’n laagje suiker erop, al is het laagje deze keer wat plakkerig.

Meneer Helman doet het trommeltje weer dicht. Zijn blik blijft nog even op het plaatje op het deksel rusten. ‘Ja, mooi waren ze wel, die dames. Moest je ze op een zomerdag zien, in hun mooie lange jurken van witte kant en strikjes. Die hadden geen doordeweeks spul hoor, die liepen rustig iedere dag in hun goeie goed. Ja, kant was het, met strikjes, tot op de enkels. En parasolletjes droegen ze, tegen de zon, want rode wangen vonden ze niet deftig. En dan gingen ze thee drinken, net als wij, in de schaduw. Dan moesten ze die parasolletjes toch wel een keertje aan de kant zetten, zou ik zo denken.’ Het mannetje fronst even. Dan klaart zijn gezicht op. ‘Maar dan hadden ze natuurlijk weer hoedjes op.’

‘Ook van kant met strikjes?’

‘Zeker weten. Zelfs de kleine kleuters droegen kant met strikjes. Hadden ze zo’n kanjer van een tuin en dan mochten ze er niet in spelen, want dan zouden ze hun witte kantjes en strikjes vies maken.’

Milan kijkt het oude mannetje een paar tellen peinzend aan. Dan zegt hij: ‘Maar... meneer Helman... was dat niet een beetje vóór uw tijd, dat ze zulke kleren droegen en parasolletjes?’ Hij weet dat het mannetje oud is, maar zó oud? Filly heeft jeugdfoto’s van zichzelf op een kastje staan, die heeft Milan vaak bekeken. Op een zo’n foto - waarop ze een jaar of achttien is, dat heeft ze zelf verteld - draagt ze een wit jurkje en heeft ze een tennisracket in haar handen. Je kunt best goed zien dat het een heel ouderwets tennisjurkje is, zulke lange dragen ze tegenwoordig bij de wedstrijden op de televisie niet meer, maar het hangt toch bij lange na niet op haar enkels. Filly is wel jonger dan meneer Helman. Tien jaar jonger? Twintig? Milan weet het niet, maar hij kan niet geloven dat Filly bijna nog geboren is in een tijd dat er dames met parasolletjes rondwandelden. Hij weet eigenlijk wel zeker van niet, want er is nog een foto, van Filly’s moeder achter een rare kinderwagen met heel grote wielen. Filly ligt erin, in die wagen, maar dat zie je niet. Die moeder heeft op die foto echter ook geen kantjes en strikjes aan, ze draagt een soort regenjas en schoenen met hoge hakjes. Net zoals... Milan kijkt naar het koektrommeltje. Hij ziet de hooggehakte dametjes op de afbeelding met hun parapluutjes en hij grinnikt. Hij kijkt meneer Helman in de fletse, oude ogen. Hij ziet dat meneer Helman zelf ook grijnst. Die meneer Helman, die verzint maar wat. Hij heeft gewoon naar zijn koektrommeltje zitten kijken, zulke herinneringen heeft hij helemaal niet echt.

‘Jij bent een slimpie hè?’ vraagt meneer Helman en hij lacht zijn bruine stompjes bloot.

‘En u heeft meer fantasie dan tandjes,’ lacht Milan met hem mee.

‘Maar ze staan wel op de schilderijen die in het huis hangen, zulke dames,’ weet meneer Helman te vertellen. ‘Dus dan zullen ze er toch zeker wel gewoond hebben?’

‘Hebt u die schilderijen dan wel eens gezien?’ vraagt Milan. ‘Bent u in het huis geweest, dat mocht toch niet?’

‘Later, jong, later, toen het voor het publiek open ging.’

‘Ik ben er ook een keer geweest, met mijn vader. Ik zou nog wel weer een keertje willen gaan

kijken, maar het is duur zo'n entreekaartje.'

Meneer Helman grijnst nog breder. 'Entreekaartjes? Amme zolen!'

'Drie vijftig kosten ze.'

'Nog geen cent krijgen ze vamme. Ik wandel zo naar binnen.'

'Langs die boze portier?' Milans mond valt open.

'Achterom,' zegt meneer Helman. 'Ik ga achterom.' Hij staat op. 'Kom, ik zal het je wijzen.'

Hij loopt naar de heg die zijn tuin omringt. Er is een opening in de heg met een mooi boogje erboven. 'As je hierzo doorheen gaat, dan kan je gewoon over het slootje en dan rechtdoor.'

Milan probeert zich voor te stellen hoe de oude meneer Helman nog slootje springt en trekt een ongelovig gezicht. Hij vraagt zich af of al het personeel vroeger iedere ochtend slootje moest springen.

Maar: 'Vroeger waren er allemaal bruggetjes,' helpt meneer Helman hem uit die droom. 'Die zijn vermolmd en vergaan en toen dit woonhuizen werden mochten de huurders toch al niet meer daarheen.' Hij schokschoudert. 'Maar ze kenne me nog meer vertellen. Ik heb daar een plankie liggen.' Hij gebaart naar de slootkant. 'Dat gooi ik erover heen en ik wandel zo het landgoed op. Ze kennen me daar hoor, ze weten wie ik ben en dattik jarenlang m'n rug heb staan breken daarzo op Wellinckhaeve, nou, een goeie die mij weg durft te sturen! Maar dat doen ze niet. Ze zien me open en bloot door dat weitje aan komme wandelen en ze zegge d'r nooit niks van.'

'Maar als ik dat zou doen...' Milan zucht en kijkt naar meneer Helman omhoog. 'Als ik dat zou doen dan jagen ze me natuurlijk meteen terug. Ik neem telkens de lange weg, die zandweg. Dan kom je bij het hek. Daar kun je een eindje verderop trouwens ook over een slootje.' Hij kijkt het oude mannetje afwachtend aan, zou hij het erg vinden als Milan zomaar stiekem het landgoed betreedt? 'En dan onder een heg door.'

Het mannetje knikt. 'Maar dit is veel korter.' Plotseling steekt hij een arm uit. Hij trekt zijn mouw op en kijkt op zijn horloge. 'Nee, het is nou te laat,' schudt hij zijn hoofd. 'Morgen?'

Milan trekt een verrast gezicht. 'Gaan we dan samen naar het huis?'

'Zeg ik ze daarzo gewoon dajje m'n kleinzoon ben. En wie d'r wat van durft te zeggen die zal ik eens effetjes de oren wassen!'

Maar zo lang kan Milan niet wachten, helemaal tot morgen. Aan het eind van de middag wandelt hij toch weer een keertje naar het grote huis. Hij neemt de lange weg, want open en bloot, zoals het oude mannetje, dat durft hij niet. Niet in zijn eentje. En hij laat zich natuurlijk niet zien aan de portier. Het landgoed is nog niet gesloten, maar er zijn nog maar een handjevol bezoekers zo aan het eind van de dag. De parkeerplaats is bijna leeg.

Er wuift iemand naar hem. Hij is niet verbaasd als hij Timon herkent. Timon heeft een gaatje in de heg gevonden waar je vrij onopvallend op je buik kunt liggen, met je kop eronderdoor, en zo de tuinen in gluren. Best leuk.

'Morgen ga ik echt naar binnen,' glundert Milan. 'Met meneer Helman. Hij heeft me van alles verteld over het huis, over vroeger en alles. Nou, sommige dingen heeft hij een beetje gejoekt, maar dat geeft niet. Over dames met parasolletjes en zo.'

'Zulke, bedoel je?' vraagt Timon en hij wijst.

In een beschaduwde hoekje van de tuin zit een mevrouw in een lange, witte jurk. De jurk glanst, alsof hij van een heel dure stof genaaid is en hij valt tot over haar enkels. Op haar hoofd heeft ze een hoed, die bovenop haar opgestoken haren staat. Er zitten bloemen op de hoed, een heleboel bloemen in roze en geel en wit en er hangen ook linten aan. Ze komt Milan een beetje bekend voor. 'Wie is dat?'

'Mevrouw Agatha van Suyle tot Wellinckhaeve,' zegt Timon prompt.

‘Wie?’

‘Ze staat op al die posters die bij de bushokjes en zo hangen-’

Ja natuurlijk, nou weet Milan weer waar hij haar van kent.

‘-omdat ze op een van de schilderijen daarbinnen staat, in precies die jurk.’

Milan heeft die bushokjes gezien, met die aanplakbiljetten. Hij heeft er eentje van dichtbij bekeken. De poster nodigt mensen uit naar het landgoed te komen om al het moois van dichtbij te zien. Op de poster zie je alleen haar gezicht en haar schouders, maar nu zit de mevrouw op een stenen bankje en ze kijkt naar een peuter in een zelfde wit kanten jurkje. De peuter heeft ook een hoedje op. Het kind laat zich op de knieën vallen en begint een eindje richting gras te kruipen, maar dan staat de mevrouw op. Ze zet het kind weer overeind en zegt iets strengs tegen haar. ‘Het kindje mag zich niet vies maken,’ weet Milan. ‘Dat mochten ze vroeger niet.’

De mevrouw tovert ergens een parasolletje vandaan en met de parasol boven haar hoofd en het kind aan de hand wandelt ze richting huis. ‘Die moet toch al heel lang dood zijn, die mevrouw,’ meent Milan,

‘Al minstens honderd jaar,’ knikt Timon.

Ze ziet er nog goed uit, voor iemand die al meer dan honderd jaar dood is.

De volgende dag ziet Milan het schilderij. Het hangt in wat ze de salon noemen en de mevrouw staat er precies zo op als in de bushokjes. Maar wel zonder kindje. Haar naam staat eronder, op de lijst: Agatha van Suyle tot Wellinckhaeve. ‘Heetten die lui nog steeds zo toen u hier werkte?’ vraagt Milan aan meneer Helman.

‘Ze heetten zoveel, van Hier tot Daar en van Alles tot Nogwat. Allemaal dubbele namen omdat ze allemaal met elkaar trouwden en al die landjes ruilden en inpikten.’ Meneer Helman blikt om zich heen. ‘Wat een rijkdom hè?’

‘Weet u dat er hier ingebroken is?’

‘Hier?’ Meneer Helman kijkt Milan verbaasd aan. ‘Wanneer?’

‘Eergisteren, geloof ik. Maar ik weet niet of er iets gepikt is.’

‘Dan ga ik dat vragen,’ zegt meneer Helman opgewekt en hij stapt doelbewust op een jonge, vrouwelijke gids toe die net een groepje mensen aan het rondleiden is.

Milan wandelt een eindje de kamer uit, hij schaamt zich een beetje voor het oude mannetje en iedereen denkt natuurlijk dat het zijn opa is. Maar even later staat meneer Helman weer naast hem.

‘Ze zijn de inventaris nog aan het opmaken maar ze denken dat er niks verdwenen is,’ zegt hij spijtig. Hij kijkt alsof hij het jammer vindt, hij had graag gezien dat de spulletjes van die deftige lui - ook al zijn ze allang dood of naar elders vertrokken - hun eindelijk ontnomen waren ‘Zal ook niet makkelijk te verpatsen zijn, zulke dingetjes.’ Hij wrijft in zijn handen. ‘Maar ze hebben wel van alles stuk gemaakt, pure vernielzucht. Wat een klieren hè? Als je dan toch zoiets crimineels doet, ken je de rommel net zo goed meenemen in plaats van kapot maken.’

‘Ze weten niet hoe ze binnen gekomen zijn,’ herhaalt Milan de woorden die hij gisteren opgevangen heeft.

‘Nou, ze denken door een raampje dat open stond. Met dit weer zetten ze overdag wat raampjes open en waarschijnlijk zijn ze er eentje vergeten te sluiten ‘s avonds. Maar ze hebben niet kunnen vinden welk.’ Meneer Helman port Milan in de zij. ‘Ze vermoeden dat er iemand van binnenuit heeft geholpen. Personeel dat hier werkt, of anders iemand die zich voor heeft gedaan als bezoeker. Spannend, wat? Net een film.’

Milan knikt. Hij denkt aan de broer van Tessie.

Als ze even later in de tuin staan, kijkt meneer Helman, nog steeds in zijn handen wrijvend, langs de achterkant van het huis omhoog. Dan knikt hij. ‘Ja, zo moeilijk moet dat niet zijn. Je gaat overdag als bezoeker naar binnen en dan zet je een raampje op een haakje, achter een van die dikke gordijnen, zo dat het niet opvalt. En dan ken je d’r ‘s avonds zo in!’

‘Maar er is toch zeker wel een alarm?’

‘Een watte?’

‘Een alarm, iets elektronisch, zo’n alarm dat gaat piepen als er iemand naar binnen klimt.’

‘O ja?’ Meneer Helman zucht en schudt zijn hoofd. ‘Dat zijn van die moderne dingen, daar hebbik geen weet van.’

Ze wandelen een eindje over het grind. Plotseling staan ze naast het kelderluik. Milan doet zijn best er vooral niet naar te kijken, maar dan zegt meneer Helman: ‘Vroeger zou je hierdoor naar binnen hebben gekund. Maar met die alarme waar jij het over heb, zal dat ook wel niet meer gaan.’

‘Hierdoor? Naar binnen?’ Milan hoort zelf hoe zijn stem raar hoog klinkt.

‘Kwam uit op de keukens vroeger hè, van toen ze nog geen ijskasten hadden, toen was dit zo’n koele kelder waar ze de etenswaren bewaarden. En de keukenmeiden moesten er wel bij kunnen natuurlijk, die gingen heus niet elke keer omlopen. Er zat zo’n deur tussen, je ken ‘m nou niet meer zien want de keuken hoort nou bij het restaurant en daar achterin kom je als bezoeker niet, tussen de aanrechten.’ Meneer Helman geeft met zijn voet een schopje tegen het handvat van het luik. ‘Evingoed magge ze hier dan wel ‘s een hangslot aan maken, want een beetje goeie dief weet er vast wel raad mee.’

Milans ogen glinsteren. Zou Sammie hem al weer aardig genoeg vinden om zijn verhalen aan te horen? Dit moet hij haar toch eens gaan vertellen, dat je vanuit de kelder vroeger de keuken binnen kon komen en wie weet, misschien kan dat nog steeds wel?

12. Friet

Milan heeft van zijn vakantiezakgeld een paar kaartjes gekocht in het grote huis. Op eentje ervan staat de deftige dame, Agatha van Ergens tot Nogverder, noemt Milan haar. Zoiets had het oude mannetje gezegd en dat klonk grappig, vond hij. Op een andere ansichtkaart staat de voorkant van het grote huis en er is er eentje met een foto van de salon.

‘O, dat is leuk,’ knikt Filly, ‘daar kun je er een van naar papa en mama sturen.’

Milan kijkt haar zorgelijk aan. Het was helemaal zijn bedoeling niet om ze te versturen, hij wil ze graag zelf houden.

‘Kijk niet zo bekommerd,’ zegt Filly, ‘denk je niet dat mama het leuk zal vinden om een kaartje van je te krijgen?’

Milan staart naar de kaarten in zijn handen. ‘En dan moet ik er zeker op zetten: *met mij gaat het goed, met jou ook?*’

Filly zucht. ‘Zoiets. Of een wat originelere tekst.’

‘Dat ik hier geen vriendjes heb en dat Sammie en haar vriendinnen mij niet aardig vinden en dat ik van jou sla moet eten?’ Milan legt de kaarten op een tafeltje.

Filly blijft even stil. Dan zegt ze: ‘Ik ga voor je koken vanavond. Ik heb boodschappen gedaan, ik ga biefstukjes bakken.’

‘O?’ doet Milan verrast. Biefstukjes, dat klinkt wel lekker. ‘Maar toch hou ik de kaartjes liever zelf.’

Filly raapt de kaartjes op en bekijkt ze een voor een. ‘Wat is er dan zo bijzonder aan?’

‘Alles.’

‘En deze dan?’ Ze houdt hem de kaart met de deftige dame voor de neus. ‘Ik denk dat mama die wel mooi zou vinden, zo’n mevrouw met zo’n fleurige hoed op.’

Milan bijt op zijn lip. ‘Nou goed dan.’ Hij stuurt de kaart tenslotte naar zijn eigen huis, het is niet alsof hij hem dan kwijt zou zijn. Als hij binnenkort weer thuis komt, dan wacht de deftige dame daar op hem. Eigenlijk best een leuk idee. ‘Mag ik een pen uit het laatje pakken?’ Hij zoekt een pen uit waar een reclametekst op staat. Er ligt ook een vulpen, daar schrijft Filly

zelf vaak mee. Milan houdt niet vulpennen, die knoeien altijd zo.

Filly verdwijnt naar de keuken. 'Hou je van aardappelen?'

'Mwa.' doet Milan, 'gaat wel.' Hij gaat aan de eettafel zitten. Hij kluift een poosje op de pen. *Deze mevrouw woonde op Wellinckhaeve, dat is het Grote Huis*, schrijft hij dan. *Ze is al minstens honderd jaar dood*. Oeps. Mama houdt niet van het woord dood. Maar nu staat het er al, niks meer aan te doen. *Ze gaat vaak wandelen met een parasolletje en ze heeft een kindje dat niet op het gras mag spelen*. Zou Filly dat origineel genoeg vinden? Eigenlijk is het een beetje een rare tekst. Er is niet veel plaats meer op het kaartje. *Groetjes van Milan* moet hij aan de zijkant krabbelen, van beneden naar boven, zodat je de kaart moet kantelen om het te kunnen lezen. Maar dat vindt mama vast niet erg. Milan legt de kaart opzij en pakt een andere. Op de kaart van de salon zie je het schilderij van de deftige mevrouw nog net aan de muur hangen. Milan denkt dat het een heel aardige mevrouw is, al was ze een beetje streng tegen haar kindje. Maar dat hoorde toen nou eenmaal.

Vanuit de keuken klinkt lawaai van pannen en deksels. Als dat maar goed gaat. Milan weet dat Filly een hekel heeft aan koken, voor zichzelf doet ze het nooit, ze kookt alleen als er vrienden komen eten.

Milan fantaseert nog een beetje verder over de deftige mevrouw op het schilderij. Zou die ooit gekookt hebben? Vast niet, daar had ze personeel voor. Keukenmeisjes met witte schortjes voor. Die misschien wel een hekel aan haar hadden met al dat buigen wat ze moesten doen. Of waren het alleen de stalknechten die moesten buigen? Je kunt natuurlijk moeilijk buigen met een pan hete soep in je handen. Maar dan moesten die keukenmeisjes vast weer andere dingen doen in plaats van buigen, met twee woorden spreken en zo. Waar zou die deftige mevrouw eigenlijk aan doodgegaan zijn? Misschien wel aan een vergiftigd kommetje soep, van een keukenmeisje dat de pest aan haar had.

Milan wandelt naar de keuken. 'Lukt het?' vraagt hij.

Filly kijkt verstoord naar hem om. 'Nu even niet in mijn keuken komen rondhangen Milan, ik ben bezig.'

Ja, dat ziet Milan. Het aanrecht ligt vol en Filly zwaait met een scherp mes naar hem. 'Ik eh... ga nog wel even naar buiten,' mompelt Milan.

'Niet te lang hè, ik ga je niet roepen, dat vind ik zo ordinair. En ik ga je zeker niet zoeken! Dus blijf in de buurt.'

Milan loopt voorbij alle emmetjes en dan een hoekje om, dan staat hij op het plein waar de friettent zit en waar hij met Sammie en haar vriendinnen op het bankje zat. Er zit nu helemaal niemand op het bankje. Milan klimt er zelf op. Hij snuift. Die friet ruikt lekker. Misschien moet hij Filly morgen maar eens voorstellen om friet te gaan halen. Of zou ze dat heel smerig vinden? Ja, iemand die altijd alleen maar sla eet, die vindt friet vast ongezond. Milan stelt zich ineens de deftige dame in de kanten jurk voor met - behalve een parasolletje - een bakje patat in haar handen. Geen gezicht. Stel je voor, dat ze op het schilderij zou staan met een patatje speciaal in haar hand. Milan grinnikt. En met ketchup op haar kin.

Er komt een jongen de friettent uit. Milan herkent hem, het is die met het zwartleren jackje, de broer van Tessie. Milan bekijkt de jongen zorgvuldig. Hij lijkt op Tessie, die is net zo lichtblond. Het gezicht van de jongen zit zo vol met pukkeltjes dat het Milan aan de krentenbol doet denken die hij tussen de middag gegeten heeft. Zou iemand hem dat wel eens verteld hebben, dat hij op een krentenbol lijkt? Vast niet. Je moet wel enorme spierballen hebben als je van plan bent om zulke dingen tegen zulk soort jongens te gaan zeggen, de jongen kijkt al zo chagrijnig *zonder* dat er iemand krentenbol tegen hem gezegd heeft. Plotseling realiseert Milan zich dat de jongen terugkijkt. Snel wendt hij zijn blik af.

‘Sodemieter jij eens even op, kloothommeltje,’ zegt de jongen tegen hem. ‘Hup, van dat bankie af.’

Nu er geen meisjes bij zijn om stoer voor te moeten zijn, doet Milan maar gauw wat hem gezegd wordt. Dat lijkt hem veiliger. Hij wandelt een paar passen bij het bankje vandaan en kijkt nog even schichtig om.

De jongen heeft het bankje ingepikt, hoewel er best plaats voor twee geweest zou zijn. Maar de jongen zit nogal breed, zijn benen wijd, hij heeft erg veel plek nodig voor zichzelf. Hij schuift drie frieten tegelijk zijn mond binnen. ‘Wah!’ doet hij in Milans richting. Waarschijnlijk bedoelt hij iets als ‘*wat mot je*’ maar dat kun je niet zeggen met drie gloeiendhete frieten op je tong.

Milan rent het hoekje om. Wel een leuk woord: kloothommeltje. Die uitdrukking moet hij beslist onthouden.

In het straatje van de emmetjes loopt de deftige dame, ziet hij. Nee, ze *wandelt*. Onder haar parasolletje. Zoals deftige dames doen, loom, langzaam.

Tegenover de emmetjes ligt een slecht onderhouden plantsoentje dat vol ligt met plastic zakjes, snoepwikkels en lege frietbakjes met restjes donkergeel verkleurde mayonaise. Er staan een paar oude, aftandse speeltoestellen: een wipkip, een paar houten palen waar vroeger twee schommels aan hingen en een roestig klimrek. Vroeger speelde Milan daar wel eens, meestal samen met Timon. Nu speelt er niemand meer. Ook onder het klimrek slingeren patatbakjes en andere troep en rondom de houten palen stinkt het een beetje naar pies. Misschien mogen de meeste kinderen hier niet eens meer spelen van hun moeders. Maar de deftige dame wandelt het veldje op en eenmaal midden tussen de toestellen kijkt ze wat besluiteloos om zich heen. Milan loopt aan haar voorbij en klimt op het roestige klimrek. Het ijzer geeft af, de gekleurde verf is er allang afgebladderd en nu maakt het klimrek bruine vlekken op je handen en je spijkerbroek.

‘O... is dát waar het voor is... om op te zitten...’ mompelt de dame. Ze kijkt Milan een beetje weifelend aan. Dan vouwt ze haar pluutje dicht, zet het tegen een paaltje en klimt achter hem aan naar boven. Haar lange rokken zitten wel wat in de weg bij die klauterpartij en haar schoentjes zijn nou ook niet bepaald bedoeld om in buiten te gaan spelen. Milan is blij als ze eindelijk veilig en wel is gaan zitten. Ze houdt zich met twee handen vast. ‘Erg comfortabel vind ik het niet,’ zegt ze. Ze klinkt een beetje als de koningin.

‘Nee, het is bedoeld voor kindjes.’

‘O, vandaar.’

‘Niet persé om op te zitten, maar om bovenop te klimmen.’

‘Waarom?’

‘Zomaar. Je kunt ook op je kop gaan hangen, kijk zo.’ Milan slaat zijn benen om een spijl, en met de ijzeren pijp stevig in zijn knieholtes laat hij zich achterover vallen.

‘Aah!’ schrikt de dame.

‘Ik val niet hoor,’ stelt Milan haar gerust. ‘Ik blijf ondersteboven hangen.’

‘Is dat leuk?’

‘Gaat wel.’ Hij is juist weer overeind gekomen, als hij ziet hoe de dame zich op dezelfde wijze achterover laat zakken.

‘O hemeltjelief!’ roept ze benauwd. ‘Doe ik het zo goed?’

Haar lange rokken vallen als een tent over haar hoofd naar beneden en Milan ziet twee blote damesbenen. Hoewel hij vaak genoeg blote damesbenen heeft gezien, wendt hij nu beschaamd zijn blik af. Waarschijnlijk omdat hij zich voorstelt hoe zoiets in de tijd van de dame heel onbehoorlijk moet zijn geweest.

‘Wat is hier zo leuk aan?’ klinkt een gesmoorde stem vanonder de rokken.

‘Dat je de wereld dan op z’n kop ziet,’ vermoedt Milan. Hij klautert snel van het rek af en als hij naast de hangende dame staat, vouwt hij voorzichtig wat laagjes jurk omhoog. Ah, daar is haar hoofd. ‘Ziet u wel?’

‘O...ja., ik zie het. En hoe bevrijdt een mens zich weer uit deze positie?’

‘Wacht maar. Ik help u er wel af.’

Een paar tellen later zit de dame op de grond. Ze heeft zich niet bezeerd maar ze kijkt wel wat ongelukkig. Nu heeft ze grasvlekken op haar witte jurk, denkt Milan, van die vlekken die het kindje niet op de kleertjes mocht maken. En roestvlekken van het rek. Daarom kijkt ze natuurlijk zo sip. Milan gaat naast haar zitten.

‘Hoe heet jij?’ wil ze weten.

‘Milan. En u heet Agatha.’

‘Hoe weet jij dat?’

Dat staat op uw houten lijst, denkt Milan, maar dat zegt hij niet. ‘U bent van Wellinckhaeve.’

‘Eh... ja. Ben jij een van de nieuwe staljongens?’

‘Nee. Ik ben bang voor paarden.’

‘Werkelijk?’ De dame kijkt verrast. ‘Ik eigenlijk ook.’ Ze blikt nog eens omhoog naar het klimrek. ‘Zit jij hier vaak in?’

‘Nee. Niet meer. Jongens van mijn leeftijd doen dat niet meer zo vaak.’

‘O. Wat doen die dan?’

‘Televisiekijken en zo.’

‘Tele... visie?’

‘Tja, dat is een eh...’ Milan krabt even achter zijn oorlel. ‘Nou, een soort kastje waar je naar kunt kijken. Met plaatjes erin.’

‘Een soort kijkdoos.’

‘Ja, zoiets. Maar dan met bewegende plaatjes. Of ik speel op de computer.’

‘Komp...?’

‘...joeter,’ vult Milan aan. ‘Dat is ook een kastje, eigenlijk.’

‘Ook met bewegende plaatjes?’

‘Ja, maar dan horen er nog allemaal andere dingen bij, een toetsenbord met allemaal knopjes, om op te drukken. Want het is niet alleen maar om naar te kijken. Je moet iets doen. Met de knopjes.’ Hij zucht. De dame begrijpt er waarschijnlijk geen bal van. ‘En de muis.’

‘O bah, ik haat muizen.’

Zie je wel, zoiets kun je onmogelijk uitleggen aan een dame die al honderd jaar dood is. In haar tijd waren er misschien nog niet eens radio’s. Of auto’s. Vandaar die paarden, want je moest toch wel eens ergens heen. Naar de bureu. Naar een feestje. Of naar de dokter als je soep vergiftigd was door het keukenmeisje. Milan kijkt naar de roze wangen van de dame. Ze ziet er niet erg vergiftigd uit. Misschien hield ze helemaal niet van soep en had ze tegen het dienstmeisje gezegd: *nee bedankt, doe mij alleen maar een broodje*. ‘Lust u friet?’ vraagt Milan.

‘Friet?’

Dat kent ze ook al niet.

‘Dat maken ze van aardappelen.’ Milans maag knort. Plotseling vliegt hij overeind. ‘O-o! Mijn oma! Die vermoordt me!’

‘Hè jakkes nee!’

‘Jawel, als ik niet heel snel naar huis ga wel.’ Hij zet het op een lopen. ‘Tot ziens!’ roept hij nog beleefd.

‘Het luistert nogal nauw met biefstukken,’ is alles wat Filly zegt.

Milan staart naar het lapje op zijn bord. Het lijkt nog het meest op een oude schoenzool die door de modder gewandeld is. Hij zet zijn mes er nog eens in en zaagt een poosje. Met veel moeite krijgt hij er een stukje vanaf gesneden.

‘Ik heb de mijne natuurlijk opgegeten toen hij precies goed was,’ meldt Filly. ‘Bruin van buiten en nog een beetje roze van binnen. En de aardappelen hadden toen ook nog een herkenbare vorm.’

Nu zijn ze kruim. Maar dat vindt Milan niet zo erg. Kruim is best lekker met biefstukkenjus. Alleen die lap vlees... ‘Moet ik die echt opeten?’

‘Ze zijn behoorlijk duur, biefstukken.’ Filly trommelt met haar vingers op de tafel. ‘En de koe die dit lapje afstond, is daar beslist aan overleden. Ze zou het misschien tamelijk respectloos vinden als ik haar lapje in de afvalbak kieperde, denk je ook niet?’

De koe vond het waarschijnlijk om te beginnen al respectloos dat er een lapje van haar bil gesneden werd, meent Milan, maar dat zegt hij maar niet hardop. Hij trekt een gezicht. ‘In elk geval kon je ‘t gewoon bij de slager kopen. Je hoefde er niet voor op mammoetjacht te gaan. En omdat je dat niet hoefde kon je thuis gelukkig gaan zitten wezen. Of ongelukkig.’

Filly schijnt niet te weten of Milans woorden onaardig bedoeld zijn of juist niet. Haar blik wordt een beetje glazig. Hoofdschuddend prikt ze de taaie lap aan een vork en ze wandelt ermee naar de keuken. ‘Hoe zat dat ook weer met onze buurman, had die geen hongerige zwerfkat?’

‘Ja! Dat krijgt die kat vast niet elke dag, biefstuk, ook al is het dan nogal doorbakken.’ Is er toch nog iemand blij mee. Milan prikt naar zijn restje kruim en vraagt zich af of het al het juiste moment is om voor te stellen binnenkort eens een keertje friet te eten.

‘Ga jij weer de hele avond met al je papieren op de bank liggen?’ vraagt Milan even later zuinigjes aan Filly.

‘Mag dat niet?’

Milan haalt zijn schouders op. ‘Je zegt bijna niks als je je papieren leest.’

‘En dat vind jij ongezellig,’ begrijpt Filly. ‘Zet de televisie dan aan, misschien is er ergens iets leuks.’

Milan zapt een beetje langs de verschillende kanalen. Er is een praatprogramma over politiek, een quiz met vragen die zo moeilijk zijn dat hij nooit één antwoord weet, een journaal met een verkouden nieuwslezer, een ballet.

‘Kijk die danseressen nou toch,’ zegt Filly, ‘het lijkt wel alsof ze almaar magerder moeten zijn.’

Milan bekijkt Filly zijdelings. Zij is zelf ook nogal mager, vindt hij.

Filly vangt zijn blik op en zegt verdedigend: ‘Ik ben *slank*, niet mager.’ Haar hoofd deint mee op de muziek, die ze schijnt te kennen. Het is klassieke muziek. Milan weet niets van klassieke muziek. ‘Het zal wel zo horen,’ zucht Filly, ‘dat ze graatmager zijn. Die meisjes moeten af en toe ook zo hoog in de lucht getild worden, als ze te dik waren dan legden die mannen stuk voor stuk het loodje.’

Milan probeert zich een ballet voor te stellen waarbij zwetende mannen, met rode hoofden van de inspanning, heel dikke meisjes in het rond sjouwen. Nee, dat zou geen gezicht zijn.

‘Maar ik zou met liefde een paar biefstukken voor ze bakken,’ knikt Filly nog eens in de richting van de magere beentjes die over het podium huppelen.

Milan vraagt zich in stilte af of de meisje daar zoveel dikker van zouden worden, van lapjes vlees waar je een betonschaar bij nodig hebt om ze in stukjes te knippen.

‘Ze hongeren zichzelf uit,’ schijnt Filly te weten. ‘Maar ja, je moet wat over hebben voor je vak.’

‘Hongeren ze zichzelf uit?’ Milan trekt een gezicht. Hij kan zich niet voorstellen dat je een vak zou kiezen waarvoor je jezelf moet uithongeren, hij zou daar gek zijn! Zouden er ook beroepen zijn waarvoor je juist heel veel moet eten? Dat lijkt hem veel aangenamer. ‘En gaan ze daar dan dood aan, aan dat uithongeren?’ Het klinkt namelijk nogal griezelig.

‘Soms wel,’ weet Filly.

‘Dan word ik later mooi geen balletdanser.’ Milan denkt een poosje na. ‘Patatbakker,’ is zijn idee van een veel gezelliger beroep. ‘Misschien word ik dat.’

13. Vroeg

Milan wordt wakker als het zonlicht buiten nog lichtroze is. Veel te vroeg voor Filly. Waarschijnlijk ook nog veel te vroeg voor Sammie. Dan zit er maar één ding op.

Hij trekt wat kleren aan - dezelfde van gisteren, er zitten roestvlekken op van het klimrek - en gaat zachtjes naar beneden. In de keuken drinkt hij een beker melk leeg en hij grijpt een bruin bolletje uit een plastic zak. Hij is te lui om er wat op te smeren. Hij legt een briefje neer voor Filly: *ben even naar buiten*, en met het broodje in zijn handen wandelt hij de voordeur uit.

Hij neemt de zandweg die hij inmiddels goed kent.

Bij de bosrand staan ze hem al op te wachten, ze zijn er allemaal; de soldaat, de deftige dame en natuurlijk Timon. Hé, en er is nog iemand. Als Milan dichterbij komt, ziet hij dat het een jong meisje is. Ze heeft een roze danseressenjurkje aan waarvan de rok op een bloemetje lijkt. Dan is het wel een bloemetje op twee steeltjes, want ze heeft twee benen. Ze zijn inderdaad erg mager. Twee dunne sprietjes zijn het. ‘Heb jij je doodgehongerd?’ vraagt Milan aan het meisje.

Het meisje knikt.

‘Zonde,’ vindt hij dat van zo’n mooi meisje. ‘Mijn oma zou graag een paar biefstukken voor je gebakken hebben.’

‘O ja?’

‘Ja. Van een koe die respect voor haar bil wil. Maar daar is het nu natuurlijk te laat voor.’

Het meisje knikt weer.

Gezamenlijk wandelen ze een eindje het bos in. Het meisje bukt af en toe, dan plukt ze bloemetjes. Kleine witte bloemetjes die tussen het mos groeien. Ze lijken op sterretjes. Ze verzamelt ze in een bosje bij elkaar. ‘Je lijkt zelf ook wel op een bloemetje,’ vertelt Milan haar.

‘O ja?’ Het meisje kijkt hem verrast aan. Ze draait een sierlijk rondje. Balletdanseressen kunnen dat goed, sierlijke rondjes draaien.

Ze lopen weer verder. Er zingen vogels boven hun hoofd. Milan herkent het geluid van een merel. Hij hoort ook een kraai, die lelijk krast. Dat kun je nauwelijks zingen noemen. Plotseling blijft hij staan, hij kijkt omhoog.

‘Wat is er?’ vraagt Timon.

‘Komen hier eigenlijk ook dode dieren, in dit bos? Dat ze al dood zijn maar hier nog leven? Net als jullie, bedoel ik.’

‘O, massa’s,’ knikt Timon.

‘Maar zou het hier dan niet veel drukker moeten zijn?’ Als alle dieren die in dit bos geleefd hebben en dood zijn gegaan hier nog rond zouden hangen, dan zou het hier wel moeten krioelen van de beesten! Milan heeft gehoord dat dit stuk bos vroeger bij het grote huis hoorde. Toen was het bos zelf ook nog groot. Hoeveel dieren zouden hier in de loop der jaren dood zijn gegaan? Massa’s, inderdaad. En wie weet wat voor soorten er dan rond zouden kunnen lopen, soorten die al lang uitgestorven zijn misschien zelfs! In lang vervlogen tijden had je vast en zeker wolven in een bos, en beren en zo. Milan kijkt om zich heen. Even meent hij een zwarte schaduw achter een boom te zien verdwijnen. Hij rilt.

‘Heb je het koud?’ vraagt de soldaat bezorgd.

‘Nee, ik dacht dat ik een wolf zag.’

‘Zou kunnen,’ schokschoudert Timon.

Milan trekt zijn neus op. ‘Echt?’

‘Waarom niet?’

‘Maar je hoeft niet bang voor ‘m te zijn,’ stelt de soldaat Milan gerust, ‘want zelfs als het een wolf was die je zag, dan is het er eentje die al dood is dus die kan jou niet meer opvreten.’

‘O,’ zucht Milan opgelucht, ‘dan geeft het niet.’ En hij laat de wolf te voorschijn komen. Het is een groot, grijszwart dier met felgele ogen. ‘Bijt-ie echt niet?’

De wolf wandelt hen doodgemoedereerd tegemoet. Een wolf die niet meer bijt is eigenlijk niet enger dan een grote hond. Milan is niet bang voor honden, zijn beste vriend heeft er eentje, een joekel van een Deense dog die Klungel heet.

‘Kun je ‘m aaien?’ wil Milan weten. ‘Misschien moet hij dan een naam hebben.’

‘Wolf,’ knikt de soldaat, ‘we noemen hem Wolf.’

Maar dat vindt Milan saai.

‘Hoe zou jij hem dan noemen?’ wil de soldaat weten.

‘Lummel,’ verzint Milan. Verre familie van Klungel. Zulke namen vindt hij lollig.

‘Best,’ lacht Timon. ‘We noemen hem Lummel.’

Wanneer ze weer verder wandelen, wandelt Lummel met hen mee.

De soldaat biedt de deftige dame een arm aan, dat heeft ze ook wel nodig, een beetje ondersteuning. Met haar dure schoentjes is het niet gemakkelijk wandelen op de hobbelige bosgrond. Milan zou het mooie balletdanceresje ook wel een arm aan willen bieden, maar hij durft niet. Bovendien huppelt zij probleemloos over het mos, danseressen hebben daar geen moeite mee.

‘Er is nog steeds ingebroken in het grote huis,’ vertelt Milan aan Timon. ‘Ik bedoel, ze hebben het nog niet opgelost. Filly hoorde het van de slager en die had het weer van iemand anders. Ze weten niet wie het gedaan heeft.’

‘Nee, hoe zouden ze dat ook moeten weten?’ Timon lacht. ‘Die boeven hebben heus hun handtekeningen niet achtergelaten!’

De danseres huppelt een rondje om Lummel heen, die stiekem even naar haar rokje hapt.

‘Misschien ga ik thuis ook maar eens om een hond vragen,’ zegt Milan als hij Lummel nog eens bekijkt. ‘Gezellig.’

‘Een hond in plaats van mij?’ vraagt Timon.

Milan kijkt hem geschrokken aan, maar Timon grijnst breeduit.

Milan lacht onzeker terug.

‘Ik denk dat papa dat wel goed zou vinden,’ meent Timon. ‘Hij heeft zelf vroeger ook honden gehad.’

‘En konijnen,’ weet Milan.

‘En kippen, maar die waren om op te eten.’

Milan snuift. ‘Mooi dat niemand mijn hond gaat opeten.’

De soldaat schudt zijn hoofd. ‘Nee, dat doe je niet met honden. Honden heb je om gezellig naar je te kwispelen.’

Milan raakt Timon voorzichtig aan. ‘Maar al had ik tien honden, ik zou jou heus niet vergeten hoor.’

‘O, daar ben ik ook helemaal niet bang voor,’ zegt Timon. ‘Ik vergeet jou immers ook niet?’

‘Wij waren broertjes,’ knikt Milan, ‘en broertjes vergeten elkaar niet.’

Een poosje later wandelt Milan tevreden over de zandweg terug naar Filly. Hij vindt het een goed idee, van die hond.

De zon is een eind omhoog geklommen en Milan ziet dat hij niet meer alleen is op de vanmorgen vroeg nog zo verlaten zandweg. Er wervelen twee stofwolkjes in het rond. Ze maken een jengelend geluid. Jengelende stofwolkjes op een zandweg, dat betekent meestal iets stoers. Iets dat aan het stunten is. Ze crossen heen en weer en remmen en keren en slippen. Dan komen ze ineens in een rechte lijn op Milan af gereden. Vijf tellen later zijn het twee scootertjes geworden. Ze rijden zij aan zij en lijken niet van plan uit te wijken voor een voetganger. Voetgangers zijn meestal de klos, wanneer het om zulke stoere types gaat.

Milan herkent een van de berijders, het is de jongen met het leren jack, de broer van Tessie. Zou die andere dan misschien de broer van Emine zijn?

Milan wil opzij stappen, en dan gaat er iets mis. De broer van Emine - als die het tenminste is - schijnt toch netjes uit te willen wijken voor een loslopend jongetje, op het moment dat het jongetje zelf iets soortgelijks wil doen. Soms geeft het problemen wanneer je allebei beleefd wilt zijn. Bijna botsen ze tegen elkaar op, maar dan gooit de jongen zijn stuur om. Hij maakt een rare schuiver over de weg. Gelukkig is het een zandweg en niet van dat asfalt dat zo schuurt als je er overheen glijdt. Toch is de jongen boos. Maar de andere jongen is nog veel bozer, vreemd genoeg. Waarschijnlijk omdat hij gewoon een heel onaardige jongen is.

‘Kun je niet uitkijken, lulhannes?’ roept hij.

‘Ik deed niks,’ mompelt Milan.

De jongen die gevallen is bromt alleen maar ‘Shit man...’ terwijl hij controleert of hij niets gebroken heeft. Alles lijkt in orde.

Maar de onaardige jongen vindt van niet. ‘Ik zou maar eens heel snel m’n excuses aanbieden als ik jou was!’ blaft hij Milan toe.

‘Maar ik deed toch niks?’ herhaalt Milan nog eens verbaasd. ‘Ik wou alleen maar opzij gaan.’

‘O, een grote bek ook nog!’ briest de broer van Tessie verontwaardigd. ‘Kom dan maar eens effe hier jij.’

Ja, Milan zal me daar belazerd wezen. Meteen zet hij het op een rennen. Er schiet hem een woord te binnen dat de jongen zelf laatst gebruikte. ‘Kloothommeltje!’ roept hij over zijn schouder. Zo, dat voelt goed. Maar nu moet hij er wel stevig de pas in zetten.

De jongen laat zijn scooter gieren. Vrrroemmm-vrrroemmm, dreigt het ding. Hij draait een slingerend bochtje en spuit achter Milan aan. De andere jongen volgt zijn voorbeeld.

Natuurlijk kunnen jongens op een scooter veel harder dan een rennend knulletje.

Waarschijnlijk is het slimmer om niet almaar gewoon rechtdoor over de weg te blijven lopen, bedenkt Milan, want zo halen ze hem geheid in. De berm lijkt hem een beter plan. Hij wipt opzij. Een hobbeltje over. Door een weetje. Bijna glijdt hij uit over een vieze modderklodder (of is het een koeienvlaai?) maar gelukkig weet hij op de been te blijven. In de verte ziet hij de sloot. Hij trekt een sprintje. Scootertjes kunnen geen slootje springen. Milan inmiddels wel.

Zodra hij er overheen is, kijkt hij triomfantelijk om. Maar tot zijn schrik ziet hij de jongens van hun scooters afstappen. Ze nemen even de tijd de dingen met grote hangsloten op slot te zetten, dat geeft Milan een minuutje voorsprong. Maar zal hij daar wat aan hebben? Verwilderd kijkt hij om zich heen. Hij ziet de haag die het landgoed omsluit. Hij is vlak bij de plek waar je er op je buik onderdoor kunt. Nou, dat moet dan maar. Hij is er in een paar tellen door en in plaats van te blijven wachten - hij heeft zijn lesje geleerd, hij gaat niet nóg eens triomfantelijk om staan kijken! - rent hij direct dwars door de tuin heen. Hij koerst op het doolhof af. Dat heeft Timon hem laatst gewezen. Het heet labyrint en het is gemaakt van groene haagjes die zo listig in elkaar gepuzzeld zijn dat je er de weg in kwijt raakt. Dat is de bedoeling. Milan hoopt dat hij er zelf ook in kwijt kan raken.

Komen die jongens nog achter hem aan? Zouden zij zich ook onder de heg door gewurmd hebben? Ze hebben het vast wel vaker gedaan, net als Sammie en haar vriendinnen. Wie weet, misschien doet de hele dorpsjeugd het zo af en toe wel eens. Milan rent wat groene bochtjes om. En dan nog maar een paar bochtjes extra. Even vraagt hij zich angstig af of dat hem niet juist weer terug brengt waar hij zojuist begon, dat kun je zo hebben met een doolhof, sta je ineens weer buiten! Dat is niet de bedoeling. Voor de zekerheid gaat hij nog eens naar links, rechts, links. In elk geval is hij zelf nu goed de kluts kwijt. Hij blijft staan. Hij doet zijn best niet al te hard te hijgen, ze zouden hem kunnen horen. Het is stil op het landgoed, het is nog te vroeg voor toeristen, die zitten nog aan hun ontbijt. Dan hoort Milan ineens voetstappen. Voetstappen die door het grind gaan, kners, kners. Hij probeert zijn adem in te houden. Dat lukt niet, hij krijgt het gevoel te zullen stikken. Langzaam laat hij zich op zijn hurken zakken. Misschien kan hij onder de hegjes van het labyrint door kijken als hij zich voorover buigt? Nee, hij ziet alleen maar bruine stammetjes en nog meer stammetjes. De voetstappen knarsen voorbij, ze gaan snel, de jongens rennen. Zo te horen rennen ze niet in de richting van het doolhof. Na een tijdje hoort hij ze niet meer. Staan de jongens nu stil of zijn ze een heel eind verderop? Of ze lopen over gras, dat hoor je niet. Milan komt weer overeind, hij staat al in een starthouding om heel hard weg te kunnen rennen mocht dat nodig zijn. Dan hoort hij plotseling een barse stem in de verte. Iemand schreeuwt iets lelijks. Hij hoort een bonkerig geluid, een klap. Weer die luide stem. En dan weer voetstappen door het grind. Ze gaan heel snel. Hij luistert aandachtig.

‘Staan blijven!’ schreeuwt de stem.

‘Hé Ozan, klerelijer, en ik dan?’ klinkt een andere boze stem.

Milan fronst. Dan begrijpt hij het. Eén van de twee jongens is in de kraag gegrepen. Door zo’n bewaker zeker, of wie weet, misschien was die narrige portier inmiddels aan zijn werk van vandaag begonnen. Ene Ozan is de dans ontsprongen en gaat er nu vandoor. Zijn vriend vindt dat een rotstreek, zo te horen, hij vloekt er lustig op los. Milan maakt zich klein. Als die bewaker/portier maar niet op zoek gaat naar nog meer gespuis op zijn landgoed, zo dadelijk vindt hij in het doolhof een verstopt jongetje.

Maar na een poosje verstommen de geluiden. Ergens snort een scootertje weg. Eentje maar, zo te horen.

Filly heeft gewacht met het ontbijt. Milan ziet geroosterde witte boterhammetjes, roomboter en aardbeienjam op de eettafel staan. Lekker. Hij valt er hongerig op aan.

Filly bekijkt zijn rode wangen en zijn gulzige happen. ‘Jij hebt al een drukke dag achter de rug, zo te zien. Was je zo vroeg op? En ben je toen met Sammie gaan spelen?’

‘Nee, met iemand anders,’ mompelt Milan met volle mond.

‘Weer met dat jongetje?’ wil Filly weten. Ze kijkt hem afwachtend aan.

Milan knikt. ‘Hm-mm.’

‘Heeft-ie ook een naam misschien?’

Milan verslikt zich bijna. Hij doet alsof hij even niets kan zeggen met zo’n mond vol brood. Zijn hersens werken razendsnel. Hij kan moeilijk *Timon* antwoorden. Hoe heette die jongen van vanochtend? Ozan, of zoiets. Milan murmelt de naam langs een klont witbrood die zijn woorden, zo hoopt hij, onverstaanbaar maakt .

Maar Filly verstaat hem toch. ‘Ozan? Is dat familie van Sammie?’

‘Hm-mm.’ Milan kauwt zijn mond leeg en begint snel over iets anders. ‘Ga je vandaag weer naar de slager?’

‘Je dacht toch niet dat ik weer biefstukken voor je ging bakken?’

‘Nee, om te horen of ze de inbrekers al hebben.’ Milan schokschoudert. Er valt een kloddertje aardbeienjam op zijn T-shirt.

Filly kijkt naar het rode vlekje en zucht.

‘Het maakt niet uit,’ stelt Milan - die de vermoeide blik ziet - haar gerust. ‘Ik had deze gisteren ook al aan dus hij was toch al vies.’

‘Je hoort elke dag een schoon shirt aan te trekken,’ vindt Filly.

Alsof dat er wat toe doet, denkt Milan, zijn shirts stinken inmiddels toch allemaal naar de oude linnenkast. ‘Vond de zwerfkat de biefstuk lekker?’

‘Het schoteltje was vanochtend helemaal leeg.’

‘Hij krijgt dat ook vast niet vaak, zoiets.’ Milans blik dwaalt naar de klok aan de muur. Tot zijn verrassing ziet hij dat het nog steeds pas tien uur is. De dagen duren hier veel langer.

‘Papa heeft gebeld vanochtend, maar je was er niet.’

‘Shit,’ zegt Milan. Hij vindt dat een goed woord, het is precies wat je nodig hebt bij een flinke tegenvaller.

‘Ik zal maar doen of ik dat niet hoorde.’

Maar Milan zou het graag nog een heleboel keer willen zeggen. Shit-shit-shit. Belt papa eindelijk een keer, is hij er niet. ‘Wanneer belt hij weer?’

‘Vanavond.’

Kloothommeltje is ook een mooi woord, maar toch te lelijk voor een papa die alleen maar per ongeluk een beetje verkeerd belt. Hij kon tenslotte ook niet weten dat Milan al zo vroeg naar buiten was.

14. Liever niets zeggen

's Middags loopt Milan eindelijk Sammie weer eens tegen het lijf. Jammer genoeg is ze wel met haar vriendinnen. Maar die doen deze keer niet eens zo heel erg onaardig tegen hem, ze worden helemaal in beslag genomen door een gebeurtenis en vergeten daardoor om tegen hem te snauwen. Ze babbelen door elkaar heen en hebben rode wangen.

'Tessies broer is opgepakt,' legt Sammie uit.

'Opgepakt?' herhaalt Milan en hij voelt hoe zijn eigen wangen nu ook heel snel rood worden. Emine knikt. 'Bij het grote huis.'

'Wat deed-ie daar dan?'

Sammie haalt haar schouders op en kijkt Tessie aan.

'Hij deed helemaal niks, gewoon een beetje rondhangen!' snauwt Tessie. 'En hij heeft helemaal niks met die inbraak te maken, als je dat maar weet!'

'Dat zeg ik toch niet?' doet Milan verdedigend.

'Nee, jij niet, maar de politie wel.' Tessie snuift verontwaardigd. 'Ze denken dat hij terugkwam om nog meer uit te halen. Ze hebben hem opgepakt terwijl hij juist het kelderluik open had getrokken.'

Dan was dat de klap die ik hoorde, denkt Milan, de jongen liet het luik natuurlijk snel weer dichtvallen toen hij de bewaker in het oog kreeg. 'Hebben ze eh... alleen hem opgepakt... of waren er nog meer?' vraagt hij voorzichtig.

'Hoezo?' Tessie kijkt hem met donkere ogen aan.

'Weet jij soms iets?' vraagt Sammie prompt.

'Ik? Hoe zou ik iets moeten weten van Tessies broer? Ik ken hem niet eens.'

'Ozan was er ook bij, maar die is weggerend, de lafaard,' sist Tessie.

'Wat nou, lafaard!' Nu is het Emine die gaat snauwen. 'Bo zou 'm zelf ook gepeerd zijn als hij de kans gekregen had!'

Bo, zou Tessies broer zo heten? Milan kauwt op zijn duimnagel. 'Dus ze waren daar met z'n tweeën?' vraagt hij langs zijn neus weg.

'Je bent er toch zelf ook geweest,' zegt Sammie.

Milan verbleekt. Hij zegt niets maar kijkt Sammie verbijsterd aan. Hoe kan zij dat weten? Maar dan dringt het tot hem door dat ze het niet over vandaag heeft.

'Ik heb jou die kelder laatst toch laten zien.'

Milan knikt.

Tessie is aan het mopperen. 'Alleen maar omdat Bo jaren geleden wel eens iets heeft gepikt.'

Nou moeten ze hem altijd hebben, ze denken dat hij niet deugt.'

Milan denkt stiekem dat hij Bo ook niet zo heel erg vindt deugen, die jongen deed behoorlijk lelijk tegen hem vanochtend.

'Ik denk dat ze straks ook bij Ozan langs komen,' zegt Emine treurig. 'Iedereen weet dat dat vrienden zijn. Zodra hij zijn gezicht weer laat zien, is hij de klos. En dan verdenken ze hem natuurlijk ook direct, denken ze dat ze samen in het huis hebben ingebroken en die rotzooi gemaakt. Hem moeten ze ook altijd hebben.'

'Heeft hij dan ook wel eens iets gejat?' wil Milan weten.

'Nee!' briest Emine. 'Hij heeft nog nooit iets gepikt! Maar hij heeft wel een foute achternaam weet je, en de foute huidskleur. Nou, dan weet de politie je altijd te vinden.'

Milan fronst. Dat wist hij niet, dat de politie meende inbrekers aan hun huidskleur te kunnen herkennen, zoiets is toch niet mogelijk?

De meisjes wandelen naar Sammies voordeur.

Milan kijkt ze na. Hij begrijpt dat Sammie hem niet gaat vragen om mee naar binnen te komen, dat doen meisjes nooit, vreemde jongens uitnodigen. Meisjes willen met alleen hun beste vriendinnen op hun kamer zitten. Hij gaat ze echt niet vragen wanneer ze weer naar buiten denken te komen, dat is stom. 'Nou dag,' zegt hij en hij probeert het opgewekt te laten klinken. Dan draait hij zich om en sloft naar Filly's voordeur, een beetje alsof hij dat toch al van plan was.

Filly is aan de telefoon met iemand.

Even blijft Milan staan, zou het papa weer zijn? Maar nee, die zou vanavond pas bellen. Hij steekt een hand op en Filly wuift terug. Dan loopt Milan rechtstreeks door naar de achterdeur. Hij gaat op het plaatsje zitten. Wie weet, misschien komt de zwerfkat weer langs om te kijken of er nog biefstuk is.

Maar de zwerfkat had andere plannen voor vandaag. Hij is nergens te bekennen en Milan verveelt zich. Zal hij dan toch die Legokist maar eens ondersteboven kieperen? Nee, hij heeft helemaal geen zin om binnen in die nette kamer te gaan zitten. Misschien is meneer Helman thuis. Milan gaat op een stoel staan om over de heg heen te kunnen kijken. Hij ziet niemand. Dan roept hij even naar Filly dat hij in de buurt blijft en gaat hij door het hek de tuin uit. Nu staat hij achter de achtertuinen en kan hij verderop het slootje zien. Maar daar wil hij niet overheen vandaag. Hij heeft geen behoefte aan nog een rondje landgoed!

Milan loopt doelloos een eindje rechtuit tot hij aan de slootkant staat. Daar gaat hij zitten. Het duurt niet lang of Timon komt naast hem zitten.

'Hoi,' zegt Milan, 'verveel jij je ook?'

'Heb je de Lego niet meegebracht?' vraagt Timon.

'Jawel, maar van Filly moet je altijd alles weer opruimen wat je gebouwd hebt.'

'Misschien mag je het laten staan als je de emmer op het plaatsje omkeert in plaats van in haar huiskamer.'

Ja, dat is misschien wel een goed idee. 'Maar wat als het gaat regenen?'

'Pech.'

Lego kan best tegen een beetje water. Milan knikt. Hij vertelt Timon van zijn belevenissen van vanochtend. 'Tessie zegt dat haar broer niks met de inbraak te maken heeft, wat denk jij?'

'Ik geloof haar wel.'

Milan grinnikt. 'Je kent haar niet eens.'

'Tuurlijk wel, want jij kent haar.'

Milan plukt een grasspriet. 'Hebben jullie nog lang gewandeld, in het bos?'

'Eindeloos!' zegt Timon. 'Helemaal van de ene naar de andere kant. En toen zijn we

verstoppertje gaan doen. De soldaat ging zoeken. Maar later raakte de deftige Agatha haar roze parasolletje kwijt en ze wist niet meer waar ze gezeten had.'

'O-o, vond ze het heel erg?'

'We vinden 'm wel weer een keer.'

'Zal ik een paraplu van Filly voor haar meenemen?'

'Zo'n grote zwarte? Ik denk dat ze die heel lelijk vindt.'

Ja, dat denkt Milan eigenlijk ook. Zoiets past helemaal niet bij Agatha's witte kantjes en strikjes. Hij kauwt een poosje op de grasspriet. In de verte schuiven lichte plekken zonlicht over het groen van het weiland. Een eindje bij hen vandaan hangt een wilg boven de sloot te treuren, zijn lange, dunne takken wiegen in een zuchtje wind.

'Ik denk niet dat het binnenkort gaat regenen,' zegt Timon, 'Dus het kan best, met die Lego naar buiten.'

'Ja, misschien ga ik dat maar gewoon doen. Filly zit toch aan de telefoon.'

'Nee hoor,' klinkt een stem achter Milans rug. 'Filly zit niet meer aan de telefoon.'

Milan schrikt zich een ongeluk. Hij vliegt overeind. Hij kukelt bijna in het slootje.

'Tegen wie praatte je?' wil Filly weten. Ze staat pal achter hem en met schuingehouden hoofd kijkt ze Milan afwachting aan.

'Ik... eh... nee hoor, ik praatte niet.'

'Ik hoorde anders duidelijk wat je zei.'

'Ik zong een liedje.'

'Een liedje over ene Filly aan de telefoon? Wat een raar liedje.'

'Eh... zelf verzonnen,' stottert Milan.

Filly zuigt haar wangen naar binnen. Ze trommelt met de vingers van haar rechterhand op haar linkerbovenarm, alsof ze nog steeds ergens op wacht.

Op een eerlijk antwoord misschien? Milan voelt hoe de vlammen uit zijn oren slaan.

Filly steekt haar arm uit, ze legt een hand op zijn hoofd. 'Had je het soms tegen dat jongetje?'

Er verschijnt een verraste uitdrukking op Milans gezicht. 'Welk jongetje?' vraagt hij behoedzaam.

'Dat jongetje waar je het telkens over hebt, dat jongetje waar je zo af en toe mee speelt, zoals je zelf zegt.'

Verward pulkt Milan aan zijn oor.

Filly glimlacht hem bemoedigend toe. 'Je mag me best over hem vertellen hoor.'

Maar Milan dringt zich langs haar heen. Hij wil het er niet over hebben. 'Ik wou juist met m'n Lego gaan spelen,' zegt hij stug. 'Mag ik de emmer op het plaatsje leeg kieperen?' Hij wacht Filly's antwoord niet af en beent met grote passen terug naar het huis.

Filly heeft er niets van gezegd dat hij de hele emmer met een donderend geraas ondersteboven heeft gegooid. De gekleurde blokjes zijn alle kanten op gerold, sommige stukjes zijn onder de heg verdwenen. Milan speelt er urenlang mee, alsof hij van geen ophouden weet. Hij wil niet met Filly mee naar de bakker en de slager. 'Geen zin.' Hij is te druk met de muren van een kasteel, dat heel groot moet gaan worden en vooral heel ingewikkeld. Filly gaat alleen boodschappen doen, hoewel ze een beetje bezorgd naar Milan kijkt. Ze verzekert hem ervan niet te lang weg te zullen zijn. 'Maakt mij niet uit,' knort Milan.

Filly heeft nog maar nauwelijks de voordeur achter zich dichtgetrokken als Timon verschijnt. En met hem ook de soldaat en de deftige dame (zonder parasolletje, dat is zeker nog steeds kwijt) en het balletdanceresje. Milan begroet hen afstandelijk.

'Vind je het niet gezellig, dat we komen kijken?' vraagt Timon voorzichtig.

Milan bromt iets onverstaanbaars ten antwoord.

‘Wat maak je?’

‘Een kasteel, dat zie je toch?’

De soldaat bekijkt de Legosteentjes geïnteresseerd. ‘Wat een lollige dingetjes.’

‘Die waren er zeker nog niet toen u vroeger klein was?’ vraagt Timon.

‘Welnee jongen, je mocht al blij zijn als je een paar houten treintjes had.’ De soldaat raapt een ding met wieltjes op. ‘Een autootje?’ vraagt hij fronsend.

‘Een space-mobiel,’ zegt Milan gewichtig. Hij begint een beetje te ontdooien. Het is toch wel leuk dat ze er zijn, leuker dan hier in je eentje zitten.

‘Wat eh.... wat kan een speets... mobiel zoal?’ wil de soldaat weten.

‘Over de maan rijden,’ weet Timon. ‘Heb je die astronauten nog?’

‘Eentje maar, die andere is kwijt.’ Milan zoekt het bijbehorende poppetje en geeft het aan de soldaat.

‘Wat heeft hij op zijn hoofd? Een helm?’

‘Tuurlijk,’ knikt Milan.

De soldaat draait het poppetje om en om in zijn handen. ‘Is-ie een soort soldaat? Van wat voor leger?’

‘Van het ruimteleger,’ antwoordt Milan. ‘Die gaan met raketten naar de maan en naar allerlei planeten.’

De soldaat blikt verwonderd omhoog naar de blauwe hemel. ‘Is het werkelijk?’ Hij zet het poppetje in het ruimtevoertuig. ‘Vroem vroem,’ doet hij enthousiast en hij duwt het karretje over de hobbelige keien van het plaatsje. Hij doet het iets te hard, er breekt een blokje af. ‘Och nee, ik maak hem kapot!’

Maar Milan laat hem zien hoe hij het blokje weer terug kan duwen. En de soldaat vroemt tevreden verder.

‘Tegen wie vechten we?’ wil hij weten.

Milan schokschoudert.

‘Die ruimtesoldaten,’ dringt de soldaat aan, ‘in welke oorlog vechten ze?’

‘De ruimteoorlog.’

‘Wie tegen wie?’

‘De mensen tegen de aliens.’

‘Elie...uns,’ herhaalt de soldaat. Zijn ogen glinsteren. ‘Klinkt goed! Winnen we?’

‘Tuurlijk,’ zegt Milan. ‘Altijd.’ Hij kijkt de soldaat van opzij peinzend aan. ‘In welke oorlog heb jij gevochten?’

‘Gewoon, in *de* oorlog.’

Daar schiet Milan niet veel mee op. ‘Was het akelig?’

‘Doodeng,’ beaamt de soldaat. ‘Voor je het weet zit je ineens dood te bloeden.’

Milan kijkt naar zijn gezicht. Ja, de soldaat ziet inderdaad een beetje grauw, dat is vast geen prettig voorval geweest. ‘Ik word later geen soldaat.’

‘Nee jongen, doe maar niet. Word maar dokter, of speelgoedfabrikant. Vroemmm!’ De soldaat houdt het ruimtevaartuig voor zich uit en staart naar de draaiende wieltjes. Er verschijnt een plagerige grijns om zijn mondhoeken. ‘Of patatbakker.’

Milan trekt een verbaasd gezicht. Hoe weet hij dat nou?

Het balletdanseresje kijkt nuffig op hen neer. ‘Ik geef niks om die stomme blokjes,’ zegt ze, ‘het is jongensspeelgoed.’

‘Echt waar?’ De deftige dame heeft juist een muurtje geknutseld. ‘Wat jammer!’ Aarzelend schuift ze het muurtje van zich af.

‘Niet waar, het maakt helemaal niet uit of je een jongen of een meisje bent.’ Milan duwt het muurtje weer in haar richting. ‘Maak er nog maar zo eentje, dan kunnen ze aan het kasteel.’

‘Zijn er ook ridders?’ vraagt de dame gretig.
 Milan knikt en wijst. Er ligt een handjevol ridders op een hoopje naast de emmer.
 ‘En een jonkvrouwe?’
 ‘N-nee...’ Milan aarzelt. ‘Die niet.’
 ‘Zie je wel,’ snuift het balletdanseresje, ‘jongensspeelgoed.’
 Maar de dame vindt alleen ridders ook best. ‘Hoe maak je een ophaalbrug?’ wil ze weten.
 Milan doet het haar voor.
 ‘Je hebt wel alle soorten Lego door elkaar zitten,’ merkt Timon op. ‘Ruimtevaarders, ridders, piraten.’
 Milan herinnert zich hoe netjes Timon altijd was, hij bewaarde zijn speelgoed soort bij soort.
 Milan niet. ‘Sorry.’
 ‘Geeft niks, moet jij weten. Het is nu allemaal van jou.’
 Milan blikt beschaamd opzij. ‘Sorry,’ zegt hij nogmaals.
 Maar Timon lacht en schokschoudert. ‘Het geeft echt niks.’
 Meent hij dat? Milan speurt Timons gezicht af op zoek naar een boos trekje, maar vindt niets dergelijks. Opgelucht slaakt hij een diepe zucht. ‘Hoe is het met je oor?’
 ‘Nog hetzelfde. Zoiets hou je. Gisteren was ik ‘m effe kwijt, bij het verstopperje spelen.’
 ‘Maar je hebt ‘m weer gevonden?’
 Timon wijst. ‘Kijk maar.’
 ‘En het parasolletje?’
 De dame schudt haar hoofd. ‘Maar ik kan best zonder hoor.’
 Het danseresje, dat zich buitengesloten voelt, oefent haar pirouettes. Ze zingt er een liedje bij:
 ‘Een twee, kopje thee, drie vier, glaasje bier.’
 ‘Stom liedje,’ vindt Milan dat. ‘Echte oma zong dat toen we klein waren, weet je nog?’
 Timon knikt. ‘Toen vonden we het grappig.’
 ‘Negen tien, ik heb een dief gezien!’ snerpt het danseresje.
 De soldaat kijkt op. ‘Waar dan?’ Hij komt overeind.
 Het meisje wijst, voorbij de tuinheg. ‘Daar ergens. Hij brengt de gestolen spullen in veiligheid. De juwelen en het goud en de oorbellen met de parels!’
 ‘Uit het grote huis was niks gestolen hoor, als je dat nog niet wist.’ Milan wandelt naar de heg. Hij ziet niks. ‘Wie was het? Een van die jongens op die scootertjes?’
 ‘Ik weet niks van jongens op scooters.’
 ‘Die reden vanochtend heen en weer op de zandweg, bij de voorkant van het landgoed. Ze waren aan het crossen, je weet wel, met heel veel herrie en zo. Zij hebben er de schuld van gekregen, van het inbreken en het slopen.’ Milan krabt zich onder zijn oor. ‘Die ene was opgepakt in de tuin van het grote huis, logisch dat hij meteen verdacht werd. Maar dat ze in de tuin waren dat was mijn schuld. Ik was het die daarheen rende. Zij zaten achter mij aan. Ik weet niet of zij wel met die inbraak te maken hebben.’
 ‘Misschien moet je dat aan iemand vertellen,’ oppert Timon.
 ‘Maar aan wie dan?’ Milan denkt na. ‘Aan hun zusjes?’ Hij slaakt een nerveuze zucht. ‘Ik weet niet of ik dat durf.’

15. Het trefpunt

Milan loopt langs de emmetjes. Als hij voorbij een bushalte komt, loert hij automatisch even in het hokje. Agatha hangt er nog steeds, met haar witte kanten kraagje om haar nek en de parels in haar oren. Wanneer Milan haar in het bos ontmoet draagt ze andere sierraden, de sierraden die hij in de vitrine in het grote huis heeft zien liggen, die vindt hij veel mooier dan die saaie parels.

Hij gaat naar het pleintje waar het bankje staat, daar heeft hij de drie meiden tenslotte al meerdere malen zien zitten. Als hij de hoek omkomt, ziet hij tot zijn teleurstelling dat het bankje leeg is. Maar dan gaat zijn blik naar de friettent en zijn gezicht klaart op. De drie vriendinnen staan bij snackbar Het Trefpunt en eten gezamenlijk een bakje patat met mayonaise leeg. Milan stapt er direct op af, hij moet niet gaan aarzelen want dan durft hij niet meer.

Tessie kijkt hem zuur aan. ‘Wat kom jij doen? Als je soms denkt dat je een frietje krijgt, vergeet het maar! We hebben dit bakkie met z’n drieën betaald, van ons eigen geld!’

‘Ik hoef geen frietje,’ zegt Milan, hoewel zijn hongerige maag luidkeels het tegendeel beweert. Hij doet zijn best niet al te diep adem te halen, de geur doet hem watertanden. Hij staart voorbij Tessies oor naar een punt in de verte.

‘Wat is er dan?’ vraagt Sammie. ‘We gaan zo dadelijk shoppen en je kunt niet mee.’

‘Shoppen?’ herhaalt Milan. Wat is dát nou weer.

‘Oorbellen kijken,’ zegt Emine. ‘En lippenstiften jatten bij de drogist.’

Dat laatste komt haar op een waarschuwend stomp van Tessie te staan.

Milan ziet hoe Sammie een gezicht trekt. Zij lijkt hem helemaal geen meisje voor lippenstiften en oorbellen. Ze houdt niet eens van barbies. Of ze een meisje voor jatten is, weet hij niet. Nog even en hij zou bijna gaan denken dat jatten in dit dorp de plaatselijke hobby is, een vrijetijdsbesteding waar iedereen opgewekt aan meedoet. Maar waar hij vandaan komt daar zal ook heus wel eens wat gejat worden, alleen had hij er toevallig nog niks over gehoord. Milan neemt een grote hap lucht. ‘Ze zaten achter mij aan,’ gooit hij er dan uit.

‘Wie zat achter jou aan?’ Sammie fronst.

Milan legt uit wat er die ochtend gebeurd is. ‘Misschien hebben ze wel helemaal niks met dat slopen en inbreken te maken. Ze zagen mij onder de heg doorgaan en kropen achter me aan. Da’s alles. Maar die portier denkt daar vast anders over.’

‘Dat moet je tegen de politie gaan zeggen!’ roept Tessie.

‘Dat durf ik niet.’

‘Je moet!’

‘Ik kijk wel uit, dan moet ik ze gaan vertellen dat ik zelf ook onder de heg door kroop.’

‘Dan ga ik het ze vertellen,’ zegt Tessie boos. ‘Ik ga ze vertellen wat er gebeurd is.’ En ze beent er vandoor.

‘Uh... kun je mij eruit weglaten?’ vraagt Milan met een hoog stemmetje.

Maar Tessie foetert iets over haar broer die verdomme onschuldig is en kijkt niet meer op of om. Emine trekt een paar tellen lang een heel lelijk gezicht naar Milan, dan gaat ze achter haar vriendin aan.

Sammie blijft staan.

‘Moet jij niet ook mee?’ vraagt Milan.

‘Ze kunnen het vast wel zonder mij.’ Sammie kauwt op haar wang. ‘En ik snap wel dat Tessie bezorgd is om haar broer, maar ik vind het toch een beetje lullig om jou erbij te lappen.’

‘Denk je dat ze dat gaan doen?’ schrikt Milan. Wat zullen die meiden gaan zeggen op het politiebureau, dat het een jongetje was dat Milan heet, een jongen die bij de Plank woont in de emmetjes op nummer zoveel? En dan komen ze hem straks halen. ‘Ik ga voorlopig maar even niet naar huis! Eh... naar Filly, bedoel ik. Straks staan er agenten op de stoep om me in te rekenen.’

Sammie houdt hem het bijna lege frietbakje voor. ‘Wil jij nog?’

Gedachteloos pakt Milan het van haar aan. Langzaam eet hij alle frietjes eruit. Hij hoort hoe Sammie hem gedag zegt en ziet haar naar huis gaan. Als het bakje leeg is, gaat Milan op zoek naar een prullenbak. Hij vindt er eentje naast de snackbar, hij staat een beetje opzij, tussen wat struiken. De meeste mensen hebben hun rommel er gewoon naast gegooid. Stom vindt Milan dat, als je nu toch al de moeite hebt genomen om naar die bak te lopen dan kun je ook wel even je best doen om te proberen raak te mikken. Er klinken stemmen van om het hoekje. Er staan jongens aan de achterkant van de snacktent. Daar is dan zeker ook een deur, een achterdeur. Die kun je vanaf de straat niet zien. Milan blijft automatisch even staan luisteren.

‘Het was geen echte weddenschap!’ snauwt iemand. ‘Niet serieus.’

‘Mooi wel. Ik krijg vijftig ballen van je Ozan!’

Milan spitst zijn oren. Ozan, de broer van Emine, is daar. Van wie zou die andere stem zijn? Van die jongen van de friettent, die jongen die ze eens om het grote huis zagen sluipen?

‘En waar zou ik zoveel geld vandaan moeten halen?’ Dat is die Ozan weer, zo te horen.

‘Kan mij wat schelen. Heb je dat baantje bij de supermarkt niet meer?’

‘Alleen maar op zaterdagochtend en zoveel verdien ik daar niet.’

‘Nou, je ziet maar. Hoe je eraan komt is jouw probleem, niet het mijne. Maar ik heb die weddenschap mooi gewonnen. Je dacht dat ik het niet zou durven hè?’

‘Nee. Welke gek gaat er nou zomaar zo’n huis binnen om daar een beetje met een mes de bekleding van de banken te mollen! Da’s toch een idiote actie man! En in een hoek van een kamer ook nog gaan staan pissen, en je bier over de stoelen en de tapijten gooien. Ben je wel goed snik?’

‘Lachen man. Ik heb me kapot gelachen, echt waar. Al die ouwe meuk daar, wie kan dat nou wat schelen.’ Het blijft een paar seconden stil. ‘En nu is het jouw beurt.’

‘Wat?’ schrikt Ozan.

‘Ik krijg dat geld van je... tenzij jij het ook doet!’

‘Ik kijk wel uit! Ze letten nu nog tien keer beter op dan eerst, dat is niet eerlijk. Toen jij het deed, verwachtten ze nog niks.’

‘Maar ze denken dat ik door een raampje ben geklommen, ze hebben die kelderdeur niet in de smiezen.’

‘Natuurlijk hebben ze die wel in de gaten!’

‘Nee hoor. Want hij zit *bijna* altijd op slot. Behalve wanneer ik met de belegde broodjes langs geweest ben, ha ha!’

Milan luistert nog een poosje. Met open mond. Hij begrijpt het nu. De knul die hier in het Trefpunt werkt is naar binnen gegaan vanwege een weddenschap met Ozan. Die arme Ozan heeft in zijn onschuld misschien iets geroepen als: ‘Ha dat durf je nooit, wedden?’ Maar de

jongen durfde wél, en nu wil hij geld zien. Dat van die broodjes, daar moet Milan even over nadenken. Een snackbar verkoopt ook belegde broodjes. Zou de jongen van de snackbar af en toe broodjes afleveren bij de keuken van het grote huis? En heeft hij op zo'n moment stiekem de deur van het slot gedaan, die deur naar de kelders waar je via het luik naar binnen kunt sluipen? Ja, zo moet het wel ongeveer gegaan zijn. Milan probeert het zich voor te stellen, hoe de jongens op een avond dat ze met hun biertjes in de kelders gekropen waren elkaar op zaten te juttten. Misschien wel op die avond dat hij daar met Sammie ook zat! Ze zullen elkaar uitgedaagd hebben. Zoals dat soms gaat: gewoon een beetje stoer doen, wat grootspraak. Maar de jongen van de friettent meende het en nam de weddenschap aan, die had wel zin om even snel vijftig *ballen* - zoals hij ze noemt - te verdienen.

Als het gesprek stil valt, maakt Milan zich uit de voeten. Hij gaat gauw weer op het bankje zitten, met een onschuldig gezicht voor het geval de jongens zijn kant uit komen. Maar er komt niemand.

Behalve Timon. Geluidloos schuift hij naast Milan en tikt hem zachtjes op de knie. 'Was jij niet van plan om jezelf eventjes kwijt te maken?'

'Huh?' schrikt Milan.

'Voor het geval die meiden écht naar de politie zijn, je weet wel, wat nou als de politie straks bij Filly aan de deur komt?' Timon geeft Milan een por. 'Kom maar een poosje met mij mee, totdat de bui is overgewaaid.'

16. Geen vriendje maar een broertje

Milan loopt haastig voorbij de emmetjes. Timon houdt hem staande. Hij gebaart met zijn duim in de richting van Filly's voordeur. 'Haal een warme trui voor jezelf, 's avonds is het best kil in het bos.'

'Is dat waar we heen gaan?' vraagt Milan.

'Lijkt me een goede verstopplek voor jou.'

Milan knikt en slaakt een huiverige zucht. Hij heeft eigenlijk niet zo veel zin om in een donker bos te gaan schuilen, maar het is misschien wel het verstandigst, hij heeft nog veel minder zin om met boze agenten te moeten praten! Stilletjes sluipt hij achterom. Hij gaat via de keukendeur naar binnen en glipt de gang door en de trap op. Op zijn kamer plukt hij zijn warmste trui uit de kast en trekt hem meteen over zijn hoofd. Bah, wat stinkt-ie. Die ouwe rotkast ook. Op zijn tenen gaat hij weer naar beneden. Filly is in de huiskamer, hij hoort haar praten. Geschrokken blijft Milan staan, tegen wie heeft ze het? Zijn die boze agenten er nu al? Maar nee, hij hoort telkens alleen Filly's stem en begrijpt dan dat ze weer aan de telefoon is. Heel eventjes loert hij om een hoekje de kamer binnen.

Filly staat met haar rug naar hem toe. 'Ik wil dat je hem komt halen, Robert. Liefst vanavond nog en anders morgen. En heus niet omdat ik hem zat ben, het is een lief jochie en helemaal niet lastig.'

Robert, zo heet Milans vader. En Filly vindt mij een lief jochie, denkt Milan tevreden. Maar toch wil ze dat papa me weer komt halen.

'Het moet nou maar eens afgelopen zijn,' gaat Filly verder. 'Je moet Iris echt tot de orde roepen, dit kan zo niet langer doorgaan. Ze had twee kinderen Robert, niet maar eentje! En die ene die over is heeft recht op haar liefde en aandacht. Iris treurt niet al lang meer om Timon, ze treurt om het hele leven.'

Iris. Milan heeft altijd gevonden dat zijn moeder een erg mooie naam heeft. Een bloemennaam. Ze is zelf ook erg mooi, met lange, zachtbruine haren en blauwe ogen. Het is vast moeilijk om streng te zijn tegen iemand die zo mooi is. Papa kan dat niet goed. Maar hij moet het van Filly, dat zegt ze tegen hem:

'Dan schudt je haar maar eens flink door elkaar. En als jij het niet kunt, dan breng je haar maar mee hierheen en dan zal ik haar wel eens eventjes toespreken. Verdomme, dat arme jochie verkommert helemaal. Nee, ik word daar echt kwaad om. Weet je wel dat hij een fantasievriendje heeft?'

Milan voelt hoe zijn oren plotseling rood en warm worden. Hij grijpt zich geschrokken aan de deurpost vast.

'Daar praat hij tegen ja, en hij speelt er geloof ik ook mee. Nee, er zijn hier in de buurt volgens mij geen jongens van zijn leeftijd, alleen een paar meisjes. Ik denk dat hij zich eenzaam voelt en daarom maar een vriendje verzonnen heeft.'

'Niet waar!' gilt Milan plotseling. De woorden schieten zomaar zijn mond uit. Als hij erop bedacht was geweest dan had hij geprobeerd ze tegen te houden, maar nu is het daar te laat

voor. ‘Het is helemaal geen fantasievriendje, hij is *echt!*’ Hij ziet hoe Filly bijna een sprongetje maakt van schrik en zich dan naar hem omdraait. ‘Ik heb hem niet verzonnen want het is mijn broertje. Timon luistert tenminste naar me en hij praat tegen me en hij snapt het allemaal!’ Milan wil nog veel meer zeggen maar hij kan geen woorden meer vinden. Hij hapert en valt stil. Hijgend kijkt hij Filly met tranende ogen aan. Ze steekt haar hand naar hem uit en noemt hem troostend bij zijn naam, maar Milan wil niet dichterbij komen, hij wil hier weg. Hij wipt de kamer uit, de gang in, en beent met struikelende passen naar de voordeur. Die slaat hij met een galmende klap achter zich dicht. Zo!

En nu snel wegwezen.

Hij ziet Timon staan. Die heeft op hem gewacht. Milan knikt naar hem en zijn trouwe broertje knikt bemoedigend terug.

‘Hoorde je wat ze zei?’ briest Milan.

‘Het geeft niet,’ sust Timon, ‘kom nou maar.’

Samen gaan ze op weg naar het bos.

17. Bootje

In het bos wachten Anselm, Agatha en het danseresje hen al op.

Milan bedenkt ineens dat hij het danseresje nooit naar haar naam gevraagd heeft. Misschien moet ze Iris heten, net als zijn moeder, een bloemetjesnaam. Hij vond haar van begin af aan al op een bloemetje lijken. Maar ze lijkt helemaal niet op zijn moeder, ze lijkt - in dat jurkje - meer op een...

‘Roos,’ besluit Milan en hij knikt haar toe.

De grijsharige Lummel ligt languit op het zachte mos, zijn tong hangt uit zijn bek en hij hijgt een beetje. Maar dat vindt Milan eigenlijk wel logisch, zo ziet hij er echt uitgestorven uit.

‘Wat zullen we gaan doen?’ vraagt Milan en hij kijkt zijn vrienden een voor een afwachtend aan. Het duurt even voor er antwoord komt, het lijkt alsof ze vanavond een beetje onwillig zijn allemaal. ‘Vissen?’ stelt hij dan zelf maar voor. ‘Gewoon alsof, met een takje, ergens bij een sloot.’ Hij wacht het antwoord niet af maar gaat meteen voorop. Hij loopt een eindje door het bos totdat hij een goeie, lange tak gevonden heeft en gaat hen dan voor naar een watertje dat hij hier al eens eerder gezien heeft. Tevreden nestelt hij zich aan de waterkant en hij laat zijn stok boven het wateroppervlak op en neer wiegen. Anselm volgt zijn voorbeeld. De anderen gaan zomaar een beetje in het gras liggen. ‘Flauw hoor,’ vindt Milan, ‘dat jullie niet meedoen.’ Hij kijkt Anselm de soldaat van opzij aan. ‘Wedstrijdje?’

‘Wie de grootste vangt.’

‘Wauw!’ doet Milan en hij trekt met een grimmig gezicht zijn tak omhoog alsof die plotseling erg zwaar is geworden. ‘Kijk nou, ik heb een... ik heb een...’ Hij moet even een vis verzinnen. ‘...haring!’

‘Ha!’ roept de soldaat, ‘dat is nog niks, ik vang een baars!’

Ze leggen de alsofvissen in het gras en het wedstrijdje gaat weer verder.

‘Nu vang ik een snoek!’ gilt Milan. ‘Timon, jij moet helpen trekken, hij weegt zestig kilo!’

‘Nee, hij moet mij helpen,’ roept de soldaat, ‘ik vang een haai en die bijt!’

‘Wat is het voor haai?’ wil Milan weten.

‘Een gestreepte sloothaai. Uitgestorven in 1674.’

Milan bewondert het griezelige dier even. ‘Jij wint,’ geeft hij toe. En dan heeft hij geen zin meer in hengelen. ‘We gaan iets anders doen.’ Hij wandelt een eindje langs de slootkant. Het bos staat hem niet zo aan, de zon staat al laag en het lijkt erg donker tussen de boomstammen. Liever blijft hij vlak bij het water. ‘Kijk nou,’ wijst hij, ‘daar verderop ligt een bootje.’

‘Een roeibootje,’ knikt de soldaat. ‘Leuk. Iemand zin om te roeien?’

‘Dat bootje is niet van ons,’ zegt Timon zuinig. ‘Daar kunnen we toch niet zomaar mee gaan varen!’

‘Dan gaan we er alleen maar in zitten, doen we alsof,’ zegt Milan.

‘Net als met het vissen,’ knikt de soldaat verheugd. Hij is zelf als eerste bij het bootje en zit er al in voor de anderen hem ingehaald hebben. ‘Waar gaan we heen?’ wil hij weten.

‘Eerst maar eens...’ mompelt Milan terwijl hij erin klimt. Het bootje wiebelt griezelig en hij moet zich met twee handen vast grijpen om niet overboord te kukelen, hij is helemaal geen bootjes gewend. Maar het gaat goed. ‘Eerst maar eens veilig ergens gaan zitten,’ grijnst hij en

hij voegt de daad bij het woord.

Als laatste springt Lummel in de boot.

‘Kan-ie?’ wil de soldaat weten.

‘Ik wil wel naar Cocobanana,’ glundert het danseresje dat nu Roos heet.

‘Waar ligt dat?’ vraagt Milan.

‘Doet dat er wat toe?’

De soldaat schudt zijn hoofd. Hij grijpt de roeispanten. ‘Welnee, ik vind het vanzelf.’

Roos gaat op haar knieën zitten en tuurt in de verte. ‘Ik zal het wel zeggen als we er zijn.’

Milan leunt overboord, hij steekt zijn handen in het water en maakt golfjes en spetterende geluiden, die horen erbij als je zo’n verre boottocht maakt.

‘Niet doen!’ waarschuwt de soldaat. Hij gebaart naar het rimpelende water. ‘Krokodillen!’

Haastig trekt Milan zijn handen terug.

Boven hun hoofden kleurt de lucht zacht oranje.

‘Een tropische zonsondergang,’ legt de soldaat uit, ‘die zijn altijd oranje.’ Hij wijst naar een lange rij hoge populieren. ‘Palmbomen. Daar gaan we zo dadelijk kokosnoten uit schudden als avondeten.’

‘Ik had wat broodjes mee moeten nemen,’ mompelt Milan en hij strijkt met zijn hand over zijn maag, die een beetje hol voelt.

‘Honger?’ vraagt de deftige dame geïnteresseerd. Misschien kan ze zich niet meer zo goed herinneren hoe dat voelt.

Milan beaamt het. ‘En erger nog heb ik dorst.’ Hij denkt aan de fles cola die Filly voor hem gekocht heeft en die nu heerlijk koud staat te wezen in de koelkast. Hij gluurt over de rand van de boot. Dat slootwater lijkt hem niet erg lekker, vooral niet als er krokodillen in zitten.

‘Probeer ergens anders aan te denken,’ raadt doodgehongerde Roos hem aan. Zij weet er alles van, van lege magen. ‘Laten we een spelletje doen. Ik zie, ik zie wat jij niet ziet.’

Maar dat vindt Milan een oerstom spelletje, oud en afgezaagd.

‘Wij deden het vroeger anders heel vaak,’ zegt Timon. ‘Onderweg in de auto. En dan kregen we op het laatst ruzie.’

‘Kregen wij ruzie?’ herhaalt Milan verbaasd. Hij kan zich daar niets van herinneren. Hij bekijkt Timon een poosje aandachtig. Het is gek om nu even groot te zijn. Vroeger was Timon drie jaar ouder en stak hij een kop boven zijn jongere broertje uit. Milan kan zich niet voorstellen dat hij met die grote broer ruzie durfde te maken.

‘Altijd,’ grijnst Timon hem breeduit toe. ‘In de auto kregen we *altijd* ruzie. Die hele achterbank voor jezelf is zeker een stuk prettiger hè?’

Driftig schudt Milan zijn hoofd. ‘Zeg niet zulk rottige dingen!’

Timon schatert. Als hij uitgelachen is, haalt hij zijn schouders op. ‘Moet kunnen.’

Maar Milan is er een beetje stil van. ‘Jij was ouder dan ik en dus ook groter... je was ook veel stoerder en je wist veel meer en je durfde allerlei dingen die ik niet durfde en dan noemde je me... o ja, nu herinner ik het me weer...’ Zijn wenkbrauwen kruipen verwonderd omhoog. ‘Je schold me altijd uit!’

‘Zie je wel!’ proest Timon. ‘Ik zei het toch: we hadden altijd ruzie! Ik noemde je mietje en watje en kleine opdonder en vervelende drol.’

‘En minimuis en dwerg,’ vult Milan grinnikend aan, ‘en poepkont en zeikneus en stomme bemoeierd.’

‘Bemoeial,’ verbetert de soldaat.

Maar Milan schudt zijn hoofd. ‘Hij zei bemoeierd.’ Hij kijkt Timon samenzweerderig aan. ‘Ik heb een nieuw scheldwoord geleerd: kloothommeltje.’

‘Ik ga dat mooi niet tegen je zeggen. Ik kijk wel uit. Je bent bijna boven me uit gegroeid. Zeg

jij het maar tegen mij.'

'Kloothommeltje!' scheldt Milan prompt. 'Kun je wel, zomaar een beetje dood gaan en ons allemaal alleen achterlaten!' Hè hè, dat lucht op. Milan kijkt Timon recht in het gezicht, hij doet zijn best om zelfs niet met zijn ogen te knipperen. Timon kijkt trouwhartig terug, hij wordt niet boos om Milans woorden. 'Zal ik jullie vertellen van die drie jaren?' stelt Milan voor.

'Ja, vertel ons ervan,' zegt de soldaat meteen. 'Drie jaren dat is veel te lang.'

'Te lang voor wát?' vraagt Milan.

'Voor droefenis en tranen.'

'Zelf heb ik er al een poosje niet meer om gehuild hoor,' bekennt Milan. 'Tenminste, niet om Timon en die auto en dat hij ineens dood was. Wel om mama.' Hij kijkt zijn broertje opnieuw openhartig aan. 'Ik geloof dat ik mama tegenwoordig erger mis dan jou.' Hij schraapt zijn keel. 'De eerste tijd was natuurlijk het ergst, toen was het heel naar stil in huis. En later was het nog steeds af en toe naar, op sommige dagen, zoals jouw verjaardag of de mijne. Of met de kerstmis die we niet vierden. En met oudjaarsavond dat ik geen vuurwerk mocht. Papa zei toen dat er altijd eerst een heel jaar voorbij moet gaan met zulk soort dagen erin voordat we weer normaal konden worden. Als het de tweede keer kerstmis is zonder je broertje dan kun je eigenlijk best wel weer eens een boom met ballen gaan kopen en dat deden we ook. Toen leek alles weer goed. Maar toen ging mama ineens steeds harder werken. Ze stond al om zes uur 's ochtends op en dan nam ze de eerste trein en 's avonds bleef ze tot na elven op haar werkkamer zitten en dan hoorde je de hele tijd de radio heel hard. Steeds vaker bleef papa bij mij, behalve wanneer hij zelf ook moest werken, dan kwamen echte opa en oma om op mij te passen.'

'Waarom deed mama dat, denk je?' vraagt Timon.

Daar weet Milan het antwoord wel op, hij heeft het er met papa over gehad. 'Omdat ze nooit meer aan alle nare dingen wilde denken. Als je zo hard werkt dan heb je daar geen tijd voor. Maar een paar maanden geleden, ik weet niet helemaal precies meer wanneer, toen hield ze ermee op. Alsof ze zomaar ineens uitgewerkt was.'

'Ze zal wel moe geweest zijn,' zegt Agatha en ze geeuwt en vouwt haar parasolletje dicht.

'Werken lijkt me iets vreselijks.' Ze schuift een beetje onderuit en legt haar hoofd tegen de schouder van de soldaat. Blijkbaar is ze zelf ook erg moe. Gek eigenlijk, vindt Milan dat, ze is immers hartstikke dood. Zou een dooie dame wel eens gaan slapen?

'Misschien had ze ontdekt dat het niet hielp,' veronderstelt de soldaat. 'Altijd maar werken en nergens meer aan denken is helemaal niet leuk, dat helpt niks tegen ongelukkig zijn.'

'Ik denk niet dat er iets bestaat dat wél helpt,' treurt Milan zachtjes.

'Jawel,' spreekt Timon hem tegen. 'Jij.'

'Ik zou niet weten...'

'Ik wel. Je moet met je vuist op tafel slaan.' Timon laat Milan een gebalde vuist zien die een dreun uitdeelt.

Milan doet hem na en bonkt op de rand van de boot. 'Zo?'

'Harder.'

Milan roffelt met twee boze vuisten op het bootje.

'Eh... ik heb liever dat je ons vaartuig niet stuk maakt,' zegt de soldaat voorzichtig. 'Die krokodillen...'

Toch gaat Milan nog heel even door. Dan laat hij zich met een zucht achterover zakken. Dat was best even lekker, zo boos wezen en er zoveel lawaai bij maken. Hij tuurt strak naar de verkleurende hemel boven zijn hoofd. Hij krijgt zin om Timon te vertellen wat hem zo boos maakt. 'Ik mag nooit op jouw kamer komen. De grootste van de twee zolderkamers is nog

steeds van jou. Alles staat er nog in. Het boek dat je als laatste las, ligt nog naast je bed en de pyjama die je de laatste nacht gedragen hebt, ligt onder je kussen. In het begin zei papa wel eens dat we dat op moesten gaan ruimen maar dan begon mama tegen hem te gillen. Maar ik vind het oneerlijk. Ik heb het kleinste kamertje en jij de grootste, terwijl jij dood bent en ik niet. Een levend jongetje heeft toch veel meer aan een grote kamer dan een dood jongetje?’

‘Je moet gewoon gaan zeggen dat jij ‘m wilt,’ vindt Timon.

‘Zou jij dat erg vinden?’

‘Nee, ik heb er zelf immers niks meer aan.’

‘Ook niet als ik al jouw platen van de muren haal? Ik hou namelijk niet zo van voetbal, en die meidengroep, de Flipflops, die is al heel lang uit mekaar.’

‘Haal maar weg.’

‘En ik ben ook niet zo gek op geel. Alles op jouw kamer is geel.’

‘Schilder er maar rustig overheen, kan mij wat schelen.’

‘Meen je dat? Mag ik alles blauw met zilver maken? En dan mijn eigen bed erin met mijn eigen Starwarsdekbed?’

‘Tuurlijk,’ knikt Timon. ‘En als mama dan weer gaat gillen, dan gil je maar gewoon heel hard terug.’

Dat vindt Milan wel een goed plan. Als Timon zelf zegt dat het goed is, dan gaat hij daar maar eens gauw werk van maken. Plotseling kijkt Milan de deftige dame aan. ‘Waarom bent ú nou eigenlijk overleden?’

‘Ik ben vermoord, door de butler.’

‘Ah,’ knikt Milan, ‘ik vermoedde al zoiets.’

‘Of misschien vind ik het gewoon leuk om dat te vertellen. Het kan ook zijn dat ik aan een saaie longontsteking ben overleden.’

Het blijft een poosje stil, alleen het geluid van een hinderlijk mugje zoemt rond Milans oor. De deftige dame heeft haar ogen gesloten en het danseresje hangt over de zijkant van de boot en staart geboeid naar haar eigen spiegelbeeld op het water.

‘Wat doet je moeder tegenwoordig, zo’n hele dag lang?’ wil de soldaat van Milan weten.

‘Uitslapen. Televisiekijken zonder te echt te kijken. Uit het raam staren. Boterhammen verkrumelen zonder ze op te eten. Op de bank liggen en doen alsof ze slaapt.’

‘En waarom doet ze dat?’

Milan denkt een poosje na. ‘Omdat ze niet meer gelukkig durft te worden.’

‘Heb je dat antwoord zelf verzonnen?’ vraagt de soldaat en hij houdt zijn hoofd schuin.

‘Nee. Papa. Hij zegt dat mama het niet mag van zichzelf, gelukkig worden. Ze denkt dat het niet eerlijk is tegenover Timon. En ze is bang dat, als ze wel gelukkig wordt, het op een dag misschien weer over gaat. Omdat dat al een keer eerder gebeurd is.’

‘Maar waarom zou iemand liever altijd maar ongelukkig willen zijn dan gelukkig-dat-weer-over-kan-gaan?’ vraagt Timon.

‘Dat weet ik niet.’

‘Dan moet je haar dat maar eens vragen.’

‘Zal ik doen.’

Nu zoemen er twee mugjes in het rond. Dat heb je op zomeravonden aan het water. ‘Het worden er steeds meer,’ ziet Milan. ‘Daar zie ik er nog eentje... en daar. Nog even en ze gaan me steken.’

‘Dan moest je maar weer eens in beweging komen,’ raadt de soldaat hem aan.

Milan aarzelt. Hij zwijgt en kijkt om zich heen.

‘Waarom ben je eigenlijk hier?’ vraagt Timon.

‘Hier bij Filly?’

‘Nee, *hier*,’ Timon wijst op de boot, ‘hier bij de sloot.’

‘Omdat ik bang was dat de agenten aan de deur zouden komen. En dan moest ik ze vertellen van onder de heg door kruipen en over het landgoed wandelen, wat verboden is.’

‘Voor zoiets sluiten ze je heus niet op hoor.’ Timon geeft Milan een bemoedigend schouderklopje. ‘En uh... had je ze niet juist iets belangrijks te vertellen?’

‘Wat dan?’

‘Kom op, dat weet je best. Van die weddenschap. Dat wat je de jongens bij de friettent hebt horen zeggen.’

‘Moet ik dat die agenten gaan vertellen?’

‘Natuurlijk. Je weet wie het gedaan heeft, je weet wie er in het grote huis geweest is.’

‘Die griezel die in die snackbar werkt.’

‘Precies. En dus niet die jongen die ze opgepakt hebben.’

‘Bo.’

‘Ja, die. Die zit nu mooi voor niks op het bureau.’

‘Als-ie er nog zit. Misschien is-ie al lang weer naar huis.’

‘Misschien ook niet. Hij durft vast niks te zeggen. Hij weet natuurlijk ook wel wie het gedaan heeft.’

‘Ja, ze kennen elkaar.’

‘En hij weet vast van die weddenschap.’

‘Maar hij zegt mooi niks, hij kijkt wel uit.’

‘Daarom moet jij het gaan zeggen.’

‘Ik kijk ook wel uit.’ Milan trekt zijn neus op.

‘Lafaard,’ werpt de soldaat hem voor de voeten.

Milan bijt op zijn lip.

‘Je moet naar huis gaan,’ zegt Timon. ‘Je kunt hier niet blijven. Het wordt donker.’

‘Jullie blijven hier toch ook? Waarom kan ik hier dan niet blijven?’

‘Omdat jij een bed nodig hebt en dekens en je tandenborstel en een slokje water voor het slapen gaan en je leesboek en je nachtlampje,’ weet Timon.

Milan kijkt over zijn schouder naar de donkere bomen een eindje verderop. Het bos wordt steeds donkerder. Timon heeft gelijk. Hij heeft al die dingen inderdaad nodig, hij heeft ze heel erg hard nodig zelfs. Haastig krabbelt hij uit het bootje.

De deftige dame schrikt wakker. ‘O, gaan we naar huis?’ vraagt ze verward.

‘Ja,’ zegt Milan. ‘Lopen jullie nog een eindje met me mee?’

Timon knikt. ‘Ga jij maar voorop.’

18. Gesnapt

Ze wandelen met zijn vijven over de lange zandweg. Het grote huis ligt aan hun linkerhand en Milan moet telkens eventjes naar de heg kijken. Naarmate de eerste huizen van het dorp steeds dichterbij komen, gaat Milan steeds langzamer lopen. Hij ziet boze agenten voor zich en een zeurende Filly die overal het fijne van wil weten. Hij gaat nog wat langzamer lopen, tot hij zo langzaam loopt dat hij stilstaat.

‘Wat is er?’ wil Timon weten.

‘Zullen we eh... zullen we eerst Agatha even thuisbrengen?’ stelt Milan luchtigjes voor, ‘we komen er nu toch toevallig langs.’ Hij gebaart naar de heg.

‘Ja, ik ben erg moe,’ zucht Agatha.

Opgelucht schuift Milan onder de heg door. Dit geeft hem nog even uitstel.

Het is stil in de grote tuin. Milan loert even rond of hij ergens een bewaker ziet, na die inbraak letten ze hier vast en zeker wat beter op. Maar hij ziet of hoort niemand en wandelt dan snel naar de achterkant van het huis.

Agatha vouwt haar parasolletje dicht en stapt opgewekt over het grind.

‘Niet naar de voorkant!’ waarschuwt Milan.

‘Waarom niet?’

‘Daar zit die bewaker. Volgens mij zit hij ‘s avonds in het hokje van de portier, behalve wanneer hij zijn rondjes doet.

De deftige Agatha fronst. ‘Een bewaker? Ik kan me niet herinneren ooit een bewaker ingehuurd te hebben.’

‘Nee, dat is van na uw dood,’ murmelt Milan.

‘Dat doet maar!’ snuift de dame verontwaardigd. Ze kijkt even om zich heen. ‘Wel, dan ga ik maar door de achterdeur.’

‘Die zit op slot,’ weet Milan.

‘Maar waar moet ik dan naar binnen?’

Tja, dat is wel een probleem. Agatha wil waarschijnlijk lekker in haar grote hemelbed gaan liggen als ze zo moe is. Milan heeft het bed gezien toen hij laatst met het oude mannetje binnen was, het zag er heerlijk comfortabel uit. ‘De enige ingang die ik weet...’ aarzelt hij. ‘Maar dat is alleen als de jongen van de snackbar broodjes gebracht heeft.’

‘Waar heb je het over?’ wil Agatha weten. Ze kijkt een beetje narrig.

‘Via de kelders,’ zegt Milan. ‘Je kunt via het luik naar binnen.’ Zachtjes sluipt hij over het knarsende grind tot hij naast het kelderluik staat. Zou hij dat wel op kunnen tillen in zijn eentje? Iets zegt hem dat hij aan de soldaat en aan Timon niet veel zal hebben bij zo’n moeizaam werkje, dood zijn lijkt hem niet de ideale omstandigheid om zwaar te tillen. Hij grijpt het handvat en met een rood hoofd van de inspanning begint hij te trekken. Langzaam kiert het keldergat open. Hij klemt zijn kiezen op elkaar en met een grommend geluidje sjort hij het luik helemaal omhoog. Gelukt! Hij zet het luik recht overeind. Toen hij hier met Sammie was, deden ze het achter zich dicht, maar dat durft hij nu niet te doen.

‘Ga jij maar voorop,’ zegt de soldaat. ‘Jij weet de weg.’

‘Eigenlijk niet,’ bekennt Milan. ‘Ik ben er maar een eindje in geweest. Volgens Sammie heb je er een zaklamp bij nodig.’

‘Nou, die hebben we niet,’ schokschoudert Timon en hij springt in het duistere gat.

Milan laat zich naar beneden zakken. Als hij in de donkere kelder staat, blikt hij zenuwachtig om zich heen. Eigenlijk was dit misschien toch niet zo’n goed idee. Hij weet plotseling heel zeker dat hij die donkere gangen beslist niet in wil. Maar hij kan de deftige dame wel de weg

wijzen. 'Kijk, die gang moet u in.'

'Maar het is daar vies en stoffig en donker!' huivert Agatha.

'Ja, maar aan het einde is een deur naar de keukens.' Die soms op slot zit. En soms niet, als de jongen met zijn broodjes langs is geweest. Milan wandelt een paar bange passen de donkere gangen in. 'U moet deze kant op.'

'Allicht,' zegt de soldaat. 'Er is geen andere kant.'

Nee, dat is waar. Er is alleen maar die donkere, vieze gang.

'M'n goeie japon!' moppert de dame.

'Nou ja,' zegt Milan, 'er zaten toch al roestvlekken van het klimrek op, en moddervlekken van het verstoppertje spelen en grasvegen van het onder de heg door kruipen.' Hij weet dat zijn eigen kleren dezelfde soort vlekken vertonen, daar zal Filly wel weer over gaan mopperen straks. Maar daar wil hij nu nog niet aan denken. Milan tuurt peinzend naar de witte kanten jurk. 'Misschien moest u maar weer eens gewoon een poosje netjes dood blijven,' zegt hij dan zacht.

Het blijft een poosje stil. Milan hoort alleen zijn eigen woorden door zijn hoofd razen. Meende hij dat, wat hij daarnet zei? Ja, misschien zou het wel beter zijn. En geldt dat ook voor de rest van zijn gezelschap? Hij slikt moeizaam. Zou hij hen niet vreselijk gaan missen? Milan staat juist op het punt om die laatste opmerking terug te nemen, als met een daverende klap het luik plotseling dicht valt. BENG!

'Shit!' gilt Milan geschrokken. 'En ik krijg 'm in m'n eentje nooit meer omhoog!' Als je buiten staat gaat dat veel makkelijker, dan kun je eraan trekken. Als je hier binnen bent dan moet je je armen omhoog steken en, balancerend op een wiebelige vuilnisemmer, het luik omhoog proberen te duwen. Milan doet niettemin direct een wanhopige poging. Het luik geeft knarsend een centimetertje mee. Meer niet. Er verschijnt een dun kiertje licht dat heel even de donkere kelderruimte verlicht, tot het luik weer dicht valt.

'Nou kloothommeltje,' hoort Milan Timon vlak naast zijn oor grinniken, 'dat heb je dan lekker voor elkaar.'

'Ik vind dit erg... donker,' merkt de dame misprijzend op.

'Ja, en wacht maar tot die bewaker zo komt,' jammert Milan. 'Die zal die klap toch wel gehoord hebben? Moet ik zo dadelijk alsnog naar het politiebureau en dan gaan ze vast en zeker ook nog denken dat ik het de vorige keer ook was en dat ik toen op de meubels gepiest heb! Filly krijgt een rolberoerte als ze dat hoort.'

'Op mijn meubels gepie-' De deftige dame verbleekt van narigheid.

'Je kunt het toch gewoon ontkennen,' zegt Roos troostend. 'En vertellen dat het de jongen van de friettent was.'

Milan huivert. 'Als ze me dan maar geloven.'

'Tuurlijk wel.' De soldaat geeft Milan een duwtje. 'Maar nu zit er niets anders op dan die kant uit te gaan.'

Milan struikelt. In het donker kun je niet zien waar je je voeten neerzet. Het is doodeng. 'Met een beetje geluk is die deur vanavond open,' hoopt Milan van harte. 'Dan kan ik er daar uit.' En dan? Zelfs als die deur open is, dan zou hij daardoor in de keukens terecht komen en hoe komt hij daarvandaan ongezien buiten? Maar dat is een volgend probleem, houdt hij zichzelf voor. Eerst maar eens dit zien op te lossen: hoe je door inktzwarte gangen moet lopen zonder te vallen of je ernstig te stoten en vooral ook zonder te gaan gillen van angst. Milan wil er niet eens aan denken dat er ook nog een heel grote mogelijkheid is dat de deur naar de keukens helemaal niet open is. Als dat zo is, dan zit hij hier gevangen. Oei, nou heeft hij er per ongeluk toch aan gedacht. Een kermend geluidje ontsnapt aan zijn dichtgeknepen keel.

'Rustig nou maar,' sust Timon, 'ik ben toch bij je.'

Gelukkig wel. Milan griezelt van het idee dat hij hier in zijn eentje zou lopen. Voetje voor voetje schuifelt hij verder. Hij tast met wijd gespreide armen om zich heen om nergens tegenaan te botsen. Als het zo pikkedonker is, dan weet je niet eens meer hoe je recht vooruit moet lopen. Nog een geluk dat er geen zijgangen zijn, alleen maar deze ene rechte weg. Verdwalen kan hij in elk geval niet.

‘Zitten hier spinnen, denk je?’ vraagt de deftige dame huiverend.

Milan ziet plotseling grote, zwarte, harige, achtpotige kruiers voor zich. ‘Had dat nou niet gezegd!’

‘Sorry,’ mompelt Agatha.

‘Ik ben ook bang voor spinnen,’ huilt Roos zachtjes. ‘Héél erg bang voor spinnen.’

Maar Anselm legt een hand in Milans rug en duwt hem voor zich uit. Soldaten zijn bang voor bommen en granaten, niet voor spinnetjes. ‘Kom op,’ zegt hij geruststellend. ‘Spinnen doen niks.’

‘Giftige spinnen wel!’ spreekt Milan dat tegen.

‘Maar die wonen allemaal aan de andere kant van de wereld, en niet hier.’ De soldaat geeft hem nog een bemoedigend duwtje.

En dan kunnen ze ineens niet meer verder. ‘Dan is dit zeker die deur?’ wil Agatha weten.

‘Denk het wel,’ knikt Milan. Hij laat zijn handen over het ruwe oppervlak glijden tot hij een grote, ijzeren deurkruk voelt. Met ingehouden adem duwt hij hem naar beneden. De kruk geeft mee! ‘Hij is los!’ juicht Milan zachtjes. Hij geeft de zware deur een zetje en dan is er ineens een brede kier grijs licht. Het is niet echt véél licht, maar vergeleken met het zwart van de keldergang is het heel wat.

Milan glipt de keuken binnen en de anderen volgen hem.

‘Zo, en wat nu?’ wil de soldaat weten.

Maar Milan moet eerst even gaan zitten. Zo’n soldaat is allicht gewend aan gevaarlijke missies, maar voor een jongetje van tien is het erg adembenemend allemaal. Hij laat zich op de tegelvloer van de keuken zakken en leunt even achterover tegen een kastje. ‘Even bijkomen,’ hijgt hij trillend.

‘Wat denk je,’ zegt Timon, ‘zou die bewaker die klap gehoord hebben?’

Ja, het dichtvallende luik maakte een enorm lawaai in de avondstilte.

Milan blikt angstig achterom naar de kelderdeur. ‘Dan hoop ik maar dat hij niet begreep wat het was.’

‘Gewoon een knal, kan van alles wezen,’ zegt Anselm. ‘Zo’n bewaker gaat heus niet bij alles wat-ie hoort lopen zoeken.’

‘Juist wel!’ meent Milan. ‘Daar is hij toch juist voor ingehuurd?’ Hij schuift een eindje achteruit, een donker schaduwhoekje in. In zijn verbeelding staat de boze bewaker al door het keukenraam naar binnen te gluren en hij zou zomaar ineens een klein jongetje op zijn keukenvloer kunnen zien zitten!

Dan lijkt het alsof hij stemmen hoort. Verschrikt kijkt hij om. De deur naar de kelderruimte staat nog op een kiertje. Kwamen die geluiden daarvandaan? Is het de bewaker? Maar bewakers lopen toch zeker niet tegen zichzelf te babbelen?

Timon tikt hem op de schouder. ‘Zeg, waarom denk je dat die deur naar de keuken open was?’

Milan kucht. ‘Omdat... omdat Ozan die weddenschap nog moet doen. Of anders vijftig eh... ballen betalen.’

‘Die gozer van de friettent hoopt denk ik op dat laatste, die heeft vast liever zo’n handvol geld dan dat Ozan die weddenschap aandurft.’ Timon staart peinzend naar de gang.

Milan fronst. ‘Toch heeft hij de deur vandaag overdag voor de zekerheid maar vast open gedaan.’

‘Volgens mij speelt hij een beetje een gemeen spelletje,’ is de soldaat van mening. ‘Moet je horen.’ Hij gebaart met zijn duim richting kelders, waar het geluid van de stemmen nu beduidend dichterbij is gekomen. Milan kan inmiddels zelfs verstaan wat er gezegd wordt. En hij herkent de twee stemmen die eerder achter de friettent klonken:

‘Ja, jij hebt makkelijk lullen, jij hoeft niet mee naar binnen.’

‘Hé, ik was van de week al binnen, ben je dat soms even vergeten?’

‘Wie weet hoeveel bewaking er nu is, misschien hebben ze er wel meer dan eentje ingehuurd inmiddels!’

‘Je hoeft niet hoor, als je niet durft dan doe je het toch zeker lekker niet? Makkelijk zat. Kom maar op met dat geld.’

‘Je wist het hè, je hoopte de hele tijd al dat ik het niet zou durven.’

‘Niet zaniken nou, het was een eerlijke weddenschap.’

‘Je hebt die keukendeur zeker ook helemaal niet open gezet vanmiddag?’

‘O jawel, dat wel, al was het niet echt nodig, ha ha. Want je durft niet. Heb ik gelijk of niet?’

‘Maar ik heb verdomme geen geld.’

Milan staart als gebiologeerd naar de deur. Hij hoort de stemmen dichterbij komen. Ozan en die nare klier.

Die Ozan was best aardig, hij was degene die onderuit ging met zijn scootertje omdat hij zijn best deed Milan te ontwijken. En hij was niet eens zo heel erg boos toen hij gevallen was, hij zei alleen maar *shit man*. Het was die ander die toen zo nijdig werd, die Bo. Maar die is er nu zo te horen niet bij.

Ozan krijgt soms de schuld van dingen die hij niet gedaan heeft, zei Emine. Omdat hij de verkeerde achternaam heeft. Dat is raar. Dat lijkt Milan niet eerlijk.

Milans voet gaat langzaam richting kier. En dan, heel zachtjes, geeft hij de deur een duwtje. Vrijwel zonder geluid te maken krabbelt hij overeind. Hij ziet twee dikke schuifsloten, eentje onder en eentje bovenaan. Zo zachtjes mogelijk wurmt hij ze dicht. ‘Da-hag, stomme frietlummel,’ fluistert hij grijnzend, ‘nou is je deur lekker dicht. Sta jij even mooi voor schut!’ Met een brede lach op zijn gezicht luistert hij een paar tellen later naar het gefoeter aan de andere kant van de deur. ‘Die snapt er niks van,’ zegt hij vrolijk tegen Timon. ‘Die stomme zak patat, die snapt niet waarom die deur nou ineens weer dicht is.’ Maar dan verdwijnt de lach van zijn gezicht. Hij hoort nog meer stemmen. Maar nu komen ze van de andere kant. Die bewaker? Op handen en voeten krabbelt hij de keuken uit. Hij ziet een gang voor zich, halfduister maar in de verte verlicht door twee priemende witte strepen zaklantaarnlicht.

‘Volgens mij kwam dat geluid hier ergens vandaan.’ zegt de ene stem.

‘Als het weer diezelfde klerelijers zijn dan hebben we ze deze keer toch mooi te pakken,’ zegt de ander.

Milan maakt zich klein in de schaduw van een vitrinekast. Hij ziet twee breedgeschouderde kerels aan zich voorbij stampen.

‘Ze zitten in de keuken,’ zegt de eerste stem nu. ‘Hoor je dat gebonk?’

Zodra ze aan hem voorbij zijn, schuifelt Milan er vandoor. Gelukkig weet hij zich de weg naar buiten te herinneren, hij liep hier van de week nog met de oude meneer. De voordeur staat open, daar zijn die twee bewakers zojuist door naar binnen gekomen. Snel glipt hij er doorheen. Hij rent om het huis heen naar de achterkant. Het zou misschien wel verstandiger zijn om maar meteen richting dorp te rennen, maar hij wil die Ozan toch nog graag veilig en wel uit dat luik te voorschijn zien komen. Als die jongens nou maar opschieten. Die patatkwak kan hem niks schelen, maar de broer van Emine wel. Hij dribbelt de hoek om en wil richting een grote struik rennen om zich daar te verstoppen, als hij nog iemand bij het luik ziet staan. Het is beslist niet een van de jongens, die zijn waarschijnlijk nog stommelend door het donker

op weg naar buiten. Het is ook die Bo niet. Dit is een veel kleiner iemand. Verschrikt blijft Milan staan. ‘Sammie!’ herkent hij het figuurtje dan. ‘Wat doe jij hier?’

‘Dat kan ik jou ook vragen! Je wordt gezocht.’

Milan denkt meteen aan politieagenten en schrikt: ‘Door wie? Ik heb bijna niks gedaan.’ Hij ziet hoe Sammie voorover leunt en in het duister van het keldergat tuurt. ‘Ga weg daar, Ozan en die frietzak zitten in de kelder!’

‘Weet ik.’

‘Maar de bewakers hebben het door, ze gingen net de keuken binnen omdat ze geluiden hoorden. Zo dadelijk komen de jongens hier naarbuiten!’

Precies op dat moment komt er inderdaad een hoofd te voorschijn. Het is dat van Ozan. Hij kijkt verwilderd om zich heen, is hij al gesnapt? Als hij ziet dat er in plaats van twee bewakers twee kinderen voor zijn neus staan, slaakt hij een opgeluchte zucht. Hij hijst zich door het luik heen naar buiten.

‘Schiet maar op, ik hoor de bewaking al aan komen,’ zegt Sammie kalmpjes tegen hem.

Van schrik trapt Ozan de vuilnisemmer waar hij op staat ondersteboven en bijna valt hij terug in het gat, maar Sammie grijpt een van zijn armen en na een korte aarzeling pakt Milan de andere.

‘Kom op,’ maant Sammie.

Ozan klimt eruit en laat zich languit in het grind vallen. ‘Shit man!’ zegt hij maar weer eens.

‘Tegen wie lul jij, joh?’ klinkt een stem uit het gat.

Daar komt die andere aan, de knul van de friettent.

En dan stapt Milan in een opwelling om het luik heen. Het staat recht overeind. Maar niet lang meer. Met zijn voet geeft hij er een harde zet tegen. BENG! Dat is de tweede keer dat het met een rotklap dicht valt. ‘Nou,’ zegt Milan tevreden, ‘als die bewakers nou nog niet snappen dat ze hier moeten komen zoeken, dan zijn ze zo doof als een kwartel of zo stom als een rund.’ Hij gaat op het luik staan.

‘Hé, ben jij niet datzelfde rotjochie dat mij van mijn scooter liet vallen?’ wil Ozan weten.

‘Ja en ik ben ook het rotjochie dat ervoor gezorgd heeft dat je niet door de keukendeur kon vanavond,’ antwoordt Milan een beetje beledigd. ‘Ik heb de grendels er weer op gedaan. Maar...’ Hij werpt een snelle blik over zijn schouder. Onder zijn voeten klinkt een kwaadaardig gebons tegen het houten luik en een stem die vloeken in het rond strooit die er niet om liegen. Daar bovenuit hoort Milan voetstappen. Voetstappen over het grind. ‘Maar... volgens mij moesten we hier maar eens heel snel wegwezen!’

Ozan wil zich bukken om het luik opnieuw te openen.

‘Ben jij belazerd!’ snauwt Sammie en ze geeft hem een duw. ‘Kom op, wegwezen, straks krijg jij de schuld van allemaal dingen waar je niks mee te maken had.’ En ze sleurt hem met zich mee. ‘Laat die Piet Friet maar lekker voor zichzelf zorgen.’

Ozan is te verbijsterd om tegen te strubbelen. Maar na een paar passen blijft hij staan. ‘Joh,’ zegt hij hoofdschuddend, ‘we kunnen hem toch niet in de steek laten...’ Hij gebaart naar het luik, dat nu eindelijk langzaam weer open gaat.

‘Te laat,’ zegt Milan op fluisterton en hij trekt Ozan aan de mouw van zijn jasje. Twee lichtbundels komen de hoek om. ‘Hier is een doolhof,’ wijst Milan. ‘Een erg goeie verstopplek, hier zat ik de vorige keer.’ Hij glipt tussen de hoge coniferen. ‘Die keer dat jullie mij zochten, toen zat ik hierin. Het is bedoeld om in te verdwalen, maar-’ De rest van zijn woorden slikt hij in.

Bij het huis klinken boze stemmen:

‘Niks ervan, staan blijven! Hier blijven jij!’

‘Lamelos.’

‘Wat deed jij daar, in die kelder?’

‘Niks man, zeur niet. Ik zat daar gewoon effe... een sjekkie te roken.’

‘O, en vind je dat normaal? Het is hier verboden voor... hé, wacht eens, ben jij niet die knul die hier tussen de middag altijd de belegde broodjes komt brengen?’

‘En wat dan nog?’

Milan zou best willen blijven om de rest te horen, maar het lijkt hem niet zo veilig. ‘Die frietpiet gaat jou er zo dadelijk bij lappen, wedden?’ zegt hij tegen Ozan. ‘Hij weet natuurlijk dat jij hier ook nog ergens moet zijn en dat zegt-ie zo dadelijk tegen die twee. Dan gaan ze misschien wel zoeken!’

‘Laten we er vandoor gaan,’ port Sammie de jongens voor zich uit.

Ze glippen uit het labirint en rennen voorovergebogen, zich zo klein mogelijk makend, naar het gat in de heg. In een mum van tijd zijn ze over het slootje. En zo snel als ze kunnen draven ze naar het dorp.

19. Afgesproken

‘Maar waarom was jij naar het grote huis gegaan? Was je die knullen gevolgd?’ vraagt Milan als hij met Sammie bij de emmetjes staat. Ozan is al doorgelopen, die wist niet hoe snel hij moest maken veilig thuis te komen.

‘Nee, die knullen niet. Jou.’

‘Mij?’

‘Nou, ik was je niet echt gevolgd, maar ik hoorde dat je kwijt was.’

‘Van wie?’

‘De Plank. Ze vroeg me of ik soms wist waar je uithing. Ik heb gezegd van niet. Maar ik had zo’n vermoeden dat je weer naar het grote huis was gegaan. Ik wou je niet verraden dus ben ik zelf maar even gaan kijken. Toen ik daar aankwam stond het kelderluik open. Even dacht ik dat jij erin zat...’

‘Dat was ook zo.’

Sammie kijkt Milan verwonderd aan. ‘Was je er in je eentje naar binnen gegaan?’

‘Nee, met... uh... ja, in m’n eentje.’ Milan knippert een paar keer met zijn ogen. ‘Maar toen viel het luik dicht en zat ik gevangen. Gelukkig was de deur naar de keuken niet op slot, want die frietpiemel zet die deur ‘s middags open, wist je dat? Hij is degene die binnen is geweest en al die dingen kapot heeft gemaakt. Hij heeft zelfs staan piesen in een van die mooie kamers!’

‘Hoe weet jij dat nou weer?’

‘Ik hoorde ze, achter de friettent, ze hadden het erover, Piet Friet en Ozan. Het was een weddenschap, maar volgens Ozan geen echte. Volgens die patatzak wel. Om vijftig ballen en die moest Ozan hem betalen.’

‘Ik snap er geen barst van,’ fronsst Sammie.

Milan begint overnieuw en vertelt haar het hele verhaal. Van het gesprek achter de friettent tot en met de keukendeur die hij weer op de grendels deed.

Dan begint Sammie te giechelen. ‘Gaaf man,’ hikt ze en ze geeft Milan een por in zijn middenrif. ‘Dus jij hebt Ozan van een weddenschap verlost en die vervelende Rat Patat erbij gelapt?’

‘Ik dacht dat hij Piet Friet heette?’

‘Hij heeft zoveel bijnamen in het dorp. Rat Patat beschrijft hem het beste. Het is een klerelijer. Nog veel erger dan Bo.’

‘En vast ook veel erger dan Ozan.’

‘Ozan is in zijn eentje niet zo erg, hij is alleen maar een beetje een slapjanus.’

‘Denk je dat die bewakers Rat Patat nu van die inbraak gaan verdenken?’

‘Nou, dat lijkt me wel, het is toch verdacht zat als je daar in die kelders rondhangt? En hartstikke verboden bovendien.’

‘Maar ze kunnen het misschien niet bewijzen.’

Sammie haalt haar schouders op. ‘Misschien met vingerafdrukken. Of ze vinden zijn zakmes, dat waar-ie mee in die banken heeft zitten steken. Kan mij wat schelen trouwens, voorlopig zal-ie wel even niet zo’n grote bek meer hebben! En Ozan zal wel een poosje van hem verlost zijn.’ Ze geeft Milan nog een por. ‘Als ik het Emine vertel, zal ze je eeuwig dankbaar zijn.’

‘O...’ Wat moet hij daar nou op zeggen?

Sammie haalt haar huissleutel uit haar broekzak en stapt naar haar voordeur. Ze priemt met haar wijsvinger richting Filly’s voordeur. ‘Als ik jou was zou ik maar eens naar binnen gaan, ze waren nogal ongerust over je.’

‘Ze?’

‘Ja, de Plank en een meneer. Zal je vader wel wezen.’

Zijn vader? Milan zet grote ogen op. Is hij meteen gekomen toen Filly hem gebeld had? Hij wacht tot Sammie in haar eigen huis verdwenen is en wandelt dan schoorvoetend om de emmetjes heen naar de achterkant.

Ze zitten op het plaatsje, hij hoort stemmen. Hij hoort Filly en dan... de stem van zijn moeder. Milan doet een stapje achteruit om zich schrap te zetten.

‘Ga maar joh,’ fluistert er iemand in zijn oor.

Milan kijkt opzij. Het is Timon. Milan neemt een grote hap lucht en dapper loopt hij Filly’s tuin binnen.

Milan is de eerste die weer wat zegt nadat het, nadat hij zo plotsklaps het plaatsje op stapte, eerst even stil gebleven is. ‘Waar is papa?’

‘Jou zoeken,’ antwoordt Filly. ‘Waar zat je?’

Milan ziet zijn moeder uit haar tuinstoeltje overeind komen. Ze wandelt op Milan toe, zakt door haar knieën en trekt hem tegen zich aan. ‘We waren ongerust, waar was je nou heen?’

‘O, gewoon...’ mompelt Milan ontwijkend. ‘Sammie heeft me gevonden.’

‘Is dat dat meisje van hiernaast?’

Milan knikt.

‘Is ze aardig?’ vraagt zijn moeder.

‘Ja hoor, voor een meisje.’

‘Wonen er helemaal geen leuke jongetjes hier in de buurt, om mee te spelen?’ vraagt mama meelevend.

‘Nee, maar eigenlijk zijn meisjes ook wel oké,’ zegt Milan, ‘sommige tenminste wel.’

‘Was je erg eenzaam, zo zonder je vrienden?’ vraagt mama.

‘Hm, gaat wel.’

Filly kucht. ‘Milan maakt zo weer andere vriendjes.’

Milan trekt een stug gezicht.

‘Ja,’ hoort hij zijn moeder haastig zeggen, ‘dat heb je me verteld.’ Ze legt haar handen op Milans wangen en buigt zich naar hem toe. Milan blikt schuw omhoog, regelrecht in de zachte, blauwe ogen die hem welwillend aankijken. ‘Vertel me over hem,’ zegt mama, ‘vertel me over Timon.’

Aarzelend gaan Milans wenkbrauwen omhoog.

Mama glimlacht naar hem. ‘Heb je met hem gespeeld? Wat speelden jullie?’

‘O... van alles, struikrovertje, soldaatje, verstoppertje.’

‘Was het leuk?’

Milan weet niet zo goed wat hij daarop moet antwoorden.

‘Niet zo leuk als thuis met je vrienden spelen zeker hè?’ Mama schudt haar hoofd. ‘En heb je met hem gepraat? Wat zei hij?’

‘Dat... dat ik om een hond moet vragen die ik dan Lummel kan noemen en dat het helemaal niet erg is dat ik alle Lego door elkaar gegooid heb en dat hij snapt dat ik aandacht moet en dat we vroeger heel vaak ruzie maakten, vooral in de auto. En dat ik hem best uit mag schelden voor kloothommeltje omdat hij zomaar ineens dood ging.’

Mama lacht, een zacht hikje. ‘En wat nog meer?’

Milan haalt even heel diep adem. Dan flapt hij eruit: ‘Nou, dat ik zijn kamer mag hebben, want die is groter dan de mijne en hij heeft hem toch niet meer nodig nu hij dood is en een levend jongetje heeft veel meer aan een grote kamer en hij vindt het helemaal niet erg als ik dan alles zilver schilder en mijn eigen spullen erin zet.’ Benauwd kijkt hij zijn moeder vanuit zijn ooghoeken aan, gaat ze nu boos worden en tegen hem gillen?

Maar nee, ze knikt. En nadat ze heel even nagedacht heeft zegt ze: ‘Dat lijkt me een goed idee. Misschien moeten we daar maar eens een begin mee maken.’

Milans ogen worden groot. ‘Maar vind je het dan niet erg om Timons spulletjes op te moeten ruimen?’

‘Jawel, maar Timon heeft wel gelijk. Jij hebt ook ruimte voor je spulletjes nodig.’

Milan kauwt een kort moment op de binnenkant van zijn wang. Dan zegt hij bedachtzaam:

‘Maar we hoeven Timons spullen niet weg te gooien toch? Alles wat we mooi vinden en alles wat van niemand anders mag worden dat kunnen we toch gewoon bewaren? Dan doen we het in heel mooie doosjes of in heel mooie laatjes zodat we er af en toe nog eens naar kunnen kijken.’

Mama, die nog steeds op haar hurken zit, wil twee armen stevig om Milan heen slaan, maar als Milan dan lekker tegen haar aan wil gaan hangen, rollen ze plotseling samen ondersteboven. Lachend blijven ze een poosje languit op het plaatsje liggen.

Op dat moment komt papa het tuintje binnen rennen. ‘Ik kan hem nergens vinden, ik weet niet... uh... oh.’ Hij bekijkt de kluwen op de grond, knippert een paar keer met zijn ogen en stort zich er dan tussen. ‘Milan! Jochie, waar zat je? Geef mij ook eens een knuffel!’

‘Papa!’ gilt Milan uitgelaten. ‘Ik krijg Timons grote kamer, ik mag hem hebben! En ga jij mij dan helpen met schilderen?’

Milans vader kijkt eventjes verrast opzij naar zijn vrouw, maar die knikt zeer beslist en zegt: ‘Dat hebben Milan en ik zojuist afgesproken.’

‘En dan krijg ik zeker ook die hond,’ veronderstelt Milan tevreden.

‘Uh...oh,’ zegt papa nog maar eens.

20. Tot ziens

Milan zit bij het slotje achter Filly’s huis. Het is zeven uur in de ochtend.

Papa en mama zijn ook bij Filly blijven slapen, in slaapzakken die net zo roken als de ouwe linnenkast en op luchtbedden die ze zelf op moesten blazen wat heel lang duurde en waar papa een heel rood hoofd van kreeg. Ze mochten niet meer met de auto naar huis rijden omdat ze samen met Filly twee flessen rode wijn hadden opgedronken waar ze heel raar maar heel gezellig van werden. En Milan dronk een hele fles cola leeg. In zijn eentje.

Vandaag gaat Milan met hen mee naar huis. Straks, na het ontbijt. Maar eerst moet hij nog iets anders doen.

Hij wacht geduldig, hij weet zeker dat ze zo dadelijk komen, Anselm en Timon. De deftige Agatha niet, die zal er niet meer bij zijn, die moest gisteren immers al terug naar haar hemelbed. En Roos, het danseresje? Nee, waarschijnlijk niet. Milan staart in de verte, naar iets lichts dat over het groen van het weiland heen wappert. Is het een verdwaald plastic tasje dat dwarrelt in de wind? Nee, het is vast een balletmeisje dat haar pirouettes oefent. Het wervelt bij hem vandaan, steeds verder en verder weg.

‘Dag Roos,’ zegt Milan. Dan kijkt hij naast zich. ‘Hé hoi, zijn jullie daar al.’

Timon en de soldaat komen aan weerszijden van hem zitten.

‘Het ging goed hè?’ zegt Timon meteen. ‘Mama vindt het oké dat jij mijn kamer neemt. En ze vond het leuk dat jij mij zo af en toe nog eens spreekt.’

‘Ja, daar leek ze zelfs een beetje blij mee te zijn.’

‘Ik denk dat ze het zelf niet kan,’ peinst de soldaat. ‘Volwassenen zijn vaak niet meer zo goed in mooie dingen verzinnen.’

‘Nou, ikke wel.’ Milan lacht naar zijn broertje. ‘Wanneer ik maar wil. Toch? Waarom zou ik jou hier wel kunnen verzinnen en thuis niet?’

‘Tuurlijk kan het thuis ook.’

‘Kom je dan naar de nieuwe kamer kijken als-ie af is?’

‘Nou en of!’

Milan kijkt de soldaat vragend aan. ‘En jij?’

‘Nah...’ doet de soldaat terughoudend. ‘Misschien is het ook wel genoeg als alleen Timon je op komt zoeken.’

Milan knikt. Ja, dat vindt hij zelf eigenlijk ook wel. Straks heeft hij al zijn vrienden weer om zich heen, dan heeft hij niet veel tijd meer voor afspraken met dooie soldaten. ‘Maar vind je dat niet jammer?’

‘Nah...’ doet de soldaat nog eens, ‘...wel jammer van die Lego, die begon ik net leuk te vinden.’

‘Ik zal af en toe wat laten slingeren, op de vloer van mijn kamer, dan kun je er stiekem mee komen spelen als ik naar school ben.’

De soldaat grijnst breeduit, daar heeft hij wel oren naar.

Er klinkt een stem vanuit Filly’s tuin. Het is papa, hij roept iets over douchen.

‘Je moet gaan,’ zegt Timon.

Milan staat op. ‘Ja, lekker onder het warme water en dan straks gekookte eitjes eten. En daarna met papa en mama mee naar huis, en naar Thijs en Yasir en Willem. Behalve dat Willem nog op vakantie is, maar dat is maar tot overmorgen. Dan ga ik ze vertellen over hoe ik Rat Patat heb opgesloten, dat zullen ze wel een tof verhaal vinden!’ Hij verheugt zich er nu al op. ‘Dag Anselm. Dag Timon.’

‘Dag Milan,’ antwoorden beiden.

Milan draait zich om en begint naar Filly’s tuin te rennen. Na een paar passen blijft hij nog even aarzelend staan. Hij kijkt nog eens over zijn schouder.

‘Ik kom heus wel,’ verzekert zijn broertje hem nog eens, ‘ik beloof het.’

‘Toe nou maar jongen,’ wuift de soldaat, ‘vooruit, er moet gelééfd worden!’

Om half elf staat de auto van papa en mama met alle deuren open te wachten tot iedereen is ingestapt. Dat duurt even, want Filly moet hen allemaal een voor een zoenen en als ze het hele rijtje afgegaan is, begint ze nog eens opnieuw.

En net als ze daar mee klaar zijn, komt Sammie naar buiten.

Milan bloost. Was hij bijna vergeten het buurmeisje gedag te zeggen! En dat terwijl hij haar, voor een meisje, best aardig vindt.

‘Ga je weer weg?’ vraagt ze.

Milan lacht vrolijk: ‘Ja!’

‘Nou, da’s maar goed ook,’ zegt Sammie.

‘O?’ Milan trekt zijn wenkbrauwen op.

‘Want als Emine je ziet dan gaat ze je zoenen, heeft ze zelf gezegd.’

‘Gedver.’

‘Vanwege haar broer. Hij is weer thuis en ze vinden jou een held.’

Nu bloost Milan nog harder, vooral van plezier. Een held! Dat is nogal wat. Dat moet hij zijn vrienden thuis vooral niet vergeten te vertellen. Maar hij is wel blij dat hij die vieze zoenen misloopt.

‘Kom je nog eens terug?’

Milan kijkt om naar Filly. ‘Denk het wel. Toch?’

‘Jongen, je mag komen logeren zo vaak je maar wilt. Als ik er tijd voor kan maken tenminste,’ zegt Filly.

Milan trekt een zuur gezicht. ‘Tja, alleen *echte* opa’s en oma’s hebben altijd tijd voor je.’

Even kijkt Filly hem met grote ogen aan, maar dan ziet ze zijn plagerige gezicht en begint ze te lachen.

Milan giechelt mee en dan omhelst Filly hem voor de derde keer.

‘Nou, tot een volgende keer dan maar,’ zegt Sammie.

‘Ja, tot dan,’ zwaait Milan.

Sammie doet een stapje achteruit, terug in de deuropening. Ze zwaait kort. ‘Kijk je wel uit met oversteken?’ roept ze Milan nog bezorgd achterna.

‘Ikke wel.’ Milan kruipt op de achterbank. Als ze de straat uitrijden, kijkt hij nog heel lang achterom. Naar Filly. Naar Sammie. Naar Timon en de soldaat. Tot ze de hoek omgaan. ‘Tot ziens!’